

**Hallituksen esitys Eduskunnalle tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön ja Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön välillä tehdyn sopimuksen.

Sopimuksella sovitaan Suomen ja Yhdysvaltojen puolustushallintojen välisten hankkeiden yleisistä ehdoista. Ehdot määrittelevät osapuolten kansallisten menettelyjen mukaan valtuutettujen edustajien välisissä erillisissä hankesopimuksissa määritettyjen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointitoimintojen käynnistämistä, toteuttamista ja hallinnointia.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta. Lakiin ehdotetaan otettaviksi

säännökset sopimuksen mukaisesti vaihdettujen tietojen salassapidosta, Suomen viranomaisten oikeudesta luovuttaa salassa pidettäviä välttämättömiä tietoja sekä säännökset sopimuksen vierailuja koskevien velvoitteiden toteuttamiseksi.

Sopimuksen voimaantulo edellyttää, että Suomen puolustusministeriö ilmoittaa Yhdysvaltojen puolustusministeriölle, että Suomi on saattanut loppuun sopimuksen voimaansaattamiseksi tarvittavat kansalliset toimenpiteet. Sopimus tulee voimaan edellä mainitussa ilmoituksessa mainittuna päivänä.

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

## SISÄLLYS

|                                                                                                                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....                                                                                                                                                                                       | 1  |
| SISÄLLYS.....                                                                                                                                                                                                              | 2  |
| YLEISPERUSTELUT.....                                                                                                                                                                                                       | 3  |
| 1 JOHDANTO.....                                                                                                                                                                                                            | 3  |
| 2 NYKYTILA.....                                                                                                                                                                                                            | 4  |
| 3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET .....                                                                                                                                                                       | 4  |
| 4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....                                                                                                                                                                                               | 5  |
| 5 ASIAN VALMISTELU.....                                                                                                                                                                                                    | 5  |
| 6 MUITA ESITYKSEEN VAIKUTTAVIA SEIKKOJA.....                                                                                                                                                                               | 5  |
| YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....                                                                                                                                                                                          | 7  |
| 1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN .....                                                                                                                                                              | 7  |
| 2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT .....                                                                                                                                                                                          | 15 |
| 3 VOIMAANTULO.....                                                                                                                                                                                                         | 15 |
| 4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA<br>KÄSITTELYJÄRJESTYS.....                                                                                                                                                      | 15 |
| 4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus .....                                                                                                                                                                            | 15 |
| 4.2 Käsitteilyjärjestys.....                                                                                                                                                                                               | 18 |
| LAKIEHDOTUS .....                                                                                                                                                                                                          | 20 |
| laki tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen ja Amerikan<br>yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien<br>määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta..... | 20 |
| SOPIMUSTEKSTI .....                                                                                                                                                                                                        | 21 |

## YLEISPERUSTELUT

## 1 Johdanto

Valtioneuvoston turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon 2009 (VNS 11/2009) mukaan puolustuskykyä kehitetään siten, että kansallisella ja kansainvälisellä yhteistoiminnalla varmistetaan yhteensopivuus, kustannustehokas kehittäminen ja osaamisen hallinta. Laaja-alainen yhteistyö tukee suomalaisen osaamisen ja tietotaidon kansainvälistymistä. Kansainvälisellä verkottumisella mahdollistetaan muun muassa materiaalihankeiden kustannustehokkuus sekä huoltovarmuuden tehostaminen. Yhteistoimintaa kehitetään erityisesti pohjoismaiden, keskeisten EU-maiden, Yhdysvaltojen sekä Itämeren alueen maiden kanssa.

Erityisesti rajalliset puolustusbudjetit ja puolustusmateriaalin kallistuminen ovat lisänneet maiden yhteistyöhalukkuutta, sillä yhteinen kehittämistyö ja yhteistyöhankkeet säästävät kustannuksia ja parantavat yhteensopivuutta sekä huoltovarmuutta. Puolustusmateriaalialan kahdenvälinen, eurooppalainen, transatlanttinen ja globaali yhteistyö onkin merkittävästi lisääntynyt viime vuosina.

Puolustusmateriaalialan yhteistyötä voidaan tehdä puolustusmateriaalin elinkaaren eri vaiheissa. Esimerkiksi tutkimus- ja teknologiayhteistyö luo edellytyksiä yhteisille puolustusmateriaalihankinnoille ja -hankkeille, parantaa tutkimus- ja teknologiatyön sekä hankintojen kustannustehokkuutta ja kehittää Suomen teknologista osaamista. Lisäksi tutkimus- ja teknologiayhteistyöllä voidaan parantaa puolustusmateriaalin yhteensopivuutta sekä edistää kotimaisen teollisuuden vientimahdollisuuksia.

Suomi tekee puolustusmateriaalialan yhteistyötä sekä kahden- että monenvälisesti. Kahdenvälisen yhteistyön perustan muodostavat puolustusmateriaalialan yhteisymmärryspöytäkirjat (Memorandum of Understanding), joita Suomi on solminut keskeisten kumppaneidensa kanssa. Konkreettisista yhteistyöhankkeista osapuolet tekevät soveltamisalaltaan yleisen yhteisymmärryspöytäkirjan lisäksi esimerkiksi niin sanotun teknisen järjestelyn (Technical Arrangement) tai toimeenpanoasiakirjan (Impelementing Arran-

gement). Nämä asiakirjat ovat lähtökohtaisesti luonteeltaan oikeudellisesti sitomattomia, osapuolten keskinäisen poliittisen yhteisymmärryksen ilmaisevia asiakirjoja ja niillä sovitaan yhteistyöhankkeen sisällöstä, työnjaosta, organisaatiosta sekä vastaavista muista teknisluonteisista seikoista.

Varsinkin Yhdysvaltojen kanssa tehtävää konkreettista yhteistyötä säännellään usein oikeudellisesti sitovalla sopimuksella. Näihin sopimuksiin sisältyy lähtökohtaisesti määräyksiä, jotka kuuluvat tai ainakin sivuavat Suomessa lainsäädännön alaa. Tästä johtuen nämä sopimukset hyväksytään ja voimaansaotetaan Suomessa perustuslain 8 luvun mukaisesti.

Esitykseen sisältyvällä sopimuksella tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön ja Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön välillä (jäljempänä ”sopimus” ellei asiayhteydestä muuta ilmene) sovitaan osapuolten välisistä ehdoista, jotka koskevat osapuolten kansallisten menettelyjen mukaan valtuutettujen edustajien välisissä erillisissä hankesopimuksissa määritettyjen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointitoimintojen käynnistämistä, toteuttamista ja hallinnointia. Osapuolten tavoitteena on sopimuksen mukaisesti tehdä yhteistyötä puolustusmateriaalin elinkaaren eri vaiheissa ja luoda mahdollisesti uusia tai entistä parempia sotilaallisia valmiuksia.

Erillisiin hankesopimuksiin voi sisältyä yksi tai useampi seuraavista toiminnoista: perustutkimus, soveltava tutkimus, edistyneen teknologian kehittäminen, toimintatutkimusten ja -analyysien periaatteet, edistyneen teknologian esittelyt, järjestelmämallit, järjestelmän kehittäminen ja esittely (koneenrakennuksen ja valmistuksen kehittäminen), kehittämistestaus ja järjestelmän arviointi sekä alajärjestelmien toimet, kehitystä edistävät hankinnat tai spiraalisen kehityksen toimet, jotka liittyvät hitaaseen tuotannon aloittamiseen tai tuotanto-ohjelmiin.

## 2 Nykytila

Suomen ja Amerikan Yhdysvaltojen hallitukset tekivät pöytäkirjan, joka tuli voimaan 3 päivänä lokakuuta 2009, vastavuoroisista puolustushankinnoista (SopS 52/2009). Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusministeriöt ovat myös tehneet sotilastiedon turvallisuutta koskevan sopimuksen (SopS 95/1991) ja sen lisäsopimuksen. Nämä sopimukset muodostavat perustan Suomen ja Yhdysvaltojen väliselle puolustusmateriaalialan yhteistyölle.

Edellä mainittujen sopimusten lisäksi Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusministeriöt tekivät vuonna 1995 tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa koskevan sopimuksen sekä sen voimassaolon jatkamisesta ja eräiden määräysten päivittämisestä vuonna 2010 allekirjoitetun sopimusmuutoksen (SopS 95/2010). Kysymyksessä oleva sopimus määrittelee keskeiset periaatteet ja ehdot osapuolten väliselle tutkimus- ja kehitystiedon vaihdolle. Tämän sopimuksen alla voidaan toteuttaa vain tiedonvaihtoa, eikä sen nojalla voida toteuttaa yhteisiä tutkimus-, kehittämis-, testaus- tai arviointihankkeita. Näin ollen oli tarpeen neuvotella tähän esitykseen sisältyvä erillinen sopimus käytännön hankkeiden toteuttamisen mahdollistamiseksi tarkoituksenmukaisella tavalla.

## 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on saattaa voimaan Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välinen sopimus, jolla sovitaan yleisistä ehdoista liittyen erillisissä puolustus- ja turvallisuusalaan liittyvissä hankesopimuksissa määritettyjen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointitoimintojen käynnistämiseen, toteuttamiseen ja hallinnointiin.

Osapuolet pyrkivät sopimuksen alaan kuuluvalla tutkimus- ja teknologiayhteistyöllä hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti tutkimuksen ja teknologian kehittämisen valmiuksiaan ja välttämään toiminnan tarpeetonta päällekkäisyyttä. Tutkimus- ja teknologiayhteistyö luo edellytyksiä yhteisille puolustusmateriaalihankinnoille ja -hankkeille, parantaa tutkimus- ja teknologiatyön sekä

hankintojen kustannustehokkuutta ja kehittää Suomen teknologista osaamista. Lisäksi yhteistyöllä voidaan parantaa puolustusmateriaalin yhteensopivuutta, edistää kotimaisen teollisuuden vientimahdollisuuksia sekä luoda uusia tai entistä parempia sotilaallisia valmiuksia.

Esitys sisältää ehdotuksen laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta. Sopimuksen mukainen toiminta edellyttää muun ohella tietojen vaihtoa sekä vaihdettujen tietojen suojan järjestämistä, joihin liittyviä säännöksiä on muun muassa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa (588/2004). Kyseinen laki ei kuitenkaan ole sovellettavissa kaikkiin sopimuksessa tarkoitettuihin toimintoihin, koska kaikki sitä varten luovutettavat tiedot eivät ole turvallisuusluokiteltuja tietoja. Vaihdettavien tietojen salassapitoon tulisi siten sovellettaviksi kansainvälistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain säännösten lisäksi viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, jäljempänä ”*julkisuuslaki*”), sekä tietoturvallisuudesta valtionhallinnossa annetun asetuksen (681/2010, jäljempänä ”*tietoturva-asetus*”) mukaiset säännökset. Tietoturva-asetuksessa säädetään muun muassa turvallisuusluokitellun tiedon luokitelusta, kopioinnista ja hävittämisestä. Julkisuuslain ja tietoturva-asetuksen säännösten avulla ei voida taata sellaista suojaa, mitä sopimukseen merkityt velvoitteet merkitsisivät.

Sopimuksessa tarkoitettua yhteistyötä varten Suomen viranomaiselle annetut tiedot ja sen laatimat asiakirjat olisikin pidettävä salassa eikä niitä saisi luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja olisi antanut siihen suostumustaan. Suomen viranomaisella olisi salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa sopimuksen osapuolelle ja hankesopimuksen osapuolille sopimuksessa tarkoitettua toimintaa varten välttämättömiä asiakirjoja ja tietoja, sen estämättä mitä asiakirjojen ja tietojen salassapidosta muualla on säädetty.

Viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia sopimuksessa tarkoitettua vierailua sovellettaisiin vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvallisuusvel-

voitteista annetun lain 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi.

#### 4 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutusta valtion talousarvioon. Sopimuksen kansallisesta voimaansaattamisesta ei aiheudu Suomelle välittömiä kustannuksia. Mahdollisesti myöhemmin erikseen sovittavista tutkimusprojekteista aiheutuvat kustannukset katettaisiin puolustusministeriön hallinnonalalle vuosittain valtion talousarviossa myönnettävillä, puolustusministeriön hallinnonalan kehyksiin sisältyvillä määrärahoilla.

Sopimuksesta ei aiheudu puolustushallintoa koskevia muutosvelvoitteita tai -tarpeita, vaan sopimuksen mukaiset velvoitteet voidaan toteuttaa nykyisen organisaation puitteissa ja nykyisillä voimavaroilla.

Suomella ei ole mahdollisuutta rahoittaa ja toteuttaa yksin kaikkea sopimuksessa määriteltä tutkimusta, kehitystä, testausta ja arviointia. Yhteistyön kautta Suomi saa käyttöönsä tietoja ja materiaalia, mitä sillä muutoin ei olisi mahdollista hankkia. Lisäksi Yhdysvallat luovuttaa yhteistoimintaa varten sellaisia resursseja ja osaamista, mitä Suomella ei ole. Esitykseen sisältyvän sopimuksen nojalla toteutettavan yhteistyön kautta Suomi pystyy kehittämään puolustusmaterialialan osaamistaan yhdessä Yhdysvaltojen kanssa, joka edustaa alan korkeinta osaamista. Näillä seikoilla voidaan katsoa olevan myönteisiä taloudellisia vaikutuksia.

#### 5 Asian valmistelu

Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusministeriöt neuvottelivat alustavasti sopimuksesta jo keväällä 2009. Neuvottelut saatiin päätökseen keväällä 2011 ja Yhdysvallat allekirjoitti sopimuksen 2 päivänä toukokuuta 2011 ja Suomi 26 päivänä elokuuta 2011.

Sopimusneuvottelujen aikana kävi ilmi, että sopimus tulee sisältämään muun muassa Yhdysvaltojen vientivalvontalainsäädännöstä johtuen yksityiskohtaisia määräyksiä tietojen ja materiaalin luovuttamisesta sekä turvallisuudesta.

Sopimus on mainittu valtioneuvoston perustuslain 97 §:n mukaisesti eduskunnan ulkoasianvaliokunnalle toimittamissa valtiosopimusselvityksissä (UTP 3/2009 vp ja UTP 18/2011 vp) sekä puolustusministeriön eduskunnan puolustusvaliokunnalle 11 marraskuuta 2011 antamassa selvityksessä puolustushallinnon kansainvälisistä sopimuksista (PuVP 27/2011 vp).

Sopimusluonnoksesta ja erityisesti siitä, sisältääkö sopimusluonnos määräyksiä, jotka edellyttävät eduskunnan hyväksymistä pyydettiin lausunto ulkoasiainministeriöltä, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja työ- ja elinkeinoministeriöltä. Lausunnoissa todettiin, että useat sopimuksen määräykset sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Lausunnoissa esitetyt kannanotot ovat olleet perustana tämän esityksen valmistelussa puolustusministeriössä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot edellä mainituilta ministeriöiltä. Saaduissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota muun muassa lainsäädännön alaa koskeviin sopimusmääräyksiin sekä lakitekniisiin seikkoihin. Lausunnoissa esitetyt seikat on otettu huomioon puolustusministeriössä esitysluonnosta viimeisteltäessä.

#### 6 Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen 3 §:n mukaan lain voimaantulosta säädettäisiin tasavallan presidentin asetuksella. Kansainvälisten sopimusten voimaansaattamista koskevan perustuslain 95 §:n 1 momentin muutos tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2012 (1112/2011). Tasavallan presidenttiä ei enää mainita momentissa asetuksen antajana. Voimaansaattamisasetuksen antajasta voidaan siten vastaisuudessa säätää lailla samojen perusteiden mukaan kuin asetuksenantajasta yleensäkin. Muutoksen tarkoituksena on, että valtuus voimaansaattamisasetusten antamiseen osoitetaan yleensä valtioneuvostolle. Perustuslain 80 §:stä johtuu, että jos asetuksen antajasta ei ole erikseen säädetty, asetuksen antaa valtioneuvosto.

Perustuslain 95 §:n 3 momentin mukaan kansainvälisen velvoitteen voimaansaattamislaissa voidaan säätää, että lain voimaantu-

lostaa säädetään asetuksella. Nykykäytännön mukaan voimaansaattamislain voimaantulosta ei anneta eri asetusta vaan asiasta säädetään voimaansaattamissetuksella. Perustuslain muutoksen voimaantulon jälkeen voimaansaattamislain voimaantulosta säädetään näin ollen pääsääntöisesti valtioneuvoston antamalla voimaansaattamissetuksella.

Jos lakiehdotus hyväksytään perustuslain muutoksen voimaantulon jälkeen, on lakiehdotuksen 3 §:ää asianmukaista muuttaa seuraavasti: ”Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.”

## YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

**1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön**

**Johdanto.** Sopimuksen johdanto sisältää toteamukset muun muassa puolustustarvikkeiden standardoinnin, järkiperaistamisen ja yhteentoimivuuden tuomista eduista, tutkimuksen ja teknologian kehittämisen valmiuksien mahdollisimman tehokkaasta hyödyntämisestä, toiminnan tarpeettoman päällekkäisyyden välttämisestä, yhteentoimivuuden edistämisestä, mahdollisimman tehokkaiden ja kustannustehokkaiden tulosten saavuttamisesta tekemällä yhteistyötä tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeissa sekä osapuolten halusta parantaa keskinäistä tavanomaista puolustuskykyään soveltamalla kehitteillä olevaa teknologiaa.

**I artikla. Määritelmät.** Sopimuksen I artikla sisältää sopimuksen soveltamisen kannalta keskeiset määritelmät. Artiklassa sovitaan muun muassa siitä, mitä sopimuksessa tarkoitetaan turvallisuusluokitellulla tiedolla, valvotulla turvallisuusluokittelemattomalla tiedolla, tiedolla, sopimuksella, toimeksisajalla, patentilla sekä teollis- ja tekijänoikeuksilla.

**II artikla. Tavoitteet.** Sopimuksen II artiklassa sovitaan sopimuksen tavoitteista. Sopimuksen tavoitteena on määritellä ja perustaa yleiset ehdot, jotka koskevat osapuolten kansallisten menettelyjen mukaan valtuutettujen edustajien välisissä erillisissä hankesopimuksissa määritettyjen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointitoimintojen käynnistämistä, toteuttamista ja hallinnointia.

**III artikla. Toiminnan laajuus.** Artiklassa kuvataan yleisluonteisesti hankkeessa toteutettava yhteistyö ja siihen liittyvä tiedonvaihto. Sopimusta koskevan toiminnan laajuuteen kuuluu tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointiyhteistyö, minkä ansiosta saavutetaan mahdollisesti uusia tai entistä parempia sotilaallisia valmiuksia. Hankesopimuksiin voi sisältyä yksi tai useampi seuraavista toiminnoista: perustutkimus, soveltava tutkimus, edistyneen teknologian kehittäminen, toimintatutkimusten ja -analyysien periaatteet, edistyneen teknologian esittelyt, järjestelmämäl-

lit, järjestelmän kehittäminen ja esittely (koneenrakennuksen ja valmistuksen kehittäminen), kehittämistestaus ja järjestelmän arviointi sekä alajärjestelmien toimet, kehitystä edistävät hankinnat tai spiraalisen kehityksen toimet, jotka liittyvät hitaaseen tuotannon aloittamiseen tai tuotanto-ohjelmiin.

Artiklassa kuvataan myös tiedon vaihtamisen edellytyksiä osapuolten vaatimusten yhtenäistämiseksi sekä sopimuksen nojalla mahdollisesti tehtävien hankesopimusten laatimiseksi ja kehittämiseksi sekä neuvotteluiden käymiseksi tällaisista sopimuksista. Osapuolet sitoutuvat saamansa tiedon luovutus- ja käyttörajoituksiin.

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa säädetään viranomaisten toimenpiteistä kansainvälisten tietoturvallisuusvelvoitteiden toteuttamiseksi. Lakia sovelletaan myös elinkeinonharjoittajaan ja tämän palveluksessa olevaan, kun elinkeinonharjoittaja on sopimusosapuolena turvallisuusluokitellussa sopimuksessa tai osallistuu tällaista sopimusta edeltävään hankintakilpailuun tai toimii tällaisen elinkeinonharjoittajan alihankkijana. Lisäksi lain 12—14 §:ää sekä 16 §:n 2 momenttia sovelletaan elinkeinonharjoittajaan, joka osallistuu julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011) tarkoitettuun tarjouskilpailuun tarjoajana tai alihankkijana ja joka saa, laatii tai muutoin käsittelee tarjouskilpailun tai hankinnan toteuttamiseksi luokiteltuja tietoja samoin kuin elinkeinonharjoittajaan, joka pyytää yhteisöturvallisuus selvityksen ja arvion tekemistä voidakseen osallistua toisen valtion viranomaisen tai siellä kotipaikkaansa pitävän yrityksen järjestämään tarjouskilpailuun tarjoajana tai alihankkijana.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentissa on säädetty salassa pidettävistä asiakirjoista. Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia sovelletaan puolestaan erityis-suojattaviin tietoaineistoihin.

Kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 2 §:n mukaan erityis-suojattavalla tietoaineistolla tarkoitetaan sellaisia salassa pidettäviä asiakirjoja ja materiaaleja sekä asiakirjoista ja materiaaleista saa-

tavissa olevia tietoja sekä näiden perusteella tuotettuja asiakirjoja ja materiaaleja, jotka kansainvälisen tietoturvaluokituksen mukaisesti on turvaluokiteltu. Erityissuojattava tieto on lain 6 §:n 1 momentin mukaan pidettävä salassa, jollei kansainvälisestä tietoturvaluokituksesta muuta johdu. Saman lainkohdan 2 momentin mukaan erityissuojattavaa tietoaineistoa saa käyttää ja luovuttaa vain siihen tarkoitukseen, jota varten se on annettu, jollei se, joka on määritellyt aineiston turvaluokituksen, ole antanut siihen suostumustaan. Erityissuojattavaa tietoaineistoa käsittelevän viranomaisen on pidettävä huolta siitä, että tietoaineistoon on pääsy vain niillä, jotka tarvitsevat tietoja tehtäviensä hoitamisessa.

**IV artikla.** *Hallinto (organisaatio ja tehtävät).* Sopimuksen IV artiklassa sovitaan organisaatiosta ja organisaatioon kuuluvien erielinten vastuista ja tehtävistä. Sopimuksen toimeenpanoa ja käyttöä valvovat sopimusjohtajat. Hallintoedustajat vastaavat hankesopimusten laatimisesta ja hallinnoivat ohjauskomiteaa, jonka alaisuudessa työskentelevät hankejohtajat. Ohjauskomitea perustetaan mahdollisen hankesopimuksen mukaisesti. Hankejohtajilla on ensisijainen vastuu mahdollisen hankesopimuksen tehokkaasta täytäntöönpanosta, tehokkaasta hallinnoinnista ja johtamisesta. Hankejohtajat seuraavat myös vientivalvontajärjestelyitä. Hallintoedustajien, ohjauskomitean ja hankejohtajien kokousten päätökset tehdään yksimielisesti.

**V artikla.** *Taloutta koskevat määräykset.* Artikla sisältää erikseen sovittavan hankkeen taloutta ja osapuolten kustannusvastuuta koskevat yleiset määräykset. Kunkin osapuoli vastaa täysimääräisesti rahallisista kustannuksista ja muista kuin rahallisista kustannuksista, jotka sille aiheutuvat sopimuksen mukaisten toimintojen toteuttamisesta ja kunkin hankesopimukseen osallistumisen suorittamisesta, johtamisesta ja hallinnoinnista. Lisäksi osapuolet sitoutuvat maksamaan tasapuolisen osuuden sopimusvelvoitteesta tai muusta velvoitteesta, joita saattaa aiheutua tehtäessä sopimuksia toisen osapuolen puolesta. Kunkin osapuoli saa tasapuolisen osuuden kunkin hankesopimuksen tuloksista.

**VI artikla.** *Sopimuksia koskevat määräykset.* Artiklassa käsitellään sopimuksia, jotka osapuolet tekevät esitykseen sisältyvän sopimuksen mukaisen tehtävän suorittamiseksi ja jotka ovat välttämättömiä osapuolen velvoitteiden suorittamiseksi hankesopimusta koskevan toiminnan laajuuden mukaisesti. Näitä sopimuksia ovat lähinnä osapuolen kolmannen tahon kanssa (toimeksisaaja) tekemät tavaroiden tai palvelujen hankintaa koskevat yksityisoikeudelliset sopimukset. Tällaiset sopimukset tehdään noudattaen sopimuksen tekvän osapuolen kansallisia lakeja, määräyksiä ja menettelyitä. Kun osapuoli tekee yksin sopimuksen tämän sopimuksen mukaisen tehtävän suorittamisesta, vastaa tämä osapuoli yksin sopimuksen tekemisestä, eikä muilla osapuolilla ole tällaisesta sopimuksesta johtuvia vastuuta.

Artiklassa määrätään, että osapuolen on sisällytettävä mahdollisiin sopimuksiinsa asianmukaiset määräykset, joilla turvataan artiklan 6.5 kohdassa mainittujen sopimusmääräysten täyttäminen. Osapuolen on vaadittava toimeksisaajaa sisällyttämään vastaavat määräykset omiin alihankintasopimuksiinsa. Kunkin osapuolen on myös velvoitettava toimeksisaajat oikeudellisesti olemaan siirtämättä edelleen tai muutoin käyttämättä muiden osapuolten luovuttamaa vientivalvonnan alaista tietoa muuhun kuin esitykseen sisältyvässä sopimuksessa tai hankesopimuksessa sallittuun tarkoitukseen. Artikla sisältää myös tarjouspyyntö- ja tarjousvaihetta koskevat vastaavat määräykset mahdollisten toimeksisaajien ja alihankkijoiden osalta.

Artikla asettaa Suomen puolustusministeriölle velvoitteita sen hankkeessa tekemien yksityisoikeudellisten sopimusten osalta. Näiden sopimusten on oltava oikeudellisesti sitovia ja niiden mahdollisissa rikkomustapauksissa toimeksisaaja on voitava saattaa sopimusrikkomuksesta vastuuseen. Artiklan tiedon käyttöä rajoittaviin määräyksiin liittyy kansainvälisistä tietoturvaluokituksista annetun lain säännöksiä sekä vientivalvonnan osalta puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja maahantuonnista annettujen säädösten mukaisia säännöksiä, joista tehdään tarkemmin selkoa VIII artiklan perusteluiden yhteydessä.



**VII artikla. Välineistö ja materiaali.** Artiklassa määrätään välineistön ja materiaalin eli hankkeessa käytettäväksi luovutetun materiaalin, välineistön, lopputuotteiden, alajärjestelmien, komponenttien, erikoistyövälineiden tai testauslaitteiden kunnossapitamisesta, luovuttamisesta, vastaanottamisesta ja palauttamisesta takaisin luovuttaneelle osapuolelle.

Osapuolet sitoutuvat pitämään hankemateriaalin hyvässä ja käyttökelpoisessa kunnossa. Hankemateriaalin vastaanottanut osapuoli palauttaa sen luovuttaneelle osapuolelle yhtä hyvässä kunnossa kuin se on vastaanotettu, lukuun ottamatta odotettavissa olevaa tavanomaista kulumista. Jos hankemateriaali on vahingoittunut tai kulunut yli edellä kuvatun, on vastaanottanut osapuoli velvollinen maksamaan kunnostamisesta aiheutuneet kustannukset. Korjauskelvottomaksi vahingoittuneesta hankemateriaalista vastaanottanut osapuoli maksaa luovuttaneelle osapuolelle jälleenhankintahinnan, joka lasketaan luovuttaneen osapuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaan.

VII artiklan 7.4 kohdassa todetaan, että välineistöä ja materiaalia ei siirretä kolmannelle osapuolelle ilman luovuttavan osapuolen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Artiklan määräysten soveltamiseen voi liittyä puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja maahantuonnista annettujen säästöjen mukaisia säännöksiä, joista tehdään tarkemmin selkoa VIII artiklan perusteluiden yhteydessä.

**VIII artikla. Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö.** Artiklassa määrätään hanketiedon luovuttamisesta ja käytöstä, tiedon siirtoon sovellettavista vientivalvontamääräyksistä, teollis- ja tekijänoikeuksien alaisen tiedon käsittelemisestä sekä hankkeessa syntyneistä keksinnöistä ja patenttioikeuksien käytöstä.

Artiklan 8.1.2 alakohdassa määritellään hanketiedon siirtoon sovellettavat vientivalvontamääräykset. Hanketietoa on hanketta varten luovutettu tai siinä tuotettu tai käytetty tieto. Artiklan 8.1.2.1 alakohdan mukaan hanketietoa siirrettäessä osapuolelta toiselle noudatetaan luovuttavan osapuolen sovellettavia vientivalvontalakeja ja määräyksiä. Artiklan 8.1.2.2 - 8.1.2.4 alakohdissa on määräyksiä siitä, milloin ja millä edellytyksillä

vientivalvontamääräysten alaista tietoa voidaan luovuttaa edelleen.

Puolustustarvikkeiden vientivalvonnasta on säädetty puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetussa laissa (242/1990, jäljempänä ”maastavientilaki”), johon on tehty kansainvälisen kehityksen edellyttämiä muutoksia vuosina 1994 ja 2002. Parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys (93/2011) jolla pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin sisäisiä puolustustarvikesiirtoja koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2009/43/EY). EU:n käytäntösäännöt aseiden viennistä (EU Code of Conduct on Arms Export) on hyväksytty yhteiseksi kannaksi vuonna 2008. Yhteinen kanta on otettava huomioon puolustustarvikkeiden vientiä koskevassa lupaharkinnassa kaikissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Yhteinen kanta on vaikuttanut siihen, että vientivalvonnan yleiset periaatteet ja vientikriteerit ovat Euroopan unionin jäsenvaltioiden kesken hyvin yhtenäisiä ja direktiivi puolustustarvikesiirroista tulee yhdenmukaistamaan vientilupakäytäntöjä entisestään.

Puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetulla asetuksella (108/1997) ja puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun asetuksen täytäntöönpanosta annetulla puolustusministeriön päätöksellä (192/1997) on annettu tarkemmat säännökset siitä, mitä tuotteita pidetään laissa tarkoitettuina puolustustarvikkeina sekä niihin liittyvänä teknologiana ja tietotaitona. Näiden maastavienti, kauttakuljetus ja välitys on sallittu ainoastaan valtioneuvoston tai puolustusministeriön myöntämällä luvalla. Maastavientiin, kuljetukseen ja välitykseen sovelletaan kuitenkin maastavientilain 1 pykälän mukaan myös mitä Suomea velvoittavassa kansainvälisessä sopimuksessa tai sitoumuksessa säädetään.

Puolustustarvikkeiden maahantuonti ei nykyisen lainsäädännön mukaan ole luvanvaraista. Ampuma-aseiden, aseiden osien, patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten maahantuonti on luvanvaraista ampumaselain (1/1998) mukaisesti mutta lain 17 pykälässä soveltamisalaa on rajoitettu valtion harjoittaman toiminnan ja siirtojen osalta. Räjähdeiden maahantuonnista säädetään lais-

sa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005) ja kemikaalien maahantuonnista kemikaalilaissa (744/1989).

Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta on säädetty kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa (562/1996). Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta säädetään lisäksi kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientiä, siirtoa, välitystä ja kauttakulkua koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 428/2009 ja neuvoston yhteisessä toiminnassa tiettyihin sotilaallisiin loppukäyttöihin liittyvän teknisen avun valvonnasta (2000/401/YUTP). Neuvoston asetuksen liitteessä 1 on yksityiskohtaisesti lueteltu valvonnan alaiset kaksikäyttötuotteet mukaan lukien niihin liittyvät ohjelmistot ja teknologiat.

VIII artiklan 8.1.3 alakohdassa kuvataan tiedon vaihtamisen edellytyksiä osapuolten vaatimusten yhtenäistämiseksi sekä sopimuksen nojalla mahdollisesti tehtävien hankesopimusten laatimiseksi ja kehittämiseksi sekä neuvotteluiden käymiseksi tällaisista sopimuksista. Osapuolet sitoutuvat saamansa tiedon luovutus- ja käyttörajoituksiin ja myös tiedon vastaanottava osapuoli sitoutuu vastaaviin rajoituksiin.

VIII artiklan 8.2 kohta sisältää määräykset valtion hankkeen tulostiedon luovuttamisesta toisille osapuolille ja siitä, että osapuolet saavat käyttää tai antaa käytettäväksi valtion hankkeen tulostietoa puolustustarkoituksiin. Artiklan 8.3 kohta puolestaan sisältää määräykset valtion hankkeen taustatiedon luovuttamisesta toisille osapuolille ja siitä, että valtion hankkeen taustatietoa saa käyttää tai antaa käytettäväksi hankkeen tarkoituksiin, jos se on välttämätöntä tai hyödyllistä eikä teollis- ja tekijänoikeuksia loukata.

Artiklan 8.4 ja 8.5 kohdat sisältävät toimeksisaajan hankkeen tausta- ja tulostiedon luovuttamista ja käyttöä koskevat määräykset. Artiklan 8.6 kohta kieltää hankkeen tausta- ja tulostiedon käytön muuhun kuin sopimuksessa tai sen nojalla tehdyssä hankesopimuksessa sovittuihin tarkoituksiin, jolle käytölle ole kirjallisesti saatu etukäteen toisen tai toisten osapuolten suostumusta.

Artiklan 8.7 kohta sisältää teollis- ja tekijänoikeuksia koskevat määräykset. Kappaleen mukaan teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvien luovutus- ja käyttörajoitusten alainen tieto määritetään, merkitään ja sitä käsitellään turvallisuusluokituksensa mukaan joko valvottuna turvallisuusluokittelemattomana tietona tai turvallisuusluokiteltuna tietona. Tiedon salassapito- ja luokitusmerkinnän tekemisestä säädetään julkisuuslaissa, kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetussa laissa sekä tietoturva-asetuksessa.

Artiklan 8.8 kohdassa määrätään hankkeissa syntyneistä keksinnöistä ja patenteista. Sopimuksen patenttia koskevat määräykset turvaavat osapuolten oikeuksia hankekeksintöihin, jos toimeksisaaja on tehnyt hankekeksinnön. Sopimuksen 8.8.1 ja 8.8.2 artiklaan sisältyy määräyksiä, jotka osapuolten on sisällytettävä toimeksisaajansa kanssa tekemiinsä sopimuksiin.

Oikeudesta patenttiin ja sen hakemisesta säädetään Suomessa patenttilaissa (550/1967). Artiklan 8.8.3 alakohdassa määrätään osapuolen oikeudesta sellaisiin osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön ja toimeksisaajien tekemien hankekeksintöjen patenttioikeuksiin, jotka sopimuksen tehnyt osapuoli omistaa tai joihin se on oikeutettu hankkimaan omistusoikeuden. Toisen työssä olevan henkilön, työntekijän, tekemästä Suomessa patentilla suojattavissa olevasta keksinnöstä on säädetty oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetussa laissa (656/1967). Laissa maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä (551/1967) säädetään puolestaan oikeudesta keksintöön, jolla on pääasiallisesti merkitystä maanpuolustukselle ja jonka salassa pysyminen on maanpuolustuksen kannalta tärkeää. Lain 1 §:n mukaan tällainen keksintö voidaan valtioneuvoston päätöksellä pakkolunastaa valtiolle sen jälkeen kun patenttia on haettu.

Jos osapuolten yhteistyön aikana tai sen tuloksena syntyisi patentoitavissa oleva keksintö, se turvataan 8.8 kohdan määräyksillä ja toimeksiantajan kanssa tehtävillä sopimuksilla etukäteen sopien osapuolten oikeudet keksintöön ja patenttiin. Artiklan patenttia koskevissa 8.8.4 – 8.8.7 alakohdissa olevat määräykset voivat tulla sovellettaviksi myös tilanteissa, jolloin puolustusvoimien ja suoma-

laisen toimeksisaajan välisessä sopimuksessa ei ole sovittu 8.8.1.1 alakohdan mukaisesti siitä, että puolustusvoimat omistaa kaikki hankekeksinnöt, mutta laki oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin tai laki maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä oikeuttaa kuitenkin puolustusvoimat hankimaan omistusoikeuden kyseessä olevaan keksintöön.

Artiklan 8.9 kohdassa määrätään teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien vaateiden käsittelystä ja niihin liittyvistä korvauksista. Kohdassa 8.10 todetaan, että osapuolet antavat kansallisten lakiansa, määräystensä ja käytäntöjensä mukaisesti luvan ja suostumuksen kaikkeen patentoitujen keksintöjensä sekä muun kuin kaupallisen tekijänoikeuden käyttämiseen hankkeeseen kuuluvassa tarpeellisessa työssä. Immateriaalioikeuksien suojasta säädetään muun muassa patenttilaissa ja tekijän oikeudesta tekijäoikeuslaissa (404/1961).

**IX artikla.** *Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto.* Sopimuksen IX artikla sisältää määräykset valvotun turvallisuusluokittelemattoman tiedon käsittelystä, käytöstä, luovuttamisesta ja valvonnasta.

Artiklan 9.1. ja 9.1.1 kohtien mukaan hanesopimusten mukaisesti luovutettua tai tuotettua valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa käytetään ainoastaan sopimuksen VIII artiklan perusteella sallittuihin hanketiedon käyttötarkoituksiin. 9.1.2 alakohdan mukaan tiedon saanti rajoitetaan henkilöstöön, jonka on välttämättä saatava siitä tietoa 9.1.1 alakohdan mukaista käyttöä varten ja tiedon saantiin sovelletaan XII artiklan määräyksiä. Osapuolet toteuttavat kaikki lailliset toimenpiteet, mukaan lukien kansallinen luokittelu, suojatakseen tämän tiedon luovuttamiselta. 9.4 kohdan mukaisesti osapuolet varmistavat, ennen kuin luovuttavat valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa omille toimeksisaajilleen, että nämä ovat oikeudellisesti velvoitettu valvomaan tätä tietoa sopimuksen IX artiklan mukaisesti.

Sopimuksen määritelmien mukaan valvottulla turvallisuusluokittelemattomalla tiedolla tarkoitetaan tietoa, jota ei ole turvallisuusluokiteltu, mutta jonka saatavuutta tai jakelua rajoitetaan sovellettavien kansallisten säädösten tai määräysten mukaisesti. Yhdysvallat käsittelee valvottuna turvallisuusluokittele-

mattomana tietona muun muassa tietoja, jotka eivät ole turvallisuusluokiteltuja, mutta ovat vientivalvontarajoitusten alaisia. Valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa voi olla myös tieto, johon sisältyy liike- tai ammattisalaisuuksia tai teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyviä julkistamis- ja käyttörajoituksia.

Jos sopimuksen mukaisesti Suomeen luovutettava tieto ei ole lähettäjävaltiossa turvallisuusluokiteltua tietoa, sen salassapitoon ja käsittelyyn ei voida soveltaa kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia. Sopimuksen mukaisesti saadun tiedon käyttöön ja edelleen luovuttamiseen liittyy kuitenkin selkeitä rajoituksia. Suomessa asiakirjat ovat perustuslain 12 §:n 2 momentissa säädetyn pääsäännön mukaan julkisia. Asiakirjan julkisuuden rajoittaminen on mahdollista välttämättömistä syistä lailla.

**X artikla.** *Vierailut laitoksissa.* Artiklan mukaan osapuolet sallivat muiden osallistujien työntekijöiden tai muiden osapuolien toimeksisaajien työntekijöiden vierailut valtioidensa laitoksissa, virastoissa ja laboratorioissa sekä toimeksisaajien teollisuuslaitoksissa. Vierailujen edellytyksenä on, että työntekijöillä on tarvittavat ja asianmukaiset todistukset turvallisuus selvityksistä sekä tiedonsaantitarve. Vierailijoiden on noudatettava isäntänä toimivan osapuolen turvallisuusmääräyksiä. Vierailijoille julkistettavaa tai heidän saatavilleen saatettavaa tietoa käsitellään siten kuin se olisi luovutettu vierailijat lähettäneelle osapuolelle ja siihen noudatetaan sopimuksen määräyksiä. Artikla sisältää myös määräykset vierailupyynnöistä sekä menettelystä, jota noudatetaan toistuvissa vierailuissa.

Sopimuksen mukaan vierailuun ovat oikeutettuja henkilöt, jotka on asianmukaisesti turvallisuus selvitetty ja joilla on tehtäviinsä liittyvä tiedonsaantitarve. Suomessa turvallisuus selvityksen kohteena olevista henkilöistä sekä selvityksessä sovellettavasta menettelystä on säädetty turvallisuus selvityksistä annetussa laissa (177/2002).

Koska kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia ei voitaisi soveltaa kaikkiin sopimuksessa tarkoitettuihin vierailuihin, voimaansaattamislain 2 §:n 3 momenttiin ehdotetaan sisällytettäväksi nimenomainen säännös siitä, että viranomaisen oi-

keuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia sopimuksessa tarkoitetut vierailut sovellettaisiin vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi.

**XI artikla. Turvallisuus.** Sopimuksen XI artiklassa määrätään tarkemmin turvallisuusluokitellun tiedon käyttämisestä ja todetaan nimenomaisesti, että näin luokiteltuja tietoja säilytetään, käsitellään, siirretään ja suojataan osapuolten puolustusministeriöiden välillä vuonna 1991 tehdyn sotilastiedon turvallisuutta koskevan sopimuksen ja sen yritysturvallisuutta koskevan lisäsopimuksen mukaisesti. Artiklassa on lisäksi tarkentavia määräyksiä turvallisuusluokitellun tiedon säilyttämisestä, käsittelystä, siirtämisestä ja suojaamisesta. Sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten mukaisesti luovutettu tai tuotettu tieto voidaan luokitella enintään salaiseksi –luokittelun tasoiseksi turvallisuusluokitelluksi tiedoksi.

Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusministeriöiden välillä tehdyssä tutkimus- ja kehitystiedon vaihtoa koskevassa sopimuksessa sekä sen sopimusmuutoksessa määritellään keskeiset periaatteet ja ehdot osapuolten väliselle tutkimus- ja kehitystiedon vaihdolle. Kyseisen sopimuksen alla voidaan toteuttaa vain tiedonvaihtoa. Jotta puolustushallinnot voisivat toteuttaa myös yhteisiä tutkimus-, kehittämis-, testaus- ja arviointihankkeita laadittiin esitykseen sisältyvä sopimus.

Jos sopimus ei sisältäisi turvallisuutta koskevia määräyksiä, sovellettaisiin osapuolten välillä tapahtuvaan tiedonvaihtoon kahdensivulisten tietoturvallisuussopimusten määräyksiä. Tämä saattaisi johtaa tilanteeseen, että hankkeessa sovellettaisiin keskenään erilaisia tietoturvamääräyksiä. Myös tästä syystä on artiklan määräykset katsottu tarpeelliseksi.

**XII artikla. Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille.** Artikla sääntelee hankkeen tulostiedon, yhteisesti hankitun tai tuotetun välineistön ja materiaalin myyntejä, luovutuksia ja siirtoja kolmansille osapuolille. Hankkeen tulostiedolla tarkoitetaan hankkeessa tuotettua tietoa. Kolmansia osapuolia ovat muut kuin hankkeen osapuolina olevat valtiot sekä näistä valtiosta olevat luonnolliset hen-

kilöt tai oikeushenkilöt. Hankkeen taustatiedolla tarkoitetaan tietoa, jota ei tuoteta hankkeessa.

XII artiklan 12.1 kohdan mukaisesti hankkeen tulostiedon, välineistön tai materiaalin myyminen, luovuttaminen ja omistusoikeuden tai hallinnan siirtäminen kolmannelle osapuolelle edellyttää osallistujien hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Suostumuksen edellytyksenä on, että vastaanottajamaan hallitus vahvistaa muille osapuolille kirjallisesti, että se ei siirrä luovutettua materiaalia tai tietoa edelleen eikä salli niitä siirrettävän edelleen ja, että se käyttää tai sallii käytettävän luovutettua materiaalia tai tietoa ainoastaan osapuolten yksilöimiin tarkoituksiin. Kohdan 12.2 mukaan osapuolella on kuitenkin oikeus myydä tai luovuttaa tietoa tai niihin kohdistuva omistusoikeus tai hallinta, jos tieto on tuotettu yksinomaan toisen osapuolen toimesta ja tieto ei sisällä toiselle osapuolelle kuuluvaa hankkeen tulostietoa tai hankkeen taustatietoa eikä siihen liitty toisen osapuolen välineistöä tai materiaalia.

XII artiklan 12.4 kohdan mukaan myös muiden osallistujien luovuttaman hankemateriaalin tai hankkeen taustatiedon myyminen, luovuttaminen ja omistusoikeuden tai hallinnan siirtäminen edellyttää luovuttajien hallitusten kirjallista ennakkosuostumusta. Kuten edellä on todettu, Suomessa viranomaisten asiakirjojen julkisuus on pääsääntö.

Maastavientilailla ja asetuksella ja sen täytäntöönpanosta annetulla puolustusministeriön päätöksellä on annettu tarkemmat säännökset siitä, mitä tuotteita pidetään laissa tarkoitettuina puolustustarvikkeina sekä niihin liittyvänä teknologiana ja tietotaitona. Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta säädetään Suomessa lailla ja kaksikäyttötuotteiden ja -teknologian vientiä koskevan yhteisön valvontajärjestelmän perustamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 428/2009 ja neuvoston yhteisessä toiminnassa tiettyihin sotilaallisiin loppukäyttöihin liittyvän teknisen avun valvonnasta (2000/401/YUTP).

**XIII artikla. Vastuut ja vaateet.** Artiklan 13.1.1 alakohdan mukaan vahingonkorvausvaatimukset käsitellään noudattaen osapuolten kesken sovellettavia monenvälisiä tai kahdensivulisiä sopimuksia. Suomen ja Yhdysvaltojen välillä ei ole voimassa kahden-

Kaikkiin Euroopan unionin alueelle tuotaviin tavaroihin sovelletaan yleensä yhteisen tullitariffin tulleja EY:n perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Tullittomuudesta on säädetty yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1186/2009 sekä tiettyjen aseiden ja puolustustarvikkeiden tuontitullien suspendoimisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 150/2003. Ensin mainitussa neuvoston asetuksessa on määriteltä ne tapaukset, joissa myönnetään tullittomuus tuotaessa tavaroita Euroopan unionin alueelle tai vietiessä tavaroita Euroopan unionin ulkopuolelle. Jälkimmäisellä asetuksella on vapautettu sen liitteessä luetellut aseet ja puolustustar-

vikkeet tuontitulleista. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan hankinnan tullittomuus voi perustua edellä mainittuihin asetuksiin, jos hankinta ei ole tullitariffin mukaan tulliton.

Euroopan unionilla on toimivaltaa lisäksi arvonlisäverotuksen osalta. Puolustusmateriaalia ei voida vapauttaa arvonlisäverosta yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annettun neuvoston direktiivin 2006/112/EY nojalla. Vapautus maksuista ei koske myöskään kaksi-ikäyttötuotteita. Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa tullien poistaminen voidaan toteuttaa vain edellä mainittujen neuvoston asetusten puitteissa.

Sopimuksen mukaiseen tutkimustyöhön ei lähtökohtaisesti liity sellaista maahantuontia Suomeen tai maastavientiä Suomesta, jonka yhteydessä tulisi kantaa tulleja, tuonti- ja vientiveroja tai vastaavia maksuja. Sopimuksen määrittelemän tutkimuksen toteuttamiseksi Yhdysvaltojen puolustusministeriö voi tuoda Suomeen testauslaitteita. Näitä laitteita ei todennäköisesti tuotaisi Suomeen pysyvästi, vaan ne palautettaisiin takaisin Yhdysvaltoihin testaustoiminnan päätyttyä. Täten tuontiin sovellettaisiin yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1186/2009 tutkimuksia, analyyskejä ja kokeita varten maahan tuotavia tavaroita koskevia säännöksiä. Mainitun neuvoston asetuksen 99 artiklan mukaan tullittomia ovat tavarat, joita ei kuluteta tai hävitetä kokonaan tutkimusten, analyysien tai kokeiden aikana, jos jäljelle jäävät tuotteet toimivaltaisten viranomaisten suostumuksella ja valvonnassa viedään yhteisön tullialueen ulkopuolelle asianmukaisesti perustelluissa olosuhteissa.

**XV artikla. Riitojen ratkaiseminen.** Artiklassa on määräykset riitojen ratkaisemisesta. Sopimukseen tai sen nojalla tehtyihin hankesopimuksiin liittyvät riidat osapuolten välillä ratkaistaan yksinomaan neuvotteluilla osapuolten kesken, eikä niitä saateta kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen eikä muun henkilön tai yhteisön ratkaistavaksi.

**XVI artikla. Kieli.** Artiklassa säädetään työkieleksi englanti.

**XVII artikla. Muuttaminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo.** Sopimus tulee Suomen osalta voimaan, kun Suomen halli-

tuksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriö on kirjallisesti ilmoittanut Yhdysvaltojen puolustusministeriölle sopimuksen voimaantulon edellyttämien kansallisten toimenpiteiden loppuunsaattamisesta. Sopimus tulee voimaan Suomen osalta kyseisessä kirjallisessa ilmoituksessa määritettynä päivänä ja on voimassa siitä lähtien viisitoista vuotta. Ilmoitus liitetään sopimuksen allekirjoitussivulle. Sopimuksen voimassaoloa voidaan jatkaa osapuolten kirjallisella suostumuksella.

Artikla sisältää myös määräykset sopimuksen muuttamisesta, irtisanomisesta ja siitä luopumisesta. Kohdassa 17.8 todetaan lisäksi, että sopimukseen kuuluvat kolme liitettä: Liite A, Lisäys 1 ja Liite B, jotka tulevat voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

**Liite A. Hankesopimusmalli.** Hankesopimus tarkoittaa erikseen neuvoteltua erillistä sopimusta, jossa määritellään ehdot yhteistyölle yksittäisissä hankkeissa. Sopimuksen II artiklan 2.2 kohdan mukaan hankesopimuksen ehtojen on oltava sopimuksen mukaiset. Hankesopimuksen perusteella toteutettavan tutkimus-, kehitys-, testaus- tai arviointitoimintojen käynnistämistä, toteuttamista ja hallinnointia varten hankesopimuksissa määritellään hankkeen tavoitteita, toiminnan laajuutta, tehtävänjakoa, hallintorakennetta, talousjärjestelyjä ja turvallisuusluokitusta hankesopimusmallin mukaisesti soveltuvin ja toimivin osin.

**Lisäys 1. Yhteistyöhankehenkilöstön toimiksianto.** Hankesopimusmallin lisäys 1 määrittelee hankesopimuksen V artiklan (hallinto) mukaisesti työskentelemään määrätyn yhteistyöhankehenkilöstöön liittyviä ehtoja. Lisäyksessä määritellään lähinnä turvallisuuden ja hallintoon liittyviä edellytyksiä, jotta yhteistyöhankehenkilöstö voi suorittaa hankesopimuksen mukaisesti heidän toimiinsa kuuluvat työtehtävät.

**Liite B. Työryhmän työjärjestysmalli.** Liitteessä B määritellään hallinnolliset menettelyt, joiden avulla osapuolten välisiä tutkimus-, kehitys- testaus- ja arviointitoimintoja sovitaan yhteen työryhmien toiminnassa. Työryhmä toteuttaa ainoastaan sopimuksen nojalla tehtävien hankesopimusten tai muiden osapuolten tekemien sopimusten mukaista yhteistoimintaa.

## 2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan laila ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan edellä yksityiskohtaisten perustelujen yhteydessä ja jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta koskevassa luvussa.

2 §. Pykälä sisältää sopimuksen mukaisesti vaihdettujen ja tuotettujen tietojen salassapitoa sekä salassa pidettävien tietojen luovuttamista sekä vierailujen järjestämistä koskevat säännökset. Säännökset ovat tarpeen sen vuoksi, että sopimuksen mukaan luovutettavat tiedot eivät kaikilta osin ole turvallisuusluokiteltuja, minkä vuoksi kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia ei voida suoraan soveltaa kaikkeen hankkeessa käsiteltävään tietoon.

Siltä osin, kun sopimuksen mukaisesti vaihdetut ja tuotetut tiedot sisältävät turvallisuusluokiteltua tietoa, suojataan niitä Suomen ja Yhdysvaltojen puolustusministeriöiden välillä voimassa olevien turvallisuussovimusten mukaisesti.

Pykälän 1 momentin nojalla sopimuksessa tarkoitettua kehittämistyötä varten Suomen viranomaiselle annettu ja sen laatimat asiakirjat on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen suostumustaan. Sopimuksen määräykset edellyttävät sen puitteissa vaihdettujen ja tuotettujen tietojen tehostettua suojaa, minkä vuoksi ja kun kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia ei voida soveltaa mainittuihin tietoihin, voimaansaattamislain 2 §:n 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi asiasta nimenomainen säännös. Pykälän 1 momentin säännös koskee sopimuksen IX artiklassa käsiteltyä valvottua turvallisuusluokittelumatonta tietoa.

Suomen viranomaisella on Suomen oikeusjärjestelmässä säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa sopimuksen osapuolelle ja hankesopimuksen osapuolille sopimuksessa tarkoitettua toimintaa varten välttämättömiä asiakirjoja ja tietoja. Yleiset säännökset salassa pidettävien tietojen anta-

misesta ulkomaan viranomaiselle ja kansainväliselle toimielimelle sisältyvät julkisuuslain 30 §:ään, minkä lisäksi turvallisuusviranomaisten välisestä salassa pidettävien tietojen vaihdosta säädetään kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 5 §:ssä.

Pykälän 3 momentin mukaan viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia sopimuksessa tarkoitettut vierailut sovelletaan vastaavasti, mitä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

## 3 Voimaantulo

Sopimuksen XVII artiklan mukaan Suomen puolustusministeriö ilmoittaa kirjallisesti Yhdysvaltojen puolustusministeriölle kun Suomi on saattanut päätökseen sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansallisen lainsäädännön mukaiset toimenpiteensä. Sopimus tulee Suomen ja Yhdysvaltojen välillä voimaan ilmoituksessa mainittuna ajankohdana. Ilmoitus liitetään sopimuksen allekirjoitussivulle. Tarkoituksena on, että sopimuksen voimaantulopäivä on päivä, joka seuraa 30 päivän kuluttua Suomen ilmoituksen allekirjoittamisesta.

Sopimuksen voimaansaattamislaki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kuin sopimus tulee voimaan.

## 4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

### 4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys on

luettava lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos se koskee jonkin perustuslaissa turvatus perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on jo voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Perustuslakivaliokunnan mukaan kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopuosoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11/2000 vp, PeVL 12/2000 vp ja PeVL 45/2000 vp).

#### Määritelmät

Sopimuksen I artiklassa määritellään sopimuksessa käytettyjä keskeisiä termejä. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että jos sopimuksessa määritellyt käsitteet koskevat lainsäädännön alaan kuuluvia asioita, määritelmät vaikuttavat välillisesti sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien aineellisten määräysten sisältöön ja soveltamiseen, ja kuuluvat siksi itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp, PeVL 24/2001 vp ja PeVL 48/2004 vp). Sopimuksen I artiklaan sisältyvistä määrittelyistä turvallisuusluokiteltua tietoa, valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa, teollis- ja tekijänoikeuksia, patenttia ja hankekeksintöä koskevat määritelmät kuuluvat edellä mainituin perustein lainsäädännön alaan.

#### Tietojen julkisuus ja tietoturvallisuus

Suomessa viranomaisten asiakirjojen julkisuus on pääsääntö. Jokaisella on perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Tätä oikeutta voidaan rajoittaa välttämättömistä syistä vain lailla. Näitä säännöksiä on julkisuuslaissa sekä kansainvälisistä tietoturvalisuusvelvoitteista annetussa laissa. Kansainvälisistä tietoturvalisuusvelvoitteista annettua lakia sovellettaisiin myös erillisissä sopimuksen alaisissa hankkeissa Suomen ja

Yhdysvaltojen välillä luovutettaessa turvallisuusluokiteltua tietoa.

Sopimuksen III, VI, VIII, IX, X, XI ja XII artiklassa muun muassa asetetaan rajoituksia tiedon luovuttamiselle ja käytölle, kuten edellä yksityiskohtaisissa perusteluissa ja jäljempänä selvitetään.

Sopimuksen VIII artiklan 8.1 kohdan määräykset hanketietoon sovellettavista vientivalvontaa koskevista määräyksistä ja kohtien 8.2 - 8.6 määräykset hankkeen tausta- ja tulostiedon käyttämisestä ja etenkin käytön rajoituksista kuuluvat lainsäädännön alaan.

Artiklan VIII 8.7 kohta koskee teollis- ja tekijänoikeuden alaisen tiedon käsittelyä ja välittämistä ja salassapito- ja luokitusmerkintöjen tekemistä teollis- ja tekijänoikeuksien alaiseen hanketietoon. Tiedon salassapito- ja luokitusmerkintöjen tekemisestä säädetään julkisuuslain 25 §:ssä ja kansainvälisistä tietoturvalvelvoitteista annetun lain 8 §:ssä, joten kohdan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen IX artikla sisältää määräykset valvotun turvallisuusluokittelemattoman tiedon käsittelystä, käytöstä, luovuttamisesta ja valvonnasta. Voimaansaattamislakiin ehdotetaan sisällytettäväksi nimenomainen asiiasältöinen säännös siitä, että sopimuksessa tarkoitettua kehittämistyötä varten Suomen viranomaiselle annetut ja sen laatimat asiakirjat on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen, mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen suostumustaan. Lisäksi voimaansaattamislain 2 §:n 2 momentissa säädettäisiin, että Suomen viranomaisella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa sopimuksen ja sen nojalla tehdyn hankesopimuksen osapuolelle sopimuksessa tarkoitettua toimintaa varten välttämättömiä asiakirjoja ja tietoja.

Sopimuksen X artiklassa määrätään osapuolten vierailuista osapuolten laitoksiin sekä toimeksisaajien teollisuuslaitoksiin. Kaikkien vierailijoiden on noudatettava isäntänä toimivan osapuolen turvallisuusmääräyksiä. Kansainvälisistä tietoturvalisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä on säädetty sekä vierailuista viranomaisten että elinkeinonharjoittajien toimitiloihin. Määräys on tyypillisesti katsottu lainsäädännön alaan kuuluviksi



myös kahdenvälisissä tietoturvallisuusvelvoitteissa.

Vierailijoille luovutettavaa tai heidän saatavilleen saatettavaa tietoa käsitellään siten kuin se olisi luovutettu vierailijat lähettäneelle osapuolelle. Artiklan tarkoituksena on suojata turvallisuusluokiteltua tietoa ja valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa sopimuksen tarkoituksen toteuttamiseksi.

X Artiklan mukaan vierailuun ovat oikeutettuja henkilöt, jotka on asianmukaisesti turvallisuusselvitetty ja joilla on tehtäviinsä liittyvä tiedonsaantitarve. Lisäksi 11.6.3 kohdasta ilmenee, että turvallisuusselvitys tehdään henkilöstölle, jonka tehtävät edellyttävät pääsyä turvallisuusluokiteltuun tietoon. Turvallisuusselvityksen tekemisessä on otettava huomioon perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetty yksityiselämän suoja ja velvollisuus säätää henkilötietojen suojasta lailla. Turvallisuusselvityksestä on säädetty turvallisuusselvityksistä annetussa laissa. Näin ollen kyseiset X artiklan määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen XI artiklassa määrätään turvallisuusluokitellun tiedon luovuttamisesta, suojaamisesta, käyttämisestä. Artiklassa todetaan, että turvallisuusluokiteltuja tietoja suojataan paitsi osapuolten välisen sotilastiedon turvallisuutta koskevan sopimuksen ja sen yritysturvallisuutta koskevan lisäsopimuksen mukaisesti myös XI artiklan määräysten mukaisesti. Artiklassa on määräyksiä tiedon salassapito- ja luokitusmerkintöjen tekemisestä, tiedon käsittelystä, käytöstä, luovuttamisesta ja valvonnasta, joista Suomessa säädetään julkisuuslaissa ja kansainvälisistä tietoturvalvelvoitteista annetussa laissa, joten artiklan XI määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen XII artiklassa asetetaan rajoituksia tiedon luovuttamiselle kolmannelle. Artiklassa edellytetään hankkeen tulos- ja taustatiedon luovuttamiselle kolmannelle osapuolten hallitusten kirjallista ennakosuostumusta. Myös XII artiklan määräykset kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

#### Immateriaalioikeudet

Sopimuksen I artiklan määritelmässä viitataan Maailman kauppajärjestön teollis- ja te-

kijäoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn sopimuksen immateriaalioikeutta koskevaan määritelmään.

Sopimuksen VIII artiklan 8.8 kappaleessa määrätään hankkeissa syntyneistä keksinnöistä ja patenteista. Immateriaalioikeuksien suojasta säädetään muun muassa patenttilaissa ja tekijän oikeudesta tekijäoikeuslaissa. Työntekijän tekemästä Suomessa patentilla suojattavissa olevasta keksinnöstä säädetään oikeudesta työntekijän tekemiin keksintöihin annetussa laissa. Laissa maanpuolustukselle merkityksellisistä keksinnöistä säädetään puolestaan oikeudesta keksintöön, jolla on pääasiallisesti merkitystä maanpuolustukselle ja jonka salassa pysyminen on maanpuolustuksen kannalta tärkeää.

Artiklan VIII määräykset kuuluvat edellä mainituin perustein lainsäädännön alaan. Tekijänoikeuden ja sen lähioikeuksien perusoikeuskytkentäisestä luonteestakin johtuen on selvää, että käsiteltävänä olevat sopimuskohdat sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan suostumus sopimukselle on siten tältäkin osin tarpeen.

#### Vahingonkorvaukset ja vaateet

Sopimuksen XIII artiklan määräykset rajoittavat Suomen vahingonkorvausvastuuta sekä oikeutta vahingonkorvaukseen ja koskevat asioita, joista Suomessa säädetään lailla. Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:ssä säädetään julkisyhteisöjen vahingonkorvausvastuusta. Julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Sopimuksen määräykset, jotka koskevat välineistön tai materiaalin vahingoittumista tai tuhoutumista sekä henkilövahinkojen tai kuoleman tai omaisuuden vahingoittumista, ja joissa rajoitetaan valtion korvausvastuuta, kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen XV artiklan määräyksessä riitojen ratkaisusta kyse ei ole pakollisesta ja sitovasta riitojenratkaisusta. Artiklan määräys ei näin ollen kuulu lainsäädännön alaan.

### Vientivalvontamääräykset

Puolustustarvikkeiden vientivalvonnasta säädetään puolustustarvikkeiden maastavienti-laissa. Aluevalvontalaissa säädetään Suomen alueellisen koskemattomuuden valvonnasta ja turvaamisesta. Kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta säädetään kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annetussa laissa. Lakien sisältöä on selvitetty edellä sopimuksen VII artiklaa koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Sopimuksen VI artiklassa rajoitetaan vientivalvonnan alaisen tiedon siirtoa ja käyttöä. Sopimuksen VIII artiklassa määrätään paitsi hanketiedon luovuttamisesta ja käytöstä myös tiedon siirtoon sovellettavista vientivalvontamääräyksistä. Tiedon ja materiaalin myynneistä ja siirroista kolmansille osapuolille määrätään XII artiklassa. Artiklan määräykset koskevat luottamuksellisen, suojattavan ja turvallisuusluokitellun materiaalin ja tiedon suojaamista ja luovuttamista.

Näin ollen VI, VII, VIII ja XII artiklojen sopimusmääräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

### Kustannukset

Erillisten hankkeiden kustannukset katetaan puolustusministeriön hallinnonalalle vuosittain valtion talousarviossa myönnettävillä, puolustusministeriön hallinnonalan kehyksiin sisältyvillä määrärahoilla. Koska sopimus ei aiheuta sellaisia huomattavia toistuvia kustannuksia tai kertamenoja, joita ei voida kattaa jo talousarviossa olevilla määrärahoilla tai budjettivaroilla, ei kustannuksia koskevien sopimusmääräysten voimaansaattaminen edellytä eduskunnan suostumusta.

Sopimuksen artiklan XIV mukaan osapuolet sopivat, että siltä osin kuin kansalliset lait ja määräykset sallivat, osapuolet pyrkivät varmistamaan, että veroja, tulleja ja samankaltaisia maksuja taikka määrällisiä tai muita rajoituksia ei määrätä mahdollisiin hankkeisiin liittyen. Kyseessä on siis sopimuksen osapuolten tavoite, joka tulee toteuttaa kansallisten säännösten mukaisesti eikä määräys siten sisällä lainsäädännön alaan kuuluvia

määräyksiä, jotka edellyttäisivät eduskunnan hyväksyntää.

Artiklan 14.2 kohdassa osapuolet sitoutuivat varmistamaan sen, että veroja, tulleja ja samankaltaisia maksuja taikka määrällisiä rajoituksia hallinnoidaan kaikkein edullisimmalla tavalla, tehokkaasti ja taloudellisesti. Myöskään tämä ei rajoita eduskunnan lainsäädäntövaltaa. Kohdan 14.2 jälkimmäinen virke koskee vastuunjakoa maksuun pannuista tulleista, veroista ja vastaavista maksuista. Tätä ei voida tulkita siten, että se vaikuttasi verojen, tullien, yms. maksuunpanoon, vaan veroista ja tulleista vastuussa oleva määräytyy kansallisten lakien mukaan.

Jos tuodessa Suomeen tai vietäessä Suomesta peritään tulleja, tuonti- tai vientiveroja tai vastaavia maksuja, katetaan nämä kustannukset vuosittain valtion talousarviossa myönnettävillä, puolustusministeriön hallinnonalan kehyksiin sisältyvillä määrärahoilla. Kun artiklan määräys kustannusvastuusta ei siten aiheuta sellaisia huomattavia toistuvia kustannuksia tai kertamenoja, joita ei voida kattaa jo talousarviossa olevilla määrärahoilla tai budjettivaroilla, ei tämän määräyksen voimaansaattaminen edellytä tältä osin eduskunnan suostumusta.

### 4.2 Käsittelyjärjestys

Sopimus sisältää määräyksiä, joilla on liittymäkohtia perusoikeuksien suojaan.

Sopimuksen VIII artikla ja X - XII artiklat asettavat rajoituksia viranomaiskäyttöön tarkoitetun ja turvallisuusluokitellun tiedon julkisuudelle. Määräykset ovat merkityksellisiä perustuslain 12 §:n 2 momentin suojaaman, julkisuusperiaatteelle rakentuvan tiedonsaantioikeuden kannalta. Tätä tiedonsaantioikeutta saa rajoittaa vain lailla ja vain välttämättömistä syistä. Tällaisena välttämättömänä syynä voidaan pitää Suomen mainetta luotettavana sopimuskumppanina ja Suomen maanpuolustuksen etua.

Nyt kyseessä olevan sopimuksen tavoitteena on yhteistyö tutkimus-, kehitys, testaus- ja arviointihankkeissa, joissa tiedonvaihto on keskeisessä osassa. Osapuolten toisilleen luovuttamat ja hankkeiden kautta saatavat tiedot sekä niiden kuluessa kehitetyt menetelmät ovat keskeisessä roolissa puolustus-

voimien tulevista tutkimushankkeista. Suomen maine luotettavana sopimuskumppanina sekä maanpuolustuksen etu vaativat täten tietojen saamista ja salassapitoa. Lisäksi Yhdysvallat luovuttaa edellä mainittuja tietoja Suomelle sillä edellytyksellä, että Suomi sitoutuu pitämään saamansa tiedot salassa. Salassapidosta säädetään julkisuuslaissa ja turvallisuusluokiteltua tietoa koskeva erityissäännös on otettu myös kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 6 §:ään.

Sopimuksen IX artikla sisältää määräyksiä valvotusta turvallisuusluokittelemattomasta tiedosta. Sopimuksen mukaan luovutettavat tiedot eivät kaikilta osin ole turvallisuusluokiteltuja, joten kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annettua lakia ei voida suoraan soveltaa kaikkeen hankkeessa käsiteltävään tietoon. Voimaansaattamislakiin ehdotetaan siten säännöksiä sopimuksen mukaisesti vaihdettujen ja tuotettujen tietojen salassapidosta sekä salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta sekä vierailujen järjestämisestä.

Sopimuksessa määriteltyn vierailuoikeuteen ja X artiklan määräyksiin ei sisälly sellaista julkisen vallan käyttöä tai tarkastusoikeutta, joka olisi ristiriidassa perustuslain kanssa (PeVL 39/1997 vp). Vierailuista on säädetty kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain 18 §:ssä. Voimaansaattamislakiin on otettu viittaussäännös mainittuun lainkohtaan valvotun turvallisuusluokit-

telemattoman tiedon suojaamiseksi. Kuten edellä on selvitetty, myös sopimuksen määritelmillä ja artiklan VIII tekijänoikeutta ja sen lähioikeuksia koskevilla sopimusmääräyksillä on perusoikeuskytkentä.

Edellä mainitut sopimuksen määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan, mutta eivät ole ristiriidassa perustuslain kanssa. Näin ollen sopimuksen ei voida katsoa sisältävän määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamislakiin voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

*Eduskunta hyväksyisi tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2011 ja Amerikan Yhdysvaltojen puolustusministeriön Washingtonissa 2 päivänä toukokuuta 2011 allekirjoittaman sopimuksen.*

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välillä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 §

Tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen puolustusministeriön Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2011 ja Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön Washingtonissa 2 päivänä toukokuuta 2011 tekemän sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

#### 2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettun sopimuksen mukaisesti siinä tarkoitettua tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointityötä varten Suomen viranomaiselle annetut ja sen laatimat asiakirjat on pidettävä salassa eikä niitä saa luovuttaa tai käyttää muuhun kuin siihen tarkoitukseen,

mitä varten ne on annettu, ellei asiakirjan luovuttaja ole antanut siihen suostumustaan.

Suomen viranomaisella on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus antaa sopimuksen ja sen nojalla tehdyn hankesopimuksen osapuolelle sopimuksessa tarkoitettua toimintaa varten välttämättömiä asiakirjoja ja tietoja.

Viranomaisen oikeuteen ja elinkeinonharjoittajan velvollisuuteen sallia sopimuksessa tarkoitettut vierailut sovelletaan vastaavasti mitä kansainvälisistä tietoturvallisuusvelvoitteista annetun lain (588/2004) 18 §:ssä säädetään vierailuista kansainvälisen tietoturvallisuusvelvoitteen toteuttamiseksi.

#### 3 §

Sopimuksen muiden määräysten voimaansaattamisesta ja tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2012

**Tasavallan Presidentti**

**TARJA HALONEN**

Puolustusministeri *Stefan Wallin*

*Sopimusteksti*

## SOPIMUS

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN

JA

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA TOIMIVAN SUOMEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN VÄLILLÄ

TUTKIMUS-, KEHITYS-, TESTAUS- JA ARVIOINTIHANKKEISTA

## JOHDANTO

Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriö ja Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö, jäljempänä "osapuolet", jotka

jakavat yhteisen kiinnostuksen puolustukseen,

tunnistavat puolustustarvikkeiden standardoinnin, järkipäristämisen ja yhteentoimivuuden tuomat edut,

pyrkivät hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti tutkimuksen ja teknologian kehittämisen valmiuksiaan, välttämään toiminnan tarpeetonta päällekkäisyyttä, edistämään yhteentoimivuutta ja saavuttamaan mahdollisimman tehokkaita ja kustannustehokkaita tuloksia tekemällä yhteistyötä tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeissa ja

tahtovat parantaa tavanomaista puolustuskyykyään soveltamalla kehitteillä olevaa teknologiaa,

ovat sopineet seuraavaa:

## AGREEMENT

BETWEEN  
THE DEPARTMENT OF DEFENSE  
OF THE UNITED STATES OF AMERICA

AND

THE MINISTRY OF DEFENCE OF FINLAND ACTING ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

FOR

RESEARCH, DEVELOPMENT, TESTING,  
AND EVALUATION PROJECTS

## PREAMBLE

The Department of Defense of the United States of America (U.S. DoD) and the Ministry of Defence of Finland acting on behalf of the Government of the Republic of Finland (FI MoD), hereinafter referred to as the "Parties":

Having a common interest in defense;

Recognizing the benefits to be obtained from standardization, rationalization, and interoperability of military equipment;

Seeking to make the best use of their respective research and technology development capacities, eliminate unnecessary duplication of work, encourage interoperability, and obtain the most efficient and cost-effective results through cooperation in Research, Development, Testing, and Evaluation Projects; and

Desiring to improve their respective conventional defense capabilities through the application of emerging technology;

Have agreed as follows:

I ARTIKLA  
MÄÄRITELMÄT

Tässä sopimuksessa ja siihen kuuluvissa erityisissä hankesopimuksissa (PAs) sovelletaan seuraavia määritelmiä:

|                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|--------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Turvallisuusluokiteltu tieto               | Virallinen tieto, joka on suojattava kansallisen turvallisuuden vuoksi ja joka on osoitettu sellaiseksi turvallisuusluokitusmerkinnällä. Tämä tieto voi olla suullisessa, visuaalisessa, magneettisessa tai asiakirjan muodossa taikka välineistön tai teknologian muodossa.                                                                                             |
| Sopimus                                    | Kansallisen lainsäädännön mukainen keskinäisesti sitova oikeussuhde, joka velvoittaa toimeksisaajan toimittamaan tarvikkeita tai palveluja ja toisen osapuolista tai molemmat osapuolet maksamaan niistä.                                                                                                                                                                |
| Sopimuksen tekeminen                       | Tarvikkeiden tai palvelujen hankinta sopimuksella osapuolten valtio-organisaatioiden ulkopuolisista lähteistä. Sopimuksen tekemiseen sisältyy tarvittavien tarvikkeiden ja palvelujen määrittely (mutta ei niistä päättäminen), hankintojen kilpailuttaminen ja hankintalähteiden valitseminen, sopimusten laatiminen ja tekeminen sekä kaikki sopimushallinnon vaiheet. |
| Sopijavirasto                              | Osapuolen valtio-organisaatioon kuuluva yhteisö, jolla on valtuudet tehdä, hallinnoida ja irtisanoa sopimuksia.                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Sopijavirkamies                            | Osapuolen sopijavirastoa edustava henkilö, jolla on valtuudet tehdä, hallinnoida ja irtisanoa sopimuksia.                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Toimeksisaaja                              | Yhteisö, jonka kanssa osapuolen sopijavirasto on tehnyt sopimuksen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Toimeksisaajan tukihenkilöstö              | Henkilöt, jotka on nimenomaisesti nimetty antamaan osapuolelle hallinnollisia, johtamiseen liittyviä, tieteellisiä tai teknisiä tukipalveluja tukisopimuksen perusteella.                                                                                                                                                                                                |
| Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto | Turvallisuusluokittelematon tieto, jonka saatavuutta tai jakelua rajoitetaan sovellettavien kansallisten lakien tai määräysten mukaisesti. Tällaista tietoa voi olla tieto, jonka turvallisuusluokitus on poistettu mutta jota valvotaan edelleen.                                                                                                                       |

|                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Yhteistyöhankehenkilöstö (CPP)          | Emo-osapuolen sotilasjäsenet tai siviilihenkilöstö, joka on määrätty työskentelemään yhteisessä hanketoimistossa tai toisen osapuolen tiloissa johtamiseen, koneenrakennukseen, tekniikkaan, hallintoon, sopimuksen tekemiseen, logistiikkaan ja suunnitteluun liittyvissä tehtävissä sekä teknisissä, hallinnollisissa, taloudellisissa sekä muissa hanketta tukevissa tehtävissä.                                                                                                                                                                                                                         |
| Puolustustarkoitukset                   | Kumman tahansa osapuolen puolustusvoimien suorittama tai niitä varten suoritettava valmistus tai muu käyttö missä tahansa osassa maailmaa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Määrätty turvallisuusviranomainen (DSA) | Turvallisuusviranomainen, jonka kansalliset viranomaiset ovat nimenneet vastaamaan tämän sopimuksen kansallisten yritysturvallisuusnäkökohtien koordinoinnista ja toteuttamisesta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Välineistö ja materiaali                | Yhteisesti hankitut tai hankesopimuksessa käytettäväksi luovutetut materiaali, välineistö, lopputuote, alajärjestelmä, komponentti, erikoistyyvävälineet tai testauslaitteet.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Rahalliset kustannukset                 | Hankekustannukset, joista vastataan rahallisilla suorituksilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Isäntänä toimiva osapuoli               | Osapuoli, jonka valtiossa yhteinen hanketoimisto toimii tai jonka tiloihin yhteistyöhankehenkilöstö on määrätty työskentelemään.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Tieto                                   | Millä tahansa tavalla välitettävä tietämys riippumatta sen muodosta tai lajista, mukaan lukien mutta ei yksinomaan tieteellinen, tekninen tai liiketoimintaan tai talouteen liittyvä tietämys ja mukaan lukien myös valokuvat, raportit, käsikirjat, uhkatieto, kokeilutieto, testitieto, ohjelmistot, mallit, spesifikaatiot, prosessit, tekniikat, keksinnöt, piirustukset, tekniset tekstit, äänitallenteet, kuvitukset ja muut graafiset esitykset riippumatta siitä, ovatko ne tallennettu magneettinauhalle, tietokonemuistiin vai muuhun muotoon ja ovatko ne teollis- ja tekijänoikeuksien alaisia. |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Teollis- ja tekijänoikeudet       | Teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn Maailman kauppajärjestön sopimuksen mukaisesti kaikki tekijänoikeudet ja niihin liittyvät oikeudet, kaikki keksintöihin liittyvät oikeudet (mukaan lukien patenttioikeudet), kaikki rekisteröityihin ja rekisteröimättömiin tavaramerkkeihin liittyvät oikeudet (mukaan lukien palvelumerkit), rekisteröidyt ja rekisteröimättömät mallit, julkistamaton tieto (mukaan lukien ammattisalaisuudet ja taitotieto), integroitujen piirien piirimallit, maantieteelliset merkinnät ja muut oikeudet, jotka perustuvat luovaan toimintaan yritystoiminnan, tieteen, kirjallisen ilmaisun ja taiteen aloilla. |
| Muut kuin rahalliset kustannukset | Hankekustannukset, joista vastataan muilla kuin rahallisilla suorituksilla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Emo-osapuoli                      | Osapuoli, joka lähettää yhteistyöhankehenkilöstönsä (CPP) työskentelemään toisen osapuolen valtiossa sijaitsevaan yhteiseen hanketoimistoon tai toisen osapuolen tiloihin.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Osapuoli                          | Tämän sopimuksen allekirjoittaja tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PA) allekirjoittaja, jota edustavat sen sotilas- tai siviilihenkilöstö. Toimeksisaajat ja toimeksisaajien tukihenkilöstö eivät ole osapuolen edustajia tämän sopimuksen tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) nojalla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Patentti                          | Valtion myöntämä tai yhtä useamman valtion puolesta toimivan alueellisen viraston myöntämä oikeus estää muita valmistamasta, käyttämästä, tuomasta maahan, myymästä tai tarjoutumasta myymään keksintöä.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Hanke                             | Hankesopimukseen (PA) perustuva yhteistyö.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Hankesopimukset (PA)              | Erikseen neuvotellut tämän sopimuksen nojalla tehdyt erilliset sopimukset, joissa määritetään ehdot yhteistyölle yksittäisessä hankkeessa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Hankkeen taustatieto              | Tieto, jota ei tuoteta hankkeessa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Hankkeen tulostieto               | Hankkeessa tuotettu tieto.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Hanketieto                        | Hanketta varten luovutettu tai siinä tuotettu tai käytetty tieto                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |



|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hankekeksintö             | Minkä tahansa tekniikan alan keksintö, joka on uusi ja keksinnöllinen, jota voidaan käyttää teollisesti ja joka on keksitty tai tehty (kehitetty tai "ensimmäisenä sovellettu käyttöön") hankkeessa tehdyssä työssä. Ilmauksella "ensimmäisenä sovellettu käyttöön" tarkoitetaan ensimmäistä esittelyä, joka riittää osoittamaan keksinnön alan ammattilaiselle, että keksintö on käyttökelpoinen aiottuun tarkoitukseen aiotussa ympäristössä. |
| Mahdollinen toimeksisaaja | Yhteisö, joka tekee tarjouksen osapuolen sopijaviraston kilpailuttaessa sopimuksen ja jolla on oikeus saada vientivalvonnan alaista tietoa, jos kilpailuttamiseen sisältyy tällaisen tiedon luovuttaminen.                                                                                                                                                                                                                                      |
| Kolmas osapuoli           | Muu valtio kuin osapuolen valtio ja luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jonka valtio ei ole osapuolen valtio.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## ARTICLE I

## DEFINITIONS

For the purposes of this Agreement and any of its specific Project Agreements (PAs), the following definitions shall apply:

|                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Classified Information | Official Information that requires protection in the interests of national security and is so designated by the application of a security classification marking. This Information may be in oral, visual, magnetic, or documentary form, or in the form of equipment or technology.                                                      |
| Contract               | Any mutually binding legal relationship under national laws that obligates a Contractor to furnish supplies or services, and obligates one or both of the Parties to pay for them.                                                                                                                                                        |
| Contracting            | The obtaining of supplies or services by Contract from sources outside the governmental organizations of the Parties. Contracting includes a description (but not determination) of supplies and services required, solicitation and selection of sources, preparation and award of Contracts, and all phases of Contract administration. |
| Contracting Agency     | The entity within the governmental organization of a Party that has authority to enter into, administer, or terminate Contracts.                                                                                                                                                                                                          |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Contracting Officer                 | A person representing a Contracting Agency of a Party who has the authority to enter into, administer, or terminate Contracts.                                                                                                                                                           |
| Contractor                          | Any entity awarded a Contract by a Party's Contracting Agency.                                                                                                                                                                                                                           |
| Contractor Support Personnel        | Persons specifically identified as providing administrative, managerial, scientific, or technical support services to a Party under a support Contract.                                                                                                                                  |
| Controlled Unclassified Information | Unclassified Information to which access or distribution limitations have been applied in accordance with applicable national laws or regulations. It could include Information that has been declassified but remains controlled.                                                       |
| Cooperative Project Personnel (CPP) | Military members or civilian employees of a Parent Party assigned to a joint project office or the other Party's facilities who perform managerial, engineering, technical, administrative, Contracting, logistics, financial, planning, or other functions in furtherance of a Project. |
| Defense Purposes                    | Manufacture or other use in any part of the world by or for the armed forces of either Party.                                                                                                                                                                                            |
| Designated Security Authority (DSA) | The security authority designated by national authorities to be responsible for the coordination and implementation of national industrial security aspects of this Agreement.                                                                                                           |
| Equipment and Material              | Any material, equipment, end item, subsystem, component, special tooling, or test equipment jointly acquired or provided for use in a PA.                                                                                                                                                |
| Financial Costs                     | Project costs met with monetary contributions.                                                                                                                                                                                                                                           |
| Host Party                          | The Party whose nation serves as the location of a joint project office or to whose facility a CPP is assigned.                                                                                                                                                                          |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|--------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Information                    | Knowledge that can be communicated by any means, regardless of form or type, including, but not limited to, that of a scientific, technical, business, or financial nature, and also including photographs, reports, manuals, threat data, experimental data, test data, computer software, designs, specifications, processes, techniques, inventions, drawings, technical writings, sound recordings, pictorial representations, and other graphical presentations, whether in magnetic tape, computer memory, or any other form, and whether or not subject to Intellectual Property rights.                   |
| Intellectual Property          | In accordance with the World Trade Organization Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights of April 15, 1994, all copyright and related rights, all rights in relation to inventions (including Patent rights), all rights in registered and unregistered trademarks (including service marks), registered and unregistered designs, undisclosed Information (including trade secrets and know-how), layout designs of integrated circuits, geographical indications, and any other rights resulting from creative activity in the industrial, scientific, literary, and artistic fields. |
| Non-financial Costs            | Project costs met with non-monetary contributions.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Parent Party                   | The Party that sends its CPP to a joint project office located in the nation of the other Party or to the facilities of the other Party.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Party                          | A signatory to this Agreement, or in the case of PAs, a signatory to a PA under this Agreement, represented by its military or civilian personnel. Contractors and Contractor Support Personnel shall not be representatives of a Party under this Agreement or PAs under this Agreement.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Patent                         | Grant by any Government or a regional office acting for more than one Government of the right to exclude others from making, using, importing, selling, or offering to sell an invention.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Project                        | Specific collaborative activity described in a PA.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Project Agreements (PA)        | Individually negotiated separate agreements concluded under this Agreement that detail the terms of collaboration on a specific Project.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Project Background Information | Information not generated in the performance of a Project.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Project Foreground Information | Information generated in the performance of a Project.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Project Information            | Any Information provided to, generated in, or used in a Project.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Project Invention              | Any invention in any field of technology, provided it is new, involves an inventive step, is capable of industrial application, and is formulated or made (conceived or "first actually reduced to practice") in the course of work performed under a Project. The term "first actually reduced to practice" means the first demonstration, sufficient to establish to one skilled in the art to which the invention pertains, of the operability of an invention for its intended purpose and in its intended environment. |
| Prospective Contractor         | Any entity that seeks to enter into a Contract to be awarded by a Party's Contracting Agency and that, in the case of a solicitation involving the release of export-controlled Information, is eligible to receive such Information.                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Third Party                    | A government other than the Government of a Party and any person or other entity whose government is not the Government of a Party.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

## II ARTIKLA

## TAVOITE

2.1 Tämän sopimuksen tavoitteena on määrittellä ja luoda yleiset ehdot, jotka koskevat osapuolten kansallisten menettelyjen mukaan valtuutettujen edustajien välisissä erillisissä hankesopimuksissa (PAs) määritettyjen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointitoimintojen käynnistämistä, toteuttamista ja hallinnointia. Mainitut hankesopimukset on tehtävä tämän sopimuksen mukaisesti ja niihin on liitettävä tämän sopimuksen ehdot viittauksina. Tämän sopimuksen nojalla on myös sallittua vaihtaa tietoja osapuolten sotilaallisten vaatimusten yhtenäistämiseksi, jotta tähän sopimukseen perustuvia mahdollisia tulevia yhteistyötoimia voidaan määrittää paremmin.

2.2 Jokaisen erillisen hankesopimuksen (PA) yksityiskohtaisten ehtojen on oltava tämän sopimuksen mukaisia. Jokaisessa hankesopimuksessa (PA) on oltava erityismääräyksiä, jotka koskevat sovellettavan hankesopimuksen (PA) tavoitteita, toiminnan laajuutta, tehtävänjakoa, hallintorakennetta, talousjärjestelyjä ja turvallisuusluokitusta tämän sopimuksen liitteen A (Hankesopimusmalli) mukaisesti soveltuvien ja toimivien osin.

## III ARTIKLA

## TOIMINNAN LAAJUUS

3.1 Tätä sopimusta koskevan toiminnan laajuuteen kuuluu tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointiyhteistyö, minkä ansiosta saavutetaan mahdollisesti uusia tai entistä parempia sotilaallisia valmiuksia. Hankesopimukseen (PA) voi sisältyä yksi tai useampi seuraavista toiminnoista: perustutkimus, soveltava tutkimus, edistyneen teknologian kehittäminen, toimitatutkimusten ja -analyysien periaatteet, edistyneen teknologian esittelyt, järjestelmämallit, järjestelmän kehittäminen ja esittely (koneenrakennuksen ja valmistuksen kehittäminen), kehittämistestaus ja järjestelmän arvi-

## ARTICLE II

## OBJECTIVE

2.1. The objective of this Agreement is to define and establish the general terms and conditions that shall apply to the initiation, conduct, and management of research, development, testing, and evaluation activities detailed in separate Project Agreements (PAs) between representatives authorized in accordance with national procedures of the Parties. These PAs shall be entered into pursuant to this Agreement and shall incorporate by reference the terms of this Agreement. Additionally, this Agreement shall allow the exchange of Information for the purpose of harmonizing the Parties' military requirements to assist in better defining potential future cooperative efforts under this Agreement.

2.2. Detailed terms and conditions of each individual PA shall be consistent with this Agreement. Each PA shall include specific provisions concerning the objectives, scope of work, sharing of work, management structure, financial arrangements, and security classification for the applicable PA in accordance with the format set forth in Annex A (Model Project Agreement) of this Agreement, to the extent applicable and practical.

## ARTICLE III

## SCOPE OF WORK

3.1. The scope of work for this Agreement shall encompass collaboration in research, development, testing, and evaluation potentially leading to new or improved military capability. PAs may encompass one or more of the following activities: basic research; applied research; advanced technology development; concept of operation studies and analyses; advanced concept technology demonstrations; system prototypes; system development and demonstration (engineering and manufacturing development); developmental test and evaluation of system and sub-

ointi sekä alajärjestelmien toimet, kehitystä edistävät hankinnat tai spiraalisen kehityksen toimet, jotka liittyvät hitaaseen tuotannon aloittamiseen tai tuotanto-ohjelmiin.

3.2 Tietoja voidaan vaihtaa osapuolten vaatimusten yhtenäistämiseksi sekä tämän sopimuksen nojalla mahdollisesti tehtävien hankesopimusten (PA) laatimiseksi ja kehittämiseksi sekä neuvotteluiden käymiseksi tällaisista sopimuksista. Jos tietoja vaihdetaan, vaikka hankesopimusta (PA) ei ole allekirjoitettu, tai ennen kyseisen sopimuksen allekirjoittamista, tiedot vastaanottava osapuoli saa käyttää vaihdettuja tietoja ainoastaan tiedotus- ja arviointitarkoituksiin eikä saa luovuttaa tai siirtää niitä kolmannelle osapuolelle. Tiedot vastaanottava osapuoli ei luovuta mainittuja tietoja toimeksisaajille tai muille henkilöille, lukuun ottamatta toimeksisaajan tukihenkilöstöä, ilman tiedot toimittavan osapuolen etukäteen antamaa nimenomaista kirjallista suostumusta.

3.3 Voidaan perustaa työryhmiä (WGs), joiden avulla pyritään yhtenäistämään osapuolten tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointivaatimuksia. Työryhmien (WG) toiminnan laajuuden tulee tavallisesti rajoittua tarkasti määritettyyn alaan, ja niiden on pyrittävä arvioimaan asioita molempien osapuolten luovuttamien tietojen perusteella siten, että yhteinen kanta saavutetaan asetetussa määräajassa. Työryhmillä on oltava tämän sopimuksen liitteen B (Työryhmän työjärjestysmalli) mukainen oma kirjallinen työjärjestys (TOR). Työryhmissä (WG) vaihdetut tiedot ovat tämän artiklan 3.2 kappaleessa määritettyjen luovutus- ja käyttörajoitusten alaisia.

3.4 Tämä sopimus ei estä osapuolia tekemästä muita tutkimus- ja kehitysalan sopimuksia.

system efforts; and evolutionary acquisition or spiral development efforts associated with low- rate initial production or production programs.

3.2. Information may be exchanged for the purpose of harmonizing the Parties' requirements and formulating, developing, and negotiating potential PAs under this Agreement. If Information is exchanged but no PA is signed, or Information is exchanged before a PA is signed, the receiving Party shall use such exchanged Information only for information and evaluation purposes and shall not disclose or transfer such exchanged Information to a Third Party. The receiving Party shall not disclose such Information to Contractors or any other persons, other than its Contractor Support Personnel, without the specific prior written consent of the furnishing Party.

3.3. Working Groups (WGs) may be established to attempt to harmonize the Parties' research, development, testing, and evaluation requirements. WGs normally shall be limited in scope to a well-defined area and shall endeavor to assess issues based on Information provided by both Parties in such a way as to arrive at a jointly determined position within a set time period. WGs shall have their own written terms of reference (TOR), using the format set out in Annex B (Model Working Group Terms of Reference) of this Agreement. The Information exchanged in WGs shall be subject to the disclosure and use limitations on Information that are described in paragraph 3.2. of this Article.

3.4. This Agreement does not preclude the Parties from entering into any other agreement in the area of research and development.

#### IV ARTIKLA

HALLINTO (ORGANISAATIO JA TEHTÄVÄT)

#### ARTICLE IV

MANAGEMENT (ORGANIZATION AND RESPONSIBILITY)

4.1 Varapuolustusministerin viraston kansainvälisen yhteistyön johtaja (Hankinnat, teknologia ja logistiikka) (tai seuraaja uudelleenorganisoinnin varalta) nimetään Yhdysvaltojen sopimusjohtajaksi (U.S. AD.). Resurssipoliittisen osaston ylijohtaja (tai seuraaja uudelleenorganisoinnin varalta) nimetään Suomen sopimusjohtajaksi (FI AD). Sopimusjohtajien (ADs) tehtäviä ovat

4.1.1 tämän sopimuksen täytäntöönpanon seuranta ja valvonta johtotasolla

4.1.2 sopimuksen yleisen hyödyllisyyden ja tehokkuuden seuranta

4.1.3 tämän sopimuksen muuttamista koskevien ehdotusten tekeminen osapuolille ja

4.1.4 hallintoedustajien (MAs) esiin tuomien asioiden ratkaiseminen.

4.2 Yhdysvaltojen asianmukaisen puolustushaaran hankintajohtaja tai puolustusviraston johtaja (tai valittu henkilö) nimetään Yhdysvaltojen hallintoedustajaksi (U.S. MA) hankkeisiin, jotka koskevat kyseistä puolustushaaraa tai puolustusvirastoa. Suomen pääesikunnan materiaalioston sotavarustepäällikkö (tai valittu henkilö) nimetään Suomen hallintoedustajaksi (FI MA). Hallintoedustajien tehtäviä ovat

4.2.1 hankesopimusten laatiminen tämän sopimuksen ja kansallisen politiikan sekä kansallisten menettelyjen mukaisesti

4.2.2 jokaisen hankesopimuksen hallintorakenteen laatiminen sopimuksen soveltamisala ja ohjauskomiteaa (SC) koskeva vaatimus huomioon ottaen

4.2.3 hankejohtajien (POs) ja tarvittaessa ohjauskomitean (SC) jäsenten nimeäminen

4.2.4 mahdollisesti perustettujen ohjauskomiteoiden (SCs) hallinnollinen ohjaaminen tai, jos ohjauskomiteaa ei ole, hankejohtajien

4.1. The Director, International Cooperation, in the Office of the Under Secretary of Defense (Acquisition, Technology, and Logistics) (or successor in the event of reorganization), is designated the U.S. Agreement Director (U.S. AD). The Director General, Resource Policy Department (or successor in the event of reorganization), is designated the Finnish Agreement Director (FI AD). The Agreement Directors (ADs) shall be responsible for:

4.1.1. Monitoring implementation of this Agreement and exercising executive-level oversight;

4.1.2. Monitoring the overall use and effectiveness of the Agreement;

4.1.3. Recommending amendments to this Agreement to the Parties; and

4.1.4. Resolving issues brought forth by the Management Agents (MAs).

4.2. The appropriate U.S. military department acquisition executive or defense agency director (or designee) is designated the U.S. MA for those Projects within the respective military department or defense agency. The Chief Armaments, Armaments Division, Defence Command Finland (or designee) is designated the Finnish MA (FI MA). The MAs shall be responsible for:

4.2.1. Establishing PAs in accordance with this Agreement and national policies and procedures;

4.2.2. Establishing a management structure for each PA, considering its scope and the requirement for a Steering Committee (SC);

4.2.3. Appointing Project Officers (POs), and, as appropriate, SC members;

4.2.4. Providing administrative direction to SCs, if established, or POs if there is no SC;

(POs) hallinnollinen ohjaaminen

4.2.5 yhteyshenkilön nimeäminen, jotta tietoja voidaan vaihtaa vaatimusten yhtenäistämiseksi, mahdollisten hankesopimusten laatimiseksi ja kehittämiseksi sekä neuvotteluiden käymiseksi kyseisistä sopimuksista tämän sopimuksen III artiklan (Toiminnan laajuus) 3.2 kappaleen mukaisesti

4.2.6 työryhmien (WGs) työjärjestysten (TORs) hyväksyminen ja allekirjoittaminen tämän sopimuksen III artiklan (Toiminnan laajuus) 3.3 kappaleen sekä työjärjestysten allekirjoittamiseen liittyvää valtuutusta koskevien kansallisten vaatimusten mukaisesti

4.2.7 ohjauskomitean (SC) tai, jos ohjauskomiteaa ei ole perustettu, hankejohtajien (POs) esiin tuomien asioiden ratkaiseminen

4.2.8 yhteisesti hankittua välineistöä ja materiaalia koskevien käytöstäpoistamissuunnitelmien hyväksyminen, jos ohjauskomiteaa (SC) ei ole perustettu, ja

4.2.9 tarvittaessa asioiden välittäminen sopimusjohtajien (ADs) ratkaistavaksi.

4.3 Jos ohjauskomitea (SC) on perustettu erityisen hankesopimuksen (PA) mukaisesti, ohjauskomitean tehtäviä ovat

4.3.1 hankejohtajien (POs) poliittinen ja hallinnollinen johtaminen hankesopimuksen täytäntöönpanon aikana

4.3.2 hankesopimuksen (PA) yleisen täytäntöönpanon seuranta, mukaan lukien tekniset asiat, kustannukset ja aikataulujen pitävyys vaatimuksiin nähden

4.3.3 välineistön ja materiaalin siirtosuunnitelmien hyväksyminen tai yhteisesti hankittua välineistöä ja materiaalia koskevien käytöstä poistamissuunnitelmien hyväksyminen tämän sopimuksen XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) mukaisesti

4.3.4 hankejohtajien (POs) esiin tuomien asioiden ratkaiseminen

4.2.5. Designating a point of contact for exchange of Information to harmonize requirements and for the formulation, development, and negotiation of potential PAs, in accordance with paragraph 3.2. of Article III (Scope of Work) of this Agreement;

4.2.6. Approving and signing TORs for WGs in accordance with paragraph 3.3. of Article III (Scope of Work) of this Agreement subject to any applicable national requirements for authorization of TOR signature;

4.2.7. Resolving issues brought forth by the SC or, if no SC is established, by the POs;

4.2.8. Approving plans for disposal of jointly acquired Equipment and Material if no SC is established; and

4.2.9. Forwarding issues, when necessary, to the ADs for resolution.

4.3. If an SC is established under a particular PA, it shall be responsible for:

4.3.1. Providing policy and management direction to the POs during PA execution;

4.3.2. Monitoring overall PA implementation, including technical, cost, and schedule performance against requirements;

4.3.3. Approving plans for transfers of Equipment and Material or disposal of jointly acquired Equipment and Material, in accordance with Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement;

4.3.4. Resolving issues brought forth by the POs;



4.3.5 hankkeen turvallisuusnäkökohtien valvonnasta huolehtiminen

4.3.5. Maintaining oversight of the security aspects of a Project;

4.3.6 yhteiseen hanketoimistoon tai toisen osapuolen tiloihin määrätyn yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) toimeksiannon hyväksyminen tämän sopimuksen liitteen A (Hankesopimusmalli) lisäyksen 1 määräysten mukaisesti

4.3.6. Approving assignment of CPP at a joint project office (JPO) or the other Party's facilities in accordance with the provisions set out in Appendix 1 to Annex A (Model Project Agreement) of this Agreement;

4.3.7 hankkeen turvallisuusvastaavan valitseminen

4.3.7. Appointing a Project security officer;

4.3.8 hankesopimuksen (PA) yksityiskohdistaisten rahoitusmenettelyjen laatiminen, mikäli toinen osapuoli tekee sopimuksen toisen osapuolen puolesta tai molempien osapuolien puolesta

4.3.8. Establishing the detailed financial procedures of a PA in the event that one Party contracts on behalf of the other Party or on behalf of both Parties;

4.3.9 vuosiraporttien toimittaminen täytäntöön pantavaksi määrättyjen hankesopimusten (PAs) tilanteesta ja toiminnasta hallintoedustajille (MAs) ja sopimusjohtajille (ADs)

4.3.9. Reporting status and activity of assigned PAs on an annual basis to the MAs and ADs;

4.3.10 sellaisten vientivalvonta-asioiden ratkaiseminen mahdollisimman tehokkaasti yhdessä asianomaisen osapuolen vientivalvontaviranomaisten kanssa, jotka hankejohtajat (POs) saattavat käsiteltäviksi tämän artiklan 4.4 kappaleen mukaisesti tai jotka osapuolen edustaja ohjauskomiteassa (SC) saattaa käsiteltäviksi tämän sopimuksen VIII artiklan (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) 8.1.2.4 kappaleen mukaisesti ja

4.3.10. Employing its best efforts to resolve, in consultation with the export control authorities of the Party concerned, any export control issues raised by the POs in accordance with paragraph 4.4. of this Article or raised by a Party's SC representative in accordance with subparagraph 8.1.2.4. of Article VIII (Disclosure and Use of Project Information) of this Agreement; and

4.3.11 tämän sopimuksen XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille)mukaisesti sallittujen kolmansille osapuolille tehtyjen myyntien ja siirtojen seuranta.

4.3.11. Monitoring Third Party sales and transfers authorized in accordance with Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement.

4.4 Jokaisen hankesopimuksen ehtojen mukaisesti hankejohtajilla (POs) on ensisijainen vastuu sovellettavan hankesopimuksen tehokkaasta täytäntöönpanosta, tehokkaasta hallinnoinnista ja johtamisesta, mukaan lukien teknisten asioiden, kustannusten ja aikataulun pitävyyden hallinta vaatimuksiin nähden. Hankejohtajat (POs) seuraavat jokaisen hankesopimuksen (PA) täytäntöönpanossa edellytettäviä vientivalvontajärjestelyjä sekä saattavat tarvittaessa välittömästi ohjauskomitean (SC) (tai hallintoedustajien (MAs), jos

4.4. In accordance with the terms of each PA, the POs shall have primary responsibility for effective implementation, efficient management, and direction of the applicable PA, including managing technical, cost, and schedule performance against requirements. The POs shall monitor export control arrangements required to implement each PA and, if applicable, shall immediately refer to the SC (or the MAs if there is no SC) any export control issues that could adversely affect the implementation of the PA. Additionally,

ohjauskomiteaa (SC) ei ole) käsiteltäviksi hankesopimuksen täytäntöönpanoa mahdollisesti häiritsevät vientivalvonta-asiat. Lisäksi hankejohtajilla (POs) on myös tämän artiklan 4.3 kappaleen mukaisia tehtäviä, mikäli hankesopimuksessa (PA) ei ole perustettu ohjauskomiteaa (SC). Hallintoedustajat (MAs) vastaavat kuitenkin hankejohtajien (POs) esiin tuomien asioiden ratkaisemisesta ja yhteisesti hankittua välineistöä ja materiaalia koskevien käytöstäpoistamissuunnitelmien hyväksymisestä. Hankejohtajat (POs) ylläpitävät myös luetteloa kaikesta osapuolten siirtämästä välineistöstä ja materiaalista.

4.5 Tämän sopimuksen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) ehtojen mukaisesti, kun kyseisiin ehtoihin sisältyvät tämän sopimuksen liitteen A (Hankesopimusmalli) lisäyksen 1 määräykset, osapuoli voi määrätä yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) työskentelemään yhteisessä hanketoimistossa (JPO) tai toisen osapuolen tiloissa ja auttamaan hankesopimuksen täytäntöönpanossa.

4.6 Hallintoedustajat (MAs), ohjauskomiteat (SCs) ja hankejohtajat (POs) tapaavat tarvittaessa vuoroin Yhdysvalloissa, vuoroin Suomessa. Jokaisen kokouksen puheenjohtajana toimii kokouksen isäntänä toimivan osapuolen ylempi virkamies. Mainittujen kokousten aikana kaikki päätökset tehdään yksimielisesti, ja jokaisella osapuolella on yksi ääni. Mikäli osapuolet eivät pysty tekemään päätöstä oikea-aikaisesti, kukin osapuoli saat-  
taa päätettävän asian valtionsa ylemmän viranomaisen ratkaistavaksi. Sovelletavan hankesopimuksen (PA) täytäntöönpanoa jatketaan sillä välin keskeytyksettä hankejohtajien (POs) johdolla, kunnes ylempi viranomainen on ratkaissut asian.

## V ARTIKLA

### TALOUTTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

5.1. Kukin osapuoli vastaa tasapuolisella osuudella kunkin hankesopimuksen kaikista rahallisista kustannuksista ja muista kuin ra-

the POs shall have the responsibilities under paragraph 4.3. of this Article if no SC is established for their PA, except that the MAs shall be responsible for resolving issues brought forth by the POs and for approving plans for the disposal of jointly acquired Equipment and Material. The POs shall also maintain a list of all Equipment and Material transferred by either of the Parties.

4.5. In accordance with the terms of a PA concluded under this Agreement that includes the provisions set out in Appendix 1 to Annex A (Model Project Agreement) of this Agreement, a Party may assign CPP to a JPO or the other Party's facilities to assist in the implementation of the PA.

4.6. The MAs, SCs, and POs shall meet as required, alternately in the United States and Finland. The Chairman for each meeting shall be the senior official of the Party hosting the meeting. During such meetings, all decisions shall be made unanimously, with each Party having one vote. In the event that the Parties are unable to reach a timely decision on an issue, each Party shall refer the issue to its higher authority for resolution. In the meantime, the applicable PA shall continue to be implemented without interruption under the direction of the POs while the issue is being resolved by higher authority.

## ARTICLE V

### FINANCIAL PROVISIONS

5.1. Each Party shall contribute its equitable share of the full Financial Costs and Non-financial Costs of each PA, including over-

hallisista kustannuksista, mukaan lukien yleiskustannukset, hallintokustannukset ja vaateista aiheutuvat kustannukset, ja saa tasapuolisen osuuden kunkin hankesopimuksen (PA) tuloksista.

5.2 Hankesopimuksen (PA) taloutta koskevat määräykset, hankesopimuksen (PA) kokonaiskustannukset ja kunkin osapuolen kustannusosuus mukaan lukien, on sisällytettävä hankesopimukseen (PA) tämän sopimuksen liitteen A (Hankesopimusmalli) mukaisesti.

5.3 Molemmat osapuolet suorittavat tai ovat suorittaneet parhaansa mukaan tehtävänsä kussakin hankesopimuksessa (PA) määritettyjen kustannusarvioiden mukaisesti. Molemmat osapuolet vastaavat täysimääräisesti rahallisista kustannuksista ja muista kuin rahallisista kustannuksista, jotka niille aiheutuvat tämän sopimuksen mukaisten omien toimintojensa ja kuhunkin hankesopimukseen (PA) osallistumisen suorittamisesta, johtamisesta ja hallinnoinnista, mukaan lukien osapuolten osuus sopimusten kustannuksista tämän artiklan 5.11 kappaleen mukaisesti.

5.4 Seuraavista kustannuksista vastaa kokonaan se osapuoli, jolle kustannukset aiheutuvat tai jonka puolesta kustannukset ovat aiheutuneet, eikä niiden katsota kuuluvan hankesopimuksen kokonaiskustannuksiin:

5.4.1 kustannukset, jotka aiheutuvat yksinomaan osapuolen määrittämistä kansallisista vaatimuksista, ja

5.4.2 kaikki muut kustannukset, joita ei ole nimenomaisesti määrätty jaettaviksi kustannuksiksi, tai kaikki muut tämän sopimuksen ja siihen kuuluvien hankesopimusten (PAs) soveltamisaloihin kuulumattomat kustannukset.

5.5 Kun on kyse hankesopimuksista (PAs), joissa yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) toimiksimapaikkana toimivan yhteisen hanketoimiston (JPO) perustamisesta aiheutuvat kustannukset jaetaan, hankesopimuksessa (PA) on määrättävä yhteisen hanketoimiston (JPO) hallinnosta ja siihen liittyvistä tukipalveluista aiheutuvista rahallisista ja muista kuin rahallisista kustannuksista, mukaan luki-

head costs, administrative costs, and costs of claims, and shall receive an equitable share of the results of each PA.

5.2. The financial provisions for a PA, including the total cost of the PA and each Party's share of the total cost, shall be included in the PA in accordance with Annex A (Model Project Agreement) of this Agreement.

5.3. Both Parties shall perform, or have performed, their tasks and shall use their best efforts to perform the tasks within the cost estimates specified in each PA. Both Parties shall bear the full Financial Costs and Non-financial Costs they incur for performing, managing, and administering their own activities under this Agreement and participation in each PA, including their share of the costs of any Contracts under paragraph 5.11. of this Article.

5.4. The following costs shall be borne entirely by the Party incurring the costs or on whose behalf the costs are incurred and shall not be considered to be part of the total cost of a PA:

5.4.1. Costs associated with any unique national requirements identified by a Party; and

5.4.2. Any other costs not expressly stated as shared costs or any other costs outside the scope of this Agreement and its PAs.

5.5. For PAs with shared costs that involve the establishment of a JPO with CPP assignments, the PA shall address the financial and non-financial contributions required for JPO administration and associated support services including, but not limited to, JPO costs of travel incurred in support of Project efforts, JPO training costs, Contract award, Contract administration, office space, secu-

en mutta ei yksinomaan hanketoimien tukemisesta aiheutuvat yhteisen hanketoimiston (JPO) matkakustannukset, yhteisen hanketoimiston (JPO) koulutuskustannukset sekä sopimusten tekemisestä, sopimushallinnosta, toimistotilasta, turvallisuuspalveluista, informaatioteknologiapalveluista, viestintäpalveluista ja tarvikkeista aiheutuvat kustannukset.

5.6 Tämän artiklan 5.5 kappaleessa lueteltujen yhteisen hanketoimiston (JPO) hallinnosta ja siihen liittyvistä tukipalveluista aiheutuvien jaettavien kustannusten lisäksi yhteisen hanketoimiston (JPO) tai toisen osapuolen tilojen henkilöstökulut jaetaan seuraavasti:

5.6.1 Isäntänä toimiva osapuoli vastaa kaikista palkoista ja korvauksista, jotka koskevat isäntänä toimivan osapuolen henkilöstöä, joka on määrätty työskentelemään yhteisessä hanketoimistossa (JPO).

5.6.2 Emo-osapuoli vastaa seuraavista yhteistyöhankehenkilöstöä (CPP) koskevista kustannuksista:

5.6.2.1 Kaikki palkat ja korvaukset, jotka koskevat yhteistyöhankehenkilöstöä (CPP), joka on määrätty työskentelemään yhteisessä hanketoimistossa (JPO) tai toisen osapuolen tiloissa.

5.6.2.2 Yhteistyöhankehenkilöstön (CPP), yhteistyöhankehenkilöstön huollettavien ja henkilökohtaisen omaisuuden kuljettaminen toimeksiantopaikkaan isäntänä toimivan osapuolen valtioon, ennen kuin yhteistyöhankehenkilöstö (CPP) aloittaa työskentelyn yhteisessä hanketoimistossa (JPO) tai toisen osapuolen tiloissa, sekä edellä mainittujen paluukuljetus toimeksiantopaikasta isäntänä toimivan osapuolen valtiosta, kun yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) toimeksianto päättyy tai kun toimeksianto irtisanotaan.

5.6.2.3 Korvaukset yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) tai yhteistyöhankehenkilöstön huollettavien henkilökohtaiseen omaisuuteen kohdistuvista menetyksistä tai vahingoista emo-osapuolen valtion lakien ja määräysten mukaisesti.

rity services, information technology services, communications services, and supplies.

5.6. In addition to the shared costs of JPO administration and associated support services costs described in paragraph 5.5. of this Article, the cost of personnel in the JPO or in the other Party's facilities shall be borne as follows:

5.6.1. The Host Party shall bear the costs of all pay and allowances of Host Party personnel assigned to the JPO.

5.6.2. The Parent Party shall bear the following CPP-related costs:

5.6.2.1. All pay and allowances of CPP assigned to the JPO or to the other Party's facilities.

5.6.2.2. Transportation of the CPP, CPP dependents, and their personal property to the place of assignment in the Host Party's nation prior to the CPP's commencement of a tour of duty in the JPO or the other Party's facilities, and return transportation of the foregoing from the place of assignment in the Host Party's nation upon completion or termination of the CPP assignment.

5.6.2.3. Compensation for loss of, or damage to, the personal property of CPP or the CPP's dependents, subject to the laws and regulations of the Parent Party's Government.

5.7 Kun on kyse hankesopimuksista (PA), joissa toisen osapuolen yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) toisen osapuolen tiloissa tapahtuvaa toimeksiantoa koskevia kustannuksia ei jaeta, osapuolet vastaavat tämän artiklan 5.6 kappaleen mukaisista kustannuksista. Isäntänä toimiva osapuoli vastaa kuitenkin myös toimeksiantoon liittyvistä hallinnollisista kustannuksista ja tukipalveluiden kustannuksista, kuten hankesopimuksen tukemisesta aiheutuvista yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) matkakustannuksista, yhteistyöhankehenkilöstön (CPP) koulutuskustannuksista sekä sopimusten tekemisestä, sopimushallinnosta, toimistotilasta, turvallisuuspalveluista, informaatioteknologiapalveluista, viestintäpalveluista ja tarvikkeista aiheutuvista kustannuksista.

5.8 Osapuoli ilmoittaa viipymättä toiselle osapuolelle, jolleivät käytettävissä olevat varat riitä sen tehtävien suorittamiseen hankesopimuksen (PA) mukaisesti. Jos osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle, että se lopettaa hankkeen rahoituksen tai vähentää sitä, molemmat osapuolet neuvottelevat välittömästi keskenään, jotta toimintaa voitaisiin jatkaa mukautettuna.

5.9 Jokaisessa hankesopimuksessa (PA) hankejohtajien (POs) tehtävänä on laatia taloushallinnon menettelyt, joiden mukaan hankkeessa toimitaan. Mikäli osapuoli tekee sopimuksen toisen osapuolen puolesta tai molempien osapuolien puolesta, mainitut menettelyt, joiden on oltava osapuolten kansallisten kirjanpito- ja tilintarkastusvaatimusten mukaisia, täsmennetään hankejohtajien (POs) laatimassa taloushallinnon menettelyasiakirjassa (Financial Management Procedures Document (FMPD)), jonka mahdollisesti perustettu ohjauskomitea (SC) on hyväksynyt.

5.10 Mikäli osapuoli tekee hanketta koskevan sopimuksen toisen osapuolen puolesta tai molempien osapuolien puolesta, kukin osapuoli rahoittaa sovellettavia sopimuksia taloushallinnon menettelyasiakirjassa mainittuja rahallisia suorituksia koskevan arvioidun aikataulun mukaisesti; taloushallinnon menettelyasiakirjan (FMPD) tulee olla tämän artiklan 5.11 kappaleen mukainen.

5.7. For PAs without shared costs that involve the assignment of one Party's CPP to the facilities of the other Party, the Parties shall bear the costs as set forth in paragraph 5.6. of this Article, except that the Host Party shall also bear the assignment-related administrative and support costs such as CPP costs of travel incurred in support of a PA, CPP-related training, Contract award, Contract administration, office space, security services, information technology services, communications services, and supplies.

5.8. A Party shall promptly notify the other Party if available funds will not be adequate to fulfill its obligations as agreed under a PA. If a Party notifies the other Party that it is terminating or reducing its funding for a Project, both Parties shall immediately consult with a view toward continuation on a modified basis.

5.9. For each PA, the POs shall be responsible for establishing the financial management procedures under which the Project shall operate. In the event that a Party contracts on behalf of the other Party or on behalf of both Parties, those procedures, which must accord with the national accounting and audit requirements of the Parties, shall be detailed in a Financial Management Procedures Document (FMPD) prepared by the POs and subject to the approval of the SC, if one is established.

5.10. If one Party contracts on behalf of the other Party or on behalf of both Parties for a Project, each Party shall provide its funds for the applicable Contracts in accordance with the estimated schedule of financial contributions contained in the FMPD, which shall be consistent with paragraph 5.11. of this Article.

5.11 Osapuolet ovat tietoisia siitä, että tehtäessä sopimuksia toisen osapuolen puolesta tai molempien osapuolten puolesta hankesopimuksen (PA) mukaisesti sopimuksen tekneelle osapuolelle saattaa aiheutua välttämättömiä sopimusvelvoitteita tai muita velvoitteita toisen osapuolen tai molempien osapuolten eduksi ennen toisen osapuolen rahoituksen vastaanottamista. Mikäli sopimuksen tekneelle osapuolelle aiheutuu mainittuja sopimusvelvoitteita tai muita velvoitteita, toisen osapuolen on maksettava tasapuolinen osuus sopimusvelvoitteesta tai muusta velvoitteesta, luovutettava sopimusvelvoitteen tai muun velvoitteen edellyttämät summat käytettäväksi kyseisen velvoitteen edellyttämässä aikataulussa ja maksettava tasapuolinen osuus vahingonkorvauksista ja kustannuksista, joita saattaa aiheutua sopimusvelvoitteen tai muun velvoitteen suorittamisesta tai peruuntumisesta, ennen kyseisten maksujen, vahingonkorvausten tai kustannusten maksupäivää.

5.12 Kukin osapuoli vastaa niiden hankintatoimien tarkastamisesta, jotka kuuluvat sen hankkeen mukaisiin tehtäviin osapuolen kansallisten käytäntöjen mukaisesti. Kun on kyse hankesopimuksista, joissa varoja siirretään osapuolten välillä, vastaanottava osapuoli vastaa sisäisestä tarkastamisesta, joka koskee toisen osapuolen hankerahoituksen hallinnointia vastaanottavan osapuolen kansallisten käytäntöjen mukaisesti. Vastaanottavan osapuolen on toimitettava viipymättä tarkastuskertomukset kyseisistä varoista toiselle osapuolelle.

## VI ARTIKLA

### SOPIMUKSIA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

6.1 Mikäli toinen osapuolista katsoo, että sopimuksen tekeminen on välttämätöntä kyseisen osapuolen velvoitteiden suorittamiseksi hankesopimusta (PA) koskevan toiminnan laajuuden mukaisesti, osapuoli tekee sopimuksen kansallisia lakejaan, määräyksiään ja menettelyjään noudattaen.

6.2 Kun osapuoli tekee yksin sopimuksen

5.11. The Parties recognize that, in performing Contracting responsibilities for the other Party or both Parties in accordance with a PA, it may become necessary for the Contracting Party to incur contractual or other obligations for the benefit of the other Party or both of the Parties prior to the receipt of the other Party's funds. In the event that the Contracting Party incurs such contractual or other obligations, the other Party shall pay its equitable share of the Contract or other obligation, and shall make such funds available in such amounts and at such times as required by the Contract or other obligation and shall pay its equitable share of any damages and costs that may accrue from the performance or cancellation of the Contract or other obligation in advance of the time such payments, damages, or costs are due.

5.12. Each Party shall be responsible for the audit of the procurement activities for which it is responsible under a Project in accordance with its national practices. For PAs under which funds are transferred between the Parties, the receiving Party shall be responsible for the internal audit regarding administration of the other Party's Project funds in accordance with the receiving Party's national practices. Audit reports of such funds shall be made available promptly by the receiving Party to the other Party.

## ARTICLE VI

### CONTRACTUAL PROVISIONS

6.1. If either Party determines that Contracting is necessary to fulfill that Party's obligations under the scope of work of a PA, that Party shall contract in accordance with its respective national laws, regulations and procedures.

6.2. When one Party individually contracts

hankesopimuksen (PA) mukaisen tehtävän suorittamisesta, se vastaa yksin sopimuksen tekemisestä, eikä toisella osapuolella ole tällaisesta sopimuksesta johtuvia vastuuta.

6.3 Hankejohtajat (POs) voivat käyttää osapuolen sopijaviraston palveluita, mikäli hankesopimuksen toteuttaminen edellyttää sopimuksen tekemistä toisen osapuolen puolesta tai molempien osapuolten puolesta. Tällöin sopijavirasto tekee sopimuksia kansallisia lakeja, määräyksiä ja menettelyjä noudattaen ja tekee määräysten ja menettelyjen sallimia ja hankesopimuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömiä poikkeuksia määräyksiin ja menettelyihin. Ainoastaan sopimuksen tehneen osapuolen sopijavirkamies voi antaa ohjeita sopimusasioissa ja opastaa toimeksisaajia, kun kyse on mainitun osapuolen tekemisistä sopimuksista.

6.4 Hankejohtajille (POs) toimitetaan pyynnöstä osapuolten suorittamissa kaikissa sopimustoimissa kopio kaikista työselvityksistä ennen tarjouspyyntöjen esittämistä, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat tämän sopimuksen määräysten ja sovellettavan hankesopimuksen (PA) mukaisia. Sopijavirkamies ilmoittaa hankejohtajille (POs) kaikista merkittävistä tapahtumista, joka liittyvät toisen osapuolen tai molempien osapuolien puolesta tehtävien hankesopimusten tekemiseen ja suorittamiseen, sekä ilmoittaa hankejohtajille (POs) myös päätoimeksisaajaa koskevista kaikista talousjärjestelyistä.

6.5 Osapuolten suorittamissa kaikissa sopimustoimissa kunkin osapuolen sopijavirasto sisällyttää mahdollisiin sopimuksiinsa (ja vaatii toimeksisaajiaan sisällyttämään alihankintasopimuksiin) asianmukaiset määräykset tämän sopimuksen vaatimusten täyttämiseksi, mukaan lukien VIII artikla (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö), IX artikla (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto), XI artikla (Turvallisuus), XII artikla (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) ja XVII artikla (Muuttaminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo) ja mukaan lukien tämän sopimuksen, erityisesti tämän artiklan 6.7 ja 6.8 kappaleen, mukaiset vientivalvontamääräykset.

to carry out a task under a PA, it shall be solely responsible for its own Contracting, and the other Party shall not be subject to any liability arising from such Contracts.

6.3. The POs may make use of a Party's Contracting Agency in the event that Contracting on behalf of the other Party or both Parties is required to implement a PA. The Contracting Agency so used shall place Contracts in accordance with its respective national laws, regulations, and procedures with such waivers and deviations from those regulations and procedures as those regulations and procedures permit and as deemed necessary to implement the PA. The Contracting Party's Contracting Officer shall be the exclusive source for providing contractual direction and instructions to Contractors for Contracts awarded by that Party.

6.4. For all Contracting activities performed by either Party, the POs shall, upon request, be provided a copy of all statements of work prior to the issuance of solicitations to ensure that they are consistent with the provisions of this Agreement and the applicable PA. The Contracting Officer shall keep the POs advised of all significant developments associated with award and performance of Project Contracts awarded for the other Party or both Parties, and shall keep the POs advised of all financial arrangements with the prime Contractor.

6.5. For all Contracting activities performed by either Party, each Party's Contracting Agency shall insert into its prospective Contracts (and require its Contractors to insert in subcontracts) suitable conditions to satisfy the requirements of this Agreement, including Article VIII (Disclosure and Use of Project Information), Article IX (Controlled Unclassified Information), Article XI (Security), Article XII (Third Party Sales and Transfers), and Article XVII (Amendment, Termination, Entry Into Force, and Duration), and including export control provisions in accordance with this Agreement, in particular paragraphs 6.7. and 6.8. of this Article.

Kunkin osapuolen sopijavirkamies neuvotelee saadakseen tämän sopimuksen VIII artiklassa (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) edellytettävät oikeudet käyttää ja luovuttaa hanketietoa. Sopimusta tehtäessä kunkin osapuolen sopijavirkamies tiedottaa mahdollisille toimeksisaajille niiden velvollisuudesta ilmoittaa sopijavirastolle ennen sopimuksen tekemistä, velvoittaako niitä mahdollisesti lupaa tai sopimus, joka rajoittaa niiden vapautta luovuttaa tietoa tai sallia sen käyttö. Lisäksi sopijavirkamies kehottaa mahdollisia toimeksisaajia välttämään parhaansa mukaan tekemästä uusia sopimuksia tai järjestelyjä, jotka voisivat aiheuttaa tällaisia rajoituksia.

6.6 Jollei osapuolen sopijavirasto pysty hankkimaan VIII artiklassa (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) edellytetyjä asianmukaisia oikeuksia käyttää ja luovuttaa hanketietoa tai jos sen toimeksisaajat tai mahdolliset toimeksisaajat ilmoittavat sille hanketiedon julkistamisen ja käytön rajoituksista, kyseisen osapuolen hankejohtaja (PO) ilmoittaa näistä rajoituksista toisen osapuolen hankejohtajalle (PO), ja hankejohtajat (POs) saattavat asian ohjauskomitean (SC) (tai hallintoedustajien (MAs), jos ohjauskomiteaa (SC) ei ole perustettu) käsiteltäväksi.

6.7 Kukin osapuoli velvoittaa toimeksisaajansa oikeudellisesti olemaan siirtämättä edelleen tai muutoin käyttämättä toisen osapuolen toimittamaa vientivalvonnan alaista tietoa muuhun tarkoitukseen kuin tässä sopimuksessa tai sen nojalla tehdyissä hankesopimuksissa (PA) sallittuihin tarkoituksiin. Toimeksisaaja velvoitetaan oikeudellisesti myös olemaan siirtämättä vientivalvonnan alaista tietoa edelleen toiselle toimeksisaajalle tai alihankkijalle, ellei tätä toimeksisaajaa tai alihankkijaa ole velvoitettu oikeudellisesti rajaamaan tiedon käyttö tässä sopimuksessa tai sen nojalla tehdyissä hankesopimuksissa (PA) sallittuihin tarkoituksiin. Toinen osapuoli saa siirtää toisen osapuolen tämän sopimuksen mukaisesti tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti toimittamaa vientivalvonnan alaista tietoa edelleen toimeksisaajilleen ainoastaan, jos tässä kappaleessa edellytetyt oikeudelliset järjestelyt on tehty.

Each Party's Contracting Officer shall negotiate to obtain the rights to use and disclose Project Information required by Article VIII (Disclosure and Use of Project Information) of this Agreement. During the Contracting process, each Party's Contracting Officer shall advise prospective Contractors of their responsibility to notify the Contracting Agency, before Contract award, if they are subject to any license or agreement that shall restrict their freedom to disclose Information or permit its use. The Contracting Officer shall also advise prospective Contractors to employ their best efforts not to enter into any new agreement or arrangement that shall result in such restrictions.

6.6. In the event a Party's Contracting Agency is unable to secure adequate rights to use and disclose Project Information as required by Article VIII (Disclosure and Use of Project Information), or is notified by Contractors or prospective Contractors of any restrictions on the disclosure and use of Project Information, that Party's PO shall notify the other Party's PO of the restriction(s), and the POs shall submit the matter to the SC (or the MAs if no SC is established) for resolution.

6.7. Each Party shall legally bind its Contractors to a requirement that the Contractor shall not retransfer or otherwise use export-controlled Information furnished by the other Party for any purpose other than the purposes authorized under this Agreement or PAs under this Agreement. The Contractor shall also be legally bound not to retransfer the export-controlled Information to another Contractor or subcontractor unless that Contractor or subcontractor has been legally bound to limit use of the Information to the purposes authorized under this Agreement or PAs under this Agreement. Export-controlled Information furnished by one Party under this Agreement or PAs under this Agreement may only be retransferred by the other Party to its Contractors if the legal arrangements required by this paragraph have been established.



6.8 Kukin osapuoli velvoittaa mahdolliset toimeksisaajansa oikeudellisesti olemaan siirtämättä edelleen tai muutoin käyttämättä toisen osapuolen toimittamaa vientivalvonnan alaista tietoa muuhun tarkoitukseen kuin tarjouksen tekemiseen kilpailutettaessa sopimuksia, joilla edistetään tässä sopimuksessa tai sen nojalla tehdyissä hankesopimuksissa (PA) sallittuja tarkoituksia. Mahdolliset toimeksisaajat eivät saa käyttää tällaista tietoa muuhun tarkoitukseen, ellei niiden kanssa tehdä sopimusta. Lisäksi mahdolliset toimeksisaajat velvoitetaan oikeudellisesti olemaan siirtämättä vientivalvonnan alaista tietoa edelleen mahdolliselle alihankkijalle, ellei mahdollista alihankkijaa ole velvoitettu oikeudellisesti rajaamaan vientivalvonnan alaisen tiedon käyttöä tarjouksen tekemiseen kilpailutettaessa sopimuksia. Toinen osapuoli saa siirtää toisen osapuolen tämän sopimuksen mukaisesti tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PA) mukaisesti toimittamaa vientivalvonnan alaista tietoa edelleen mahdollisille toimeksisaajilleen ainoastaan, jos tässä kappaleessa edellytetyt oikeudelliset järjestelyt on tehty. Tiedot vastaanottava osapuoli ilmoittaa tiedot luovuttavan osapuolen pyynnöstä mahdolliset toimeksisaajansa ja mahdolliset alihankkijansa, jotka vastaanottavat tällaista vientivalvonnan alaista tietoa.

6.9 Kunkin osapuolen hankejohtaja (PO) ilmoittaa viipymättä toisen osapuolen hankejohtajalle (PO) arvioidusta tai todellisesta kustannusten kasvusta, muutoksista aikatauluun, viivästymisistä tai suoritusongelmista, jotka liittyvät kyseisen osapuolen sopijaviraston vastuulla olevaan sopimukseen.

6.10 Tämän sopimuksen tai siihen kuuluvien hankesopimusten (PAs) yhteydessä osapuolet eivät aseta työosuuksia tai muuta tuotannollista tai kaupallista vastiketta koskevia vaatimuksia, jotka eivät ole tämän sopimuksen tai siihen kuuluvien hankesopimusten (PAs) mukaisia.

6.8. Each Party shall legally bind its Prospective Contractors to a requirement that the Prospective Contractor shall not retransfer or otherwise use export-controlled Information furnished by the other Party for any purpose other than responding to a solicitation issued in furtherance of the purposes authorized under this Agreement or a PA under this Agreement. Prospective Contractors shall not be authorized use for any other purpose if they are not awarded a Contract. The Prospective Contractors shall also be legally bound not to retransfer the export-controlled Information to a prospective subcontractor unless that prospective subcontractor has been legally bound to limit use of the export-controlled Information for the purpose of responding to the solicitation. Export-controlled Information furnished by one Party under this Agreement or a PA under this Agreement may only be retransferred by the other Party to its Prospective Contractors if the legal arrangements required by this paragraph have been established. Upon request by the furnishing Party, the receiving Party shall identify its Prospective Contractors and prospective subcontractors receiving such export-controlled Information.

6.9. Each Party's PO shall promptly advise the other Party's PO of any anticipated or actual cost growth, schedule changes, delay, or performance problems under any Contract for which its Contracting Agency is responsible.

6.10. No requirement shall be imposed by either Party for worksharing or other industrial or commercial compensation in connection with this Agreement or its PAs that is not in accordance with this Agreement or its PAs.

## VII ARTIKLA

### VÄLINEISTÖ JA MATERIAALI

## ARTICLE VII

### EQUIPMENT AND MATERIAL

7.1 Kukin osapuoli voi luovuttaa toiselle osapuolelle välineistöä ja materiaalia, joka katsotaan tarvittavan erityisen hankesopimuksen (PA) toteuttamiseksi. Kyseinen välineistö ja materiaali jää sen luovuttavan osapuolen omistukseen. Hankejohtajat (POs) laativat luettelon, jonka ohjauskomitea (SC) hyväksyy (jos ohjauskomitea on perustettu) kaikesta välineistöstä ja materiaalista, jonka osapuoli luovuttaa toiselle osapuolelle, ja ylläpitävät sitä.

7.2 Vastaanottava osapuoli pitää välineistön ja materiaalin hyvässä järjestyksessä sekä hyvässä ja käyttökelpoisessa kunnossa. Jollei luovuttava osapuoli ole sallinut välineistön ja materiaalin kuluttamista tai muuta käyttämistä ilman luovuttavalle osapuolelle suoritettavaa korvausta, vastaanottava osapuoli palauttaa välineistön ja materiaalin luovuttavalle osapuolelle yhtä hyvässä kunnossa kuin se vastaanotettaessa oli, lukuun ottamatta odotettavissa olevaa tavanomaista kulumista, tai palauttaa välineistön ja materiaalin ja maksaa sen kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset. Jos välineistö ja materiaali vahingoittuu siten, ettei niitä kannata korjata, vastaanottava osapuoli palauttaa välineistön ja materiaalin luovuttavalle osapuolelle (ellei luovuttava osapuoli ole kirjallisesti toisin määrännyt) ja maksaa niistä luovuttavan osapuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti laskettavan jälleenhankintahinnan. Jos välineistö ja materiaali menetetään niiden ollessa vastaanottavan osapuolen hallussa, vastaanottava osapuoli antaa luovuttavalle osapuolelle menetystä koskevan todistuksen ja maksaa välineistöstä ja materiaalista luovuttavan osapuolen kansallisten lakien ja määräysten mukaisesti laskettavan jälleenhankintahinnan. Jos välineistön ja materiaalin jälleenhankintahinta on tiedossa hankesopimuksen (PA) tullessa voimaan, se täsmennetään kyseisessä sopimuksessa.

7.3 Luovuttava osapuoli toimittaa välineistön ja materiaalin vastaanottavalle osapuolelle keskinäisesti sovittuun paikkaan. Välineistö ja materiaali siirtyy luovuttavan osapuolen hallinnasta vastaanottavan osapuolen hallintaan, kun välineistö ja materiaali vastaanote-

7.1. Each Party may provide Equipment and Material identified as being necessary for executing a specific PA to the other Party. Such Equipment and Material shall remain the property of the providing Party. A list of all Equipment and Material provided by one Party to the other Party shall be developed and maintained by the POs and approved by the SC (if an SC is established).

7.2. The receiving Party shall maintain any such Equipment and Material in good order, repair, and operable condition. Unless the providing Party has authorized the Equipment and Material to be expended or otherwise consumed without reimbursement to the providing Party, the receiving Party shall return the Equipment and Material to the providing Party in as good condition as received, normal wear and tear excepted, or return the Equipment and Material and pay the cost to restore it. If the Equipment and Material is damaged beyond economical repair, the receiving Party shall return the Equipment and Material to the providing Party (unless otherwise specified in writing by the providing Party) and pay its replacement value, which shall be computed pursuant to the providing Party's national laws and regulations. If the Equipment and Material is lost while in the custody of the receiving Party, the receiving Party shall issue a certificate of loss to the providing Party and pay the replacement value as computed pursuant to the providing Party's national laws and regulations. If known at the time of entry into force, the replacement value of the Equipment and Material shall be specified in the PA.

7.3. The providing Party shall deliver Equipment and Material to the receiving Party at a mutually agreed location. Possession of the Equipment and Material shall pass from the providing Party to the receiving Party at the time of receipt of the Equipment and

taan. Välineistön ja materiaalin siirtäminen edelleen on vastaanottavan osapuolen vastuulla, ellei sovellettavassa hankesopimuksessa (PA) ole toisin määrätty.

7.4 Vastaanottava osapuoli käyttää kaikkea siirrettyä välineistöä ja materiaalia ainoastaan hankesopimuksen (PA) täytäntöönpanoon, ellei luovuttava osapuoli ole antanut muuhun kirjallista suostumustaan. Lisäksi tämän sopimuksen XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) mukaisesti välineistöä ja materiaalia ei siirretä edelleen eikä myydä kolmannelle osapuolelle ilman luovuttavan osapuolen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta.

7.5 Osapuolelle hankesopimuksen (PA) mukaisesti siirretty välineistö ja materiaali palautetaan luovuttavalle osapuolelle ennen hankesopimuksen tai irtisanomista tai voimassaolon päättymistä.

7.6 Välineistö ja materiaali, joka on hankittu yhteisesti molempien osapuolten puolesta hankesopimuksen (PA) mukaista käyttöä varten, poistetaan käytöstä hankesopimuksen voimassaoloaikana tai hankesopimuksen voimassaolon päätyttyä, kuten ohjauskomitea (SC) tai, jos ohjauskomiteaa ei ole perustettu, hallintoedustajat (MAs) ovat määränneet.

7.7 Yhteisesti hankittua välineistöä ja materiaalia poistettaessa käytöstä toisen osapuolen osuus kyseisestä välineistöstä ja materiaalista voidaan siirtää toiselle osapuolelle tai välineistö ja materiaali voidaan myydä kolmannelle osapuolelle XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) mukaisesti. Osapuolet jakavat yhteisesti hankitun välineistön ja materiaalin siirrosta tai myynnistä kolmannelle osapuolelle saadun vastikkeen samassa suhteessa kuin kustannukset on jaettu sovellettavan hankesopimuksen (PA) mukaisesti.

Material. Any further transportation is the responsibility of the receiving Party unless otherwise specified in the applicable PA.

7.4. All Equipment and Material that is transferred shall be used by the receiving Party only for the purposes of carrying out a PA, unless otherwise agreed to in writing by the providing Party. In addition, in accordance with Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement, Equipment and Material shall not be re-transferred or sold to a Third Party without the prior written consent of the providing Party.

7.5. Equipment and Material transferred to one Party under a PA shall be returned to the providing Party prior to the termination or expiration of that PA.

7.6. Any Equipment and Material that is jointly acquired on behalf of both Parties for use under a PA shall be disposed of during the PA or when the PA ceases, as determined by the SC or, if no SC is established, the MAs.

7.7. Disposal of jointly acquired Equipment and Material may include a transfer of the interest of one Party in such Equipment and Material to the other Party, or the sale of such Equipment and Material to a Third Party in accordance with Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement. The Parties shall share the consideration from jointly acquired Equipment and Material transferred or sold to a Third Party in the same ratio as costs are shared under the applicable PA.

## VIII ARTIKLA

### HANKETIEDON LUOVUTTAMINEN JA KÄYTTÖ

## ARTICLE VIII

### DISCLOSURE AND USE OF PROJECT INFORMATION

## 8.1 Yleistä

8.1.1 Molemmat osapuolet ovat tietoisia siitä, että onnistunut yhteistyö riippuu kunkin hankesopimuksen (PA) täytöntöön panemiseksi tarvittavan tiedon täysimittaisesta ja nopeasta vaihtamisesta. Osapuolet hankkivat riittävät tiedot ja oikeudet niiden käyttämiseen voidakseen tehdä yhteistyötä perusteknologian, tutkivan teknologian sekä edistyneen teknologian aloilla, minkä tuloksena saadaan mahdollisesti kehitettyä teknologisesti ylivoimaisia järjestelmiä. Hankittavien tietojen luonne ja määrä ovat sovellettavan hankesopimuksen (PA) tavoitteita ja toiminnan laajuutta koskevien artikloiden mukaiset.

8.1.2 Hanketiedon siirtoon sovelletaan seuraavia vientivalvontamääräyksiä:

8.1.2.1 Hanketietoa siirrettäessä noudatetaan luovuttavan osapuolen sovellettavia vientivalvontalakeja ja -määräyksiä.

8.1.2.2 Jolleivät luovuttavan osapuolen asianmukaisesti valtuutetut viranomaiset määrää muita rajoituksia ajankohtana, jolloin tiedot siirretään toiselle osapuolelle, kaikki luovuttavan osapuolen toiselle osapuolelle toimittama vientivalvonnan alainen tieto voidaan siirtää edelleen toisen osapuolen toimeksisaajille, alihankkijoille, mahdollisille toimeksisaajille ja mahdollisille alihankkijoille tämän sopimuksen VI artiklan (Sopimuksia koskevat määräykset) 6.7 ja 6.8 kappaleiden määräysten mukaisesti.

8.1.2.3 Vientivalvonnan alaista tietoa voivat toimittaa yhden osapuolen valtion toimeksisaajat, alihankkijat, mahdolliset toimeksisaajat ja mahdolliset alihankkijat toisen osapuolen valtion toimeksisaajille, alihankkijoille, mahdollisille toimeksisaajille ja mahdollisille alihankkijoille tämän sopimuksen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) mukaisesti, jollei muuta johdu sellaisiin lupiin tai muihin hyväksyntöihin sisältyvistä ehdoista, jotka ensin mainitun osapuolen valtio on antanut sovellettavien vientivalvontasäännönsensä ja -määräystensä mukaisesti.

## 8.1. General

8.1.1. Both Parties recognize that successful collaboration depends on full and prompt exchange of Information necessary for carrying out each PA. The Parties intend to acquire sufficient Information and rights to use such Information to enable collaboration on basic, exploratory, and advanced technologies, the maturation of which may lead to the development of technologically superior systems. The nature and amount of Information to be acquired shall be consistent with the objectives stated in the articles concerning the objectives and scope of work in the applicable PA.

8.1.2. The following export control provisions shall apply to the transfer of Project Information:

8.1.2.1. Transfer of Project Information shall be consistent with the furnishing Party's applicable export control laws and regulations.

8.1.2.2. Unless otherwise restricted by duly authorized officials of the furnishing Party at the time of transfer to the other Party, all export-controlled Information furnished by one Party to the other Party may be retransferred to the other Party's Contractors, subcontractors, Prospective Contractors, and prospective subcontractors, subject to the requirements of paragraphs 6.7. and 6.8. of Article VI (Contracting Provisions) of this Agreement.

8.1.2.3. Export-controlled Information may be furnished by Contractors, subcontractors, Prospective Contractors, and prospective subcontractors of one Party's nation to the Contractors, subcontractors, Prospective Contractors, and prospective subcontractors of the other Party's nation pursuant to a PA under this Agreement, subject to the conditions established in licenses or other approvals issued by the Government of the former Party in accordance with its applicable export control laws and regulations.

8.1.2.4 Jos osapuoli katsoo tarpeelliseksi rajoittaa vientivalvonnan alaisen tiedon siirtämistä edelleen tämän artiklan 8.1.2.2 kohdan mukaisesti, se ilmoittaa asiasta viipymättä toiselle osapuolelle. Jos rajoitusta sovelletaan ja sen kohteena oleva osapuoli vastustaa sitä, ohjauskomiteassa (SC) toimiva kyseisen osapuolen edustaja (tai hankejohtaja (PO), jos ohjauskomiteaa (SC) ei ole perustettu hanke-sopimuksen (PA) nojalla) ilmoittaa asiasta viipymättä ohjauskomiteassa (SC) toimivalle toisen osapuolen edustajalle (tai hankejohtajalle (PO), jos ohjauskomiteaa ei ole perustettu), ja nämä neuvottelevat välittömästi keskenään keinoista, joilla nämä asiat voidaan ratkaista tai niiden haittavaikutuksia lieventää.

8.1.3 Tämän sopimuksen III artiklan (Toiminnan laajuus) 3.2 ja 3.3 kappaleiden nojalla osapuolet voivat vaihtaa tietoja tämän sopimuksen mukaisesti osapuolten vaatimusten yhtenäistämiseksi, mahdollisten hankesopimusten (PAs) laatimiseksi ja kehittämiseksi sekä kyseisistä sopimuksista neuvottelemiseksi. Mainittuja tietoja luovuttavan osapuolen on ilmoitettava vastaanottavalle osapuolelle selvästi, että se luovuttaa kyseiset tiedot edellä mainittujen tavoitteiden vuoksi. Ennen kuin hankesopimus (PA) on allekirjoitettu tai jos hankesopimusta ei allekirjoiteta, osapuoli saa käyttää vastaanotettuja tietoja 3.2 ja 3.3 kappaleiden mukaisesti ainoastaan tiedotus- ja arviointitarkoituksiin eikä saa luovuttaa tai siirtää niitä kolmannelle osapuolelle. Tiedot vastaanottava osapuoli ei luovuta mainittuja tietoja toimeksisaajille tai muille henkilöille, lukuun ottamatta toimeksisaajan tukihenkilöstöä, ilman tiedot luovuttavan osapuolen etukäteen antamaa nimenomaista kirjallista suostumusta.

## 8.2. Valtion hankkeen tulostieto

8.2.1 Luovuttaminen: Kaikki osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön tuottama hankkeen tulostieto (jäljempänä "valtion hankkeen tulostieto") luovutetaan viipymättä ja maksutta osapuolille.

8.1.2.4. If a Party finds it necessary to exercise a restriction on the retransfer of export-controlled Information as set out in subparagraph 8.1.2.2. of this Article, it shall promptly inform the other Party. If a restriction is then exercised and the affected Party objects, that Party's SC representative (or PO, if no SC is established under a PA) shall promptly notify the other Party's SC representative (or PO, if no SC is established), and they shall immediately consult in order to discuss ways to resolve such issues or mitigate any adverse effects.

8.1.3. Pursuant to paragraphs 3.2. and 3.3. of Article III (Scope of Work) of this Agreement, the Parties may exchange Information under this MOU for the objectives of harmonizing the Parties' requirements and formulating, developing, and negotiating potential PAs. The Party furnishing such Information shall clearly indicate to the receiving Party that it is furnishing such Information for such objectives. Until a PA is signed, or if no PA is signed, a Party may use Information received pursuant to paragraphs 3.2. and 3.3. only for information and evaluation purposes and shall not disclose or transfer such information to a Third Party. The receiving Party shall not disclose such Information to Contractors or any other persons, other than its Contractor Support Personnel, without the specific prior written consent of the furnishing Party.

## 8.2. Government Project Foreground Information

8.2.1. Disclosure: All Project Foreground Information generated by a Party's military or civilian employees (hereinafter referred to as "Government Project Foreground Information") shall be disclosed promptly and without charge to the Parties.

8.2.2 Käyttö: Kukin osapuoli saa käyttää tai antaa käytettäväksi kaikkea valtion hankkeen tulostietoa maksutta puolustustarkoituksiin. Valtion hankkeen tulostiedon tuottaneella osapuolella säilyvät lisäksi kaikki oikeudet tiedon käyttöön. Tiedon myymiseen tai muuhun siirtämiseen kolmannelle osapuolelle sovelletaan tämän sopimuksen XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä.

### 8.3 Valtion hankkeen taustatieto

8.3.1 Luovuttaminen: Kukin osapuoli luovuttaa pyynnöstä viipymättä ja maksutta toiselle osapuolelle sotilas- tai siviilihenkilöstönsä tuottaman merkityksellisen valtion hankkeen taustatiedon sillä edellytyksellä, että:

8.3.1.1 Tämä valtion hankkeen taustatieto on välttämätöntä tai hyödyllistä erityisessä hankesopimuksessa (PA), jolloin se osapuoli, jonka hallussa tieto on, päättää tietoa pyytäneen osapuolen kanssa neuvoteltuaan, onko tieto välttämätöntä tai hyödyllistä kyseisessä hankesopimuksessa (PA).

8.3.1.2 Tämän valtion hankkeen taustatiedon saa antaa saataville ainoastaan, jos teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden oikeuksia ei loukata.

8.3.1.3 Tämän valtion hankkeen taustatiedon luovuttaminen on tiedon luovuttavan osapuolen tietojen luovuttamista koskevan kansallisen politiikan ja kansallisten määräysten mukaista.

8.3.1.4 Tämän valtion hankkeen taustatiedon luovuttaminen tai siirtäminen toimeksisaajalle on luovuttavan osapuolen vientivalvontasäännöksiin ja määräysten mukaista.

8.3.2 Käyttö: Valtion taustatietoa pyytänyt osapuoli saa käyttää tai antaa käytettäväksi tällaista toisen osapuolen sille toimittamaa tietoa maksutta erilliseen hankesopimukseen (PA) perustuvan hankkeen tarkoituksiin. Jollei muiden yhteisöjen kuin osapuolten teollis-

8.2.2. Use: Each Party may use or have used all Government Project Foreground Information without charge for Defense Purposes. The Party generating Government Project Foreground Information shall also retain all its rights of use thereto. Any sale or other transfer to a Third Party shall be subject to the conditions of Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement.

### 8.3. Government Project Background Information

8.3.1. Disclosure: Each Party, upon request, shall disclose promptly and without charge to the other Party any relevant Government Project Background Information generated by its military or civilian employees, provided that:

8.3.1.1. Such Government Project Background Information is necessary to or useful in a specific PA, with the Party in possession of the Information determining, after consulting with the requesting Party, whether it is "necessary to" or "useful in" the specific PA.

8.3.1.2. Such Government Project Background Information may be made available only if the rights of holders of Intellectual Property rights are not infringed.

8.3.1.3. Disclosure of such Government Project Background Information is consistent with national disclosure policies and regulations of the furnishing Party.

8.3.1.4. Any disclosure or transfer of such Government Project Background Information to Contractors is consistent with the furnishing Party's export control laws and regulations.

8.3.2. Use: Government Project Background Information furnished by one Party to the requesting Party may be used without charge by or for the requesting Party for Project purposes of a specific PA. However, subject to Intellectual Property rights held by

ja tekijänoikeuksista muuta johdu, valtion hankkeen taustatietoa pyytänyt osapuoli saa kuitenkin käyttää tätä tietoa maksutta puolustustarkoituksiin, jos tämä tieto on välttämätöntä hankkeen tulostiedon käyttämiseksi. Tiedon luovuttava osapuoli päättää toisen osapuolen kanssa neuvoteltuaan, onko valtion hankkeen taustatieto välttämätöntä hankkeen tulostiedon käyttämiseksi. Tiedon luovuttavalla osapuolella säilyvät kaikki valtion hankkeen taustatietoon liittyvät oikeudet.

#### 8.4 Toimeksisaajan hankkeen tulostieto

8.4.1 Luovuttaminen: Toimeksisaajien tuotama ja toimittama hankkeen tulostieto (jäljempänä "toimeksisaajan hankkeen tulostieto") luovutetaan viipymättä ja maksutta molemmille osapuolille.

8.4.2 Käyttö: Kukin osapuoli voi käyttää tai antaa käytettäväksi maksutta puolustustarkoituksiin kaikkea toimeksisaajan hankkeen tulostietoa, jota osapuolten toimeksisaajat tuottavat ja luovuttavat. Osapuolella, jonka toimeksisaajat tuottavat ja luovuttavat toimeksisaajan hankkeen tulostietoa, säilyvät lisäksi kaikki oikeudet käyttää tätä tietoa sovellettavien sopimusten mukaisesti. Toimeksisaajan hankkeen tulostiedon myymiseen tai muuhun siirtämiseen kolmannelle osapuolelle sovelletaan tämän sopimuksen XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä.

#### 8.5 Toimeksisaajan hankkeen taustatieto

8.5.1 Luovuttaminen: Sopimuksen tehnyt osapuoli saattaa viipymättä ja maksutta toisen osapuolen saataville kaiken toimeksisaajien tuottaman toimeksisaajan hankkeen taustatiedon, joka luovutetaan erillisen hankesopimuksen (PA) mukaisesti tehtyjen sopimusten perusteella. Muu osapuolen hallussa oleva toimeksisaajien tuotama hankkeen taustatieto saatetaan pyynnöstä viipymättä ja maksutta toisen osapuolen saataville sillä edellytyksellä, että:

entities other than the Parties, such Government Project Background Information may be used for Defense Purposes by the requesting Party, without charge, when such Information is necessary for the use of Project Foreground Information. The furnishing Party, in consultation with the other Party, shall determine whether the Government Project Background Information is necessary for the use of Project Foreground Information. The furnishing Party shall retain all its rights with respect to such Government Project Background Information.

#### 8.4. Contractor Project Foreground Information

8.4.1. Disclosure: Project Foreground Information generated and delivered by Contractors (hereinafter referred to as "Contractor Project Foreground Information") shall be disclosed promptly and without charge to both Parties.

8.4.2. Use: Each Party may use or have used without charge for Defense Purposes all Contractor Project Foreground Information generated and delivered by Contractors of the Parties. The Party whose Contractors generate and deliver Contractor Project Foreground Information shall also retain all its rights of use thereto in accordance with the applicable Contracts. Any sale or other transfer to a Third Party of Contractor Project Foreground Information shall be subject to the conditions of Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement.

#### 8.5. Contractor Project Background Information

8.5.1. Disclosure: A Contracting Party shall make available to the other Party promptly and without charge all Contractor Project Background Information generated by Contractors that is delivered under Contracts awarded in accordance with a specific PA. Any other Project Background Information that is generated by Contractors and that is in the possession of one Party shall be made available promptly and without charge to the other Party, upon its request, provided the

following conditions are met:

8.5.1.1 Tämä toimeksisaajan hankkeen taustatieto on välttämätöntä tai hyödyllistä erityisessä hankesopimuksessa (PA), jolloin se osapuoli, jonka hallussa tieto on, päättää tietoa pyytäneen osapuolen kanssa neuvotteluun, onko tieto välttämätöntä tai hyödyllistä hankesopimuksessa (PA).

8.5.1.1. Such Contractor Project Background Information is necessary to or useful in a specific PA, with the Party in possession of the Information determining, after consultation with the requesting Party, whether it is "necessary to" or "useful in" the PA.

8.5.1.2 Tämän toimeksisaajan hankkeen taustatiedon saa antaa saataville ainoastaan, jos teollis- ja tekijänoikeuksien haltioiden oikeuksia ei loukata.

8.5.1.2. Such Contractor Project Background Information may be made available only if the rights of holders of Intellectual Property rights are not infringed.

8.5.1.3 Tämän toimeksisaajan hankkeen taustatiedon luovuttaminen on tiedon luovuttavan osapuolen tietojen luovuttamista koskevan kansallisen politiikan ja kansallisten määräysten mukaista.

8.5.1.3. Disclosure of such Contractor Project Background Information is consistent with national disclosure policies and regulations of the furnishing Party.

8.5.1.4 Tämän toimeksisaajan hankkeen taustatiedon luovuttaminen tai siirtäminen toimeksisaajille on tiedon luovuttavan osapuolen vientivalvontasäännösten ja määräyksien mukaista.

8.5.1.4. Any disclosure or transfer of such Contractor Project Background Information to Contractors is consistent with the furnishing Party's export control laws and regulations.

8.5.2 Käyttö: Osapuoli, joka vastaanottaa toimeksisaajien erilliseen hankesopimukseen (PA) perustuvien sopimusten perusteella luovuttamaa toimeksisaajan hankkeen taustatietoa, saa käyttää tai antaa käytettäväksi kaikkea tätä tietoa maksutta hanketarkoituksiin muiden teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden kuin osapuolten määräämien rajoitusten mukaisesti. Tietoa pyytänyt osapuoli saa käyttää mitä tahansa muuta osapuolen toimeksisaajien toimittamaa ja sille luovutettua toimeksisaajan hankkeen taustatietoa maksutta erilliseen hankesopimuksen perustuvan hankkeen tarkoituksiin muiden teollis- ja tekijänoikeuksien haltijoiden kuin osapuolten määräämien rajoitusten mukaisesti. Tiedon luovuttavalla osapuolella säilyvät kaikki toimeksisaajan hankkeen taustatietoon liittyvät oikeudet.

8.5.2. Use: All Contractor Project Background Information delivered by Contractors under Contracts awarded in accordance with a specific PA may be used by or for the receiving Party, without charge, for Project purposes, subject to any restrictions by holders of Intellectual Property rights other than the Parties. Any other Contractor Project Background Information furnished by one Party's Contractors and disclosed to a requesting Party may be used without charge by the requesting Party for Project purposes for the specific PA, subject to any restrictions by holders of Intellectual Property rights other than the Parties. The furnishing Party shall retain all its rights with respect to Contractor Project Background Information.

#### 8.6 Hanketiedon muu käyttö

#### 8.6. Alternative Uses of Project Information

8.6.1 Toinen osapuoli saa käyttää toisen osapuolen luovuttamaa hankkeen taustatietoa

8.6.1. Any Project Background Information provided by one Party shall be used by the



ainoastaan tämän sopimuksen tai sen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) mukaisiin tarkoituksiin, jollei luovuttava osapuoli ole antanut kirjallista suostumustaan muuhun.

8.6.2 Hankkeen tulostietojen käyttö muihin kuin tämän sopimuksen tai sen nojalla tehdyn hankesopimuksen mukaisiin tarkoituksiin edellyttää kunkin osapuolen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta.

#### 8.7 Yksinoikeuden alainen hanketieto

8.7.1 Kaikki teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvien luovuttamis- ja käyttörajoitusten alainen hanketieto määritetään ja merkitään ja sitä käsitellään turvallisuusluokituksensa mukaan joko valvottuna turvallisuusluokittelemattomana tietona tai turvallisuusluokiteltuna tietona.

8.7.2 Hankkeen turvallisuusohjeet (PSI) sisältävät määräykset, jotka tarvitaan sen varmistamiseksi, että teollis- ja tekijänoikeuksien alainen hanketieto välitetään suojattuna.

#### 8.8 Patentit

8.8.1 Kukin osapuoli sisällyttää kaikkiin hanketta koskeviin sopimuksiinsa hankekeksintöihin ja patenttioikeuksiin liittyvää oikeuksien käyttöä koskevan määräyksen, jonka mukaan

8.8.1.1 osapuoli omistaa kaikki hankekeksinnöt sekä oikeuden hakea niille patenttia kyseisen toimeksisaajan esittämättä niitä koskevia vaateita, tai

8.8.1.2 toimeksisaaja omistaa sekä kaikki tällaiset hankekeksinnöt (tai voi päättää pidättää itsellään omistusoikeuden niihin) että oikeuden hakea niille patenttia mutta antaa samalla osapuolille luvan käyttää hankekeksintöjä ja niihin perustuvia patenteja tämän artiklan 8.8.2 kohdan määräysten mukaisin ehdoin.

8.8.2 Jos toimeksisaaja omistaa hankekeksinnön (tai päättää pidättää itsellään omistus-

other Party only for the purposes set forth in this Agreement or any PA under this Agreement, unless otherwise consented to in writing by the providing Party.

8.6.2. The prior written consent of each Party shall be required for the use of Project Foreground Information for purposes other than those provided for in this Agreement or any PA under this Agreement.

#### 8.7. Proprietary Project Information

8.7.1. All Project Information that is subject to disclosure and use restrictions with respect to Intellectual Property rights shall be identified and marked, and it shall be handled as Controlled Unclassified Information or as Classified Information, depending on its security classification.

8.7.2. The Project Security Instruction (PSI) shall contain such provisions as are necessary to ensure the protected communication of Project Information that is subject to Intellectual Property rights.

#### 8.8. Patents

8.8.1. Each Party shall include in all its Contracts for a Project a provision governing the disposition of rights in regard to Project Inventions and Patent rights relating thereto that either:

8.8.1.1. Provides that the Party shall hold title to all such Project Inventions together with the right to make Patent applications for the same, free of encumbrance from the Contractor concerned; or

8.8.1.2. Provides that the Contractor shall hold title (or may elect to retain title) for such Project Inventions together with the right to make Patent applications for the same, while securing for the Parties a license for the Project Inventions, and any Patents thereto, on terms in compliance with the conditions of subparagraph 8.8.2. of this Article.

8.8.2 In the event that a Contractor owns title (or elects to retain title) to any Project In-

oikeuden siihen), sopimuksen tehnyt osapuoli antaa toiselle osapuolelle kaikkia kyseiseen keksintöön perustuvia patenteja koskevan ei-yksinomaisen, peruuttamattoman ja tekijänpalkkioista vapautetun luvan käyttää patentoitua hankekeksintöä tai antaa sen käytettäväksi puolustustarkoituksiin kaikkialla maailmassa.

8.8.3 Tämän artiklan 8.8.4–8.8.7 kohtien määräyksiä sovelletaan kaikkiin osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön tekemiä hankekeksintöjä koskeviin patenttioikeuksiin, mukaan lukien valtion laitoksissa tehdyt keksinnöt, ja kaikkiin sellaisiin toimeksisaajien tekemiä hankekeksintöjä koskeviin patenttioikeuksiin, jotka sopimuksen tehnyt osapuoli omistaa tai joihin se on oikeutettu hankkimaan omistusoikeuden.

8.8.4 Jos osapuolella on oikeus tai osapuoli voi saada oikeuden hakea patenttia hankekeksinnölle, osapuoli neuvottelee toisen osapuolen kanssa patentin hakemisesta. Osapuoli, joka omistaa tällaisen hankekeksinnön tai saa siihen omistusoikeuden, hakee tai antaa hakea muissa maissa patenttia kyseiselle hankekeksinnölle tai antaa toiselle osapuolelle mahdollisuuden hakea patenttia hankekeksinnölle sen omistavan osapuolen puolesta. Osapuoli ilmoittaa viipymättä toiselle osapuolelle, kun patenttia on haettu. Jos osapuoli haettuaan tai annettuaan hakea patenttia, luopuu patenttihakemukseen liittyvistä vaateista tai lakkaa pitämästä voimassa hakemuksen perusteella myönnettyä patenttia, osapuoli ilmoittaa tästä päätöksestä toiselle osapuolelle ja sallii toisen osapuolen jatkaa tapauksen mukaan joko vaatien ajamista tai patentin pitämistä voimassa.

8.8.5 Kaikille osapuolille toimitetaan kopiot hankekeksintöjen perusteella tehdyistä patenttihakemuksista ja myönnettyistä patenteista.

8.8.6 Kukin osapuoli antaa toiselle osapuolelle hankekeksintöihin perustuvia patentejaan koskevan ei-yksinomaisen, peruuttamattoman ja tekijänpalkkioista vapautetun luvan käyttää tai antaa käytettäväksi patentoitua hankekeksintöä puolustustarkoituksiin kaikkialla maailmassa.

vention, the Contracting Party shall secure for the other Party non-exclusive, irrevocable, royalty-free licenses under all Patents secured for that invention, to practice or have practiced the patented Project Invention throughout the world for Defense Purposes.

8.8.3. The conditions of subparagraphs 8.8.4. through 8.8.7. of this Article shall apply in regard to Patent rights for all Project Inventions made by the Parties' military or civilian employees, including those within Government-owned facilities, and for all Project Inventions made by Contractors for which the Contracting Party holds title or is entitled to acquire title.

8.8.4. When a Party has or can secure the right to file a Patent application with regard to a Project Invention, that Party shall consult with the other Party regarding the filing of such Patent application. The Party that has or receives title to such Project Invention shall, in other countries, file, cause to be filed, or provide the other Party with the opportunity to file on behalf of the Party holding title, Patent applications covering that Project Invention. A Party shall immediately notify the other Party that a Patent application has been filed. If a Party, having filed or caused to be filed a Patent application, abandons prosecution of the application or ceases maintaining the Patent granted or issued on the application, that Party shall notify the other Party of that decision and permit the other Party to continue the prosecution or maintain the Patent as the case may be.

8.8.5. Each Party shall be furnished with copies of Patent applications filed and Patents granted with regard to Project Inventions.

8.8.6. Each Party shall grant to the other Party a non-exclusive, irrevocable, royalty-free license under its Patents for Project Inventions, to practice or have practiced the Project Invention throughout the world for Defense Purposes.

8.8.7 Hankesopimuksen (PA) mukaisesti tehtävät patenttihakemukset tai muiden teollis- ja tekijänoikeuksien voimaansaattamiset, jotka sisältävät turvallisuusluokiteltua tietoa, suojataan tämän sopimuksen XI artiklan (Turvallisuus) turvallisuusluokitellun tiedon suojaamista koskevien määräysten mukaisesti.

8.9 Osapuoli ilmoittaa toiselle osapuolelle kyseiseen osapuoleen kohdistetuista teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevista vaateista, jotka ovat syntyneet tehtäessä hankkeeseen kuuluvaa työtä toisen osapuolen puolesta. Mahdollisuuksien mukaan toinen osapuoli, jota asia koskee, luovuttaa käytettävissään olevan tiedon, josta voi olla hyötyä puolustauduttaessa näitä vaateita vastaan. Kukin osapuoli vastaa itseensä kohdistettujen teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevien vaateiden käsittelystä ja neuvottelee toisen osapuolen kanssa näiden vaateiden käsittelyn aikana ja ennen niiden sopimista.

Osapuolet jakavat tällaisten teollis- ja tekijänoikeuksien loukkauksia koskevien vaateiden ratkaisemisesta aiheutuvat kustannukset niiden rahoitusosuuksien mukaisessa suhteessa, jotka määrätään osapuolten maksettaviksi kyseistä työtä varten sovellettavan hankesopimuksen (PA) taloutta koskevia määräyksiä käsittelevässä artiklassa.

8.10 Osapuolet antavat kansallisten lakien, määräystensä ja käytäntöjensä mukaisesti luvan ja suostumuksen kaikkeen patentoitujen keksintöjen käyttämiseen ja valmistamiseen hankkeeseen kuuluvassa työssä, tai jos se katsotaan tarpeelliseksi hankkeeseen kuuluvassa työssä, ne antavat luvan ja suostumuksen muuhun kuin kaupalliseen tekijänoikeuteen, jonka niiden valtiot myöntävät tai muutoin antavat.

## IX ARTIKLA

### VALVOTTU TURVALLISUUSLUOKITTELEMATON TIETO

9.1 Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä tai jollei tiedot luovuttava osapuoli anna kir-

8.8.7. Patent applications to be filed, or assertions of other Intellectual Property rights, under a PA that contain Classified Information shall be protected and safeguarded consistent with the provisions for protecting and safeguarding Classified Information set forth in Article XI (Security) of this Agreement.

8.9. Each Party shall notify the other Party of any Intellectual Property infringement claims brought against that Party arising in the course of work performed under a Project on behalf of the other Party. Insofar as possible, the other applicable Party shall provide Information available to it that may assist in defending such claims. Each Party shall be responsible for handling such Intellectual Property infringement claims brought against it, and shall consult with the other Party during the handling, and prior to any settlement, of such claims. The Parties shall share the costs of resolving such Intellectual Property infringement claims in proportion to their financial contributions for that work specified in the article concerning financial provisions in the applicable PA.

8.10. The Parties shall, subject to their national laws, regulations, and practices, give their authorization and consent for all use and manufacture in the course of work performed under a Project of any invention covered by Patent, or as determined to be necessary for work under the Project, authorization and consent for non-commercial copyright, granted or otherwise provided by their respective countries.

## ARTICLE IX

### CONTROLLED UNCLASSIFIED INFORMATION

9.1. Except as otherwise provided in this Agreement or as authorized in writing by the

jallista lupaa muuhun, tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutettua tai tuotettua valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa valvotaan seuraavasti:

9.1.1. Tietoa käytetään ainoastaan tämän sopimuksen VIII artiklan (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) perusteella sallittuihin tiedon käyttötarkoituksiin.

9.1.2. Tiedon saanti rajoitetaan henkilöstöön, jonka on välttämättä saatava tietoa tämän artiklan 9.1.1 kappaleen mukaista sallittua käyttöä varten, ja tiedon saantiin sovelletaan tämän sopimuksen XII artiklan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) määräyksiä.

9.1.3. Osapuolet toteuttavat kaikki käytettävissään olevat lailliset toimenpiteet, mukaan lukien kansallinen luokittelu, suojatakseen tämän tiedon muulta luovuttamiselta (mukaan lukien lainsäädäntöön perustuvat pyynnöt), lukuun ottamatta tämän artiklan 9.1.2 kappaleessa tarkoitettuja tapauksia, jollei tiedot luovuttava osapuoli suostu tähän luovuttamiseen. Jos tietoa luovutetaan luvatta tai on todennäköistä, että tietoa saatetaan joutua luovuttamaan muutoin lainsäädännön nojalla, tiedot luovuttavalle osapuolelle ilmoitetaan asiasta viipymättä.

9.2 Avustaakseen asianmukaisen valvonnan järjestämisessä tiedot luovuttava osapuoli varmistaa, että valvottu turvallisuusluokittelematon tieto merkitään asianmukaisesti sen luottamuksellisuuden varmistamiseksi. Osapuolten vientivalvonnan alainen tieto merkitään asianomaisen osapuolen vientivalvontamerkintöjen mukaisesti siten, kuin sovellettavan hankesopimuksen (PA) hankkeen turvallisuusohjeissa määrätään. Lisäksi osapuolet sopivat etukäteen kirjallisesti muuhun valvottuun turvallisuusluokittelemattomaan tietoon tehtävistä merkinnöistä ja selittävät nämä merkinnät hankkeen turvallisuusohjeissa.

9.3 Tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutettua tai tuotettua valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa käsiteltäessä on var-

originating Party, Controlled Unclassified Information provided or generated pursuant to this Agreement and any of its PAs shall be controlled as follows:

9.1.1. Such Information shall be used only for the purposes authorized for use of Information as specified in Article VIII (Disclosure and Use of Project Information) of this Agreement.

9.1.2. Access to such Information shall be limited to personnel whose access is necessary for the permitted use under subparagraph 9.1.1. of this Article, and shall be subject to the provisions of Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement.

9.1.3. Each Party shall take all lawful steps available to it, including national classification, to keep such Information free from further disclosure (including requests under any legislative provisions), except as provided in subparagraph 9.1.2. of this Article, unless the originating Party consents to such disclosure. In the event of unauthorized disclosure, or if it becomes probable that the Information may have to be further disclosed under any legislative provision, immediate notification shall be given to the originating Party.

9.2. To assist in providing the appropriate controls, the originating Party shall ensure that Controlled Unclassified Information is appropriately marked to ensure its "in confidence" nature. The Parties' export-controlled Information shall be marked in accordance with the applicable Party's export control markings as documented in the Project Security Instruction for the applicable PA. The Parties shall also decide, in advance and in writing, on the markings to be placed on any other types of Controlled Unclassified Information and describe such markings in the Project Security Instruction.

9.3. Controlled Unclassified Information provided or generated pursuant to this Agreement and any of its PAs shall be handled in a manner that ensures control as pro-

mistettava tämän artiklan 9.1 kappaleessa tarkoitettu valvonta.

9.4 Ennen kuin osapuolet sallivat valvotun turvallisuusluokittelemattoman tiedon luovuttamisen toimeksisaajille, ne varmistavat, että toimeksisaajat on velvoitettu oikeudellisesti valvomaan tätä tietoa tämän artiklan määräysten mukaisesti.

## X ARTIKLA

### VIERAILUT LAITOKSISSA

10.1 Kukin osapuoli sallii toisen osapuolen työntekijöiden tai toisen osapuolen toimeksisaajien työntekijöiden vierailut valtioidensa laitoksissa, virastoissa ja laboratorioissa sekä toimeksisaajien teollisuuslaitoksissa edellyttäen, että molemmat osapuolet sallivat nämä vierailut ja että työntekijöillä on tarvittavat ja asianmukaiset turvallisuustodistukset sekä tiedonsaantitarve.

10.2 Kaikkien vierailijoiden on noudatettava isäntänä toimivan osapuolen turvallisuusmääräyksiä. Vierailijoille luovutettavaa tai heidän saatavilleen saatettavaa tietoa käsitellään siten, kuin se olisi luovutettu vierailijat lähettäneelle osapuolelle, ja tähän tietoon sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä.

10.3 Pyynnöt, jotka koskevat osapuolen henkilöstön vierailua toisen osapuolen toimitiloihin, koordinoidaan virallisten kanavien kautta, ja niiden on noudatettava isäntänä toimivan osapuolen vakiintuneita vierailumenettelyjä. Vierailupyynnöissä mainitaan tämän sopimuksen sekä asianmukaisen hanke-sopimuksen (PA) nimi.

10.4 Luettelot kunkin osapuolen henkilöstöstä, jonka edellytetään vierailevan toistuvasti toisen osapuolen toimitiloissa, toimitetaan virallisten kanavien välityksellä toistuvia kansainvälisiä vierailuja koskevia menettelyjä noudattaen.

## XI ARTIKLA

vided for in paragraph 9.1. of this Article.

9.4. Prior to authorizing the release of Controlled Unclassified Information to Contractors, the Parties shall ensure that the Contractors are legally bound to control such Information in accordance with the provisions of this Article.

## ARTICLE X

### VISITS TO ESTABLISHMENTS

10.1. Each Party shall permit visits to its Government establishments, agencies and laboratories, and Contractor industrial facilities by employees of the other Party or by employees of the other Party's Contractors, provided that the visit is authorized by both Parties and the employees have any necessary and appropriate security clearances and a need to know.

10.2. All visiting personnel shall be required to comply with security regulations of the hosting Party. Any Information disclosed or made available to visitors shall be treated as if supplied to the Party sponsoring the visiting personnel, and shall be subject to the provisions of this Agreement.

10.3. Requests for visits by personnel of one Party to a facility of the other Party shall be coordinated through official channels, and shall conform to the established visit procedures of the hosting Party. Requests for visits shall bear the name of this Agreement and the appropriate PA.

10.4. Lists of personnel of each Party required to visit, on a continuing basis, facilities of the other Party shall be submitted through official channels in accordance with recurring international visit procedures.

## ARTICLE XI

## TURVALLISUUS

11.1 Kaikkea tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutettua tai tuotettua turvallisuusluokiteltua tietoa säilytetään, käsitellään, siirretään ja suojataan Suomen ja Amerikan yhdysvaltojen välisen 11 päivänä lokakuuta 1991 voimaantulleen sotilastiedon turvallisuutta koskevan sopimuksen (General Security of Military Information Agreement) sekä kyseiseen sopimukseen 31 päivänä joulukuuta 1991 annetun yritysturvallisuutta koskevan liitteen mukaisesti.

11.2 Turvallisuusluokiteltua tietoa siirretään ainoastaan valtioiden välisten virallisten kanavien välityksellä tai osapuolten määrättyjen turvallisuusviranomaisten hyväksymien kanavien välityksellä. Tällaisen turvallisuusluokitellun tiedon yhteydessä mainitaan turvallisuusluokituksen taso ja tiedon alkuperämaa, julkistamista koskevat määräykset sekä se, että tieto liittyy tähän sopimukseen ja sovellettavaan hankesopimukseen (PA).

11.3 Osapuolet ryhtyvät kaikkiin käytettävissään oleviin laillisiin toimenpiteisiin varmistaa, että tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutettu tai tuotettu turvallisuusluokiteltu tieto suojataan muulta luovuttamiselta, lukuun ottamatta tässä artiklassa sallittuja tapauksia, jollei toinen osapuoli suostu tähän luovuttamiseen. Näin ollen osapuolet varmistavat, että vastaanottaja:

11.3.1 Ei luovuta turvallisuusluokiteltua tietoa millekään valtiolliselle tai kansalliselle organisaatiolle tai muulle kolmannen osapuolen yhteisölle tämän sopimuksen XII artiklassa (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille) sallittuja menettelyjä lukuun ottamatta.

11.3.2 Ei käytä turvallisuusluokiteltua tietoa muihin kuin tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisiin tarkoituksiin.

11.3.3 Noudattaa kaikkia tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisia turvallisuusluokiteltuun tie-

## SECURITY

11.1. All Classified Information provided or generated pursuant to this Agreement and its PAs shall be stored, handled, transmitted, and safeguarded in accordance with the General Security of Military Information Agreement between Finland and the United States of America, which entered into force on October 11, 1991, including the Industrial Security Annex thereto of December 31, 1991.

11.2. Classified Information shall be transferred only through official government-to-government channels or through channels approved by the Designated Security Authorities (DSAs) of the Parties. Such Classified Information shall bear the level of classification and denote the country of origin, the conditions of release, and the fact that the Information relates to this Agreement and the applicable PA.

11.3. Each Party shall take all lawful steps available to it to ensure that Classified Information provided or generated pursuant to this Agreement and its PAs is protected from further disclosure, except as permitted by this Article, unless the other Party consents to such disclosure. Accordingly, each Party shall ensure that the recipient:

11.3.1. Shall not release the Classified Information to any government, national, organization, or other entity of a Third Party except as permitted under the procedures set forth in Article XII (Third Party Sales and Transfers) of this Agreement.

11.3.2. Shall not use the Classified Information for other than the purposes provided for in this Agreement and its PAs.

11.3.3. Shall comply with any distribution and access restrictions on Classified Information that are provided under this Agreement

toon liittyviä jakelua ja saatavuutta koskevia rajoituksia. and its PAs.

11.4 Osapuolet tutkivat kaikki tapaukset, joiden osalta on tiedossa tai syytä epäillä, että tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutettua tai tuotettua turvallisuusluokiteltua tietoa on menetetty tai luovutettu valtuuttamattomille henkilöille. Osapuoli myös ilmoittaa toiselle osapuolelle viipymättä ja täysimittaisesti tällaisen tapahtuman tarkat tiedot sekä tutkinnan lopulliset tulokset ja korjaavat toimenpiteet, joihin on ryhdytty tapahtuman toistumisen estämiseksi.

11.5 Hankejohtajat (POs) laativat hanketta varten hankkeen turvallisuusohjeet (PSI) ja turvallisuusluokitusoppaan (CG) hankesopimuksen (PA) mukaisesti. Hankkeen turvallisuusohjeissa ja turvallisuusluokitusoppaassa kuvataan menetelmät, joiden mukaan hanketieto luokitellaan, merkitään ja suojataan ja joiden mukaan sitä käytetään ja siirretään, ja niissä edellytetään, että vientivalvonnan alaiseen turvallisuusluokiteltuun tietoon tehtäviin merkintöihin sisältyvät hankkeen turvallisuusohjeissa määrätyt soveltuvat vientivalvontamerkinnot tämän sopimuksen IX artiklan (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto) 9.2 kappaleen mukaisesti. Hankejohtaja (PO) laatii hankkeen turvallisuusohjeet ja turvallisuusluokitusoppaan kolmen kuukauden kuluessa hankesopimuksen voimaantulosta. Ne tarkastetaan ja toimitetaan eteenpäin osapuolten määrätyle turvallisuuksviranomaisille (DSA) hyväksyttäväksi, ja ne koskevat hankkeeseen osallistuvaa valtion ja toimeksisaajan koko henkilöstöä. Turvallisuuksluokitusopas (CG) tarkastetaan säännöllisesti ja siihen tehdään muutoksia, joiden tarkoituksena on luokituksen alentaminen tarpeen mukaan. Soveltuva määrätyle turvallisuuksviranomainen (DSA) hyväksyy hankkeen turvallisuuksohjeet (PSI) ja turvallisuuksluokitusoppaan (CG) ennen minkään turvallisuuksluokitellun tiedon tai valvotun turvallisuuksluokittelemattoman tiedon siirtämistä.

11.6 Sen osapuolen määrätyle turvallisuuksviranomainen (DSA), joka tekee turvallisuuksluokiteltua tietoa sisältävän sopimuksen, vas-

11.4. The Parties shall investigate all cases in which it is known or when there are grounds for suspecting that Classified Information provided or generated pursuant to this Agreement and its PAs has been lost or disclosed to unauthorized persons. Each Party also shall promptly and fully inform the other Party of the details of any such occurrence, and of the final results of the investigation and of the corrective action taken to preclude recurrence.

11.5. The POs shall prepare a PSI and a Classification Guide (CG) for the Project under a PA. The PSI and the CG shall describe the methods by which Project Information shall be classified, marked, used, transmitted, and safeguarded, and shall require that markings for all export-controlled Classified Information shall include the applicable export control markings identified in the PSI in accordance with paragraph 9.2. of Article IX (Controlled Unclassified Information) of this Agreement. The PSI and CG shall be developed by the POs within three months after the PA enters into force. They shall be reviewed and forwarded to the Parties' DSAs for approval and shall be applicable to all Government and Contractor personnel participating in the Project. The CG shall be subject to regular review and revision with the aim of downgrading the classification whenever this is appropriate. The PSI and the CG shall be approved by the appropriate DSA prior to the transfer of any Classified Information or Controlled Unclassified Information.

11.6. The DSA of the Party that awards a classified Contract shall assume responsibility for administering within its territory secu-

taa turvallisuustoimenpiteiden soveltamisesta alueellaan turvallisuusluokitellun tiedon suojaamiseksi lakiansa ja määräystensä mukaisesti. Ennen kuin mitään tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) perusteella saatua turvallisuusluokiteltua tietoa luovutetaan toimeksisaajalle, mahdolliselle toimeksisaajalle tai alihankkijalle, määrättyt turvallisuusviranomaiset tai niiden valitsevat henkilöt:

11.6. Varmistavat, että kyseinen toimeksisaaja, mahdollinen toimeksisaaja tai alihankkija (ja niiden toimitilat) pystyvät suojaamaan turvallisuusluokiteltua tietoa riittävästi hyvin.

11.6.2 Myöntävät toimitiloille tarvittaessa turvallisuustodistuksen.

11.6.3 Myöntävät tarvittaessa turvallisuustodistuksen henkilöstölle, jonka tehtävät edellyttävät pääsyä turvallisuusluokiteltuun tietoon.

11.6.4 Varmistavat, että kaikki henkilöt, joiden saatavilla turvallisuusluokiteltu tieto on, ovat selvillä velvollisuuksistaan suojata turvallisuusluokiteltua tietoa turvallisuutta koskevien kansallisten lakien ja määräysten sekä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

11.6.5 Toteuttavat säännöllisiä turvatarkastuksia todistuksen turvallisuus selvityksestä saaneissa toimitiloissa varmistaakseen, että turvallisuusluokiteltu tieto suojataan asianmukaisesti.

11.6.6 Varmistavat, että turvallisuusluokiteltu tieto on ainoastaan sellaisten henkilöiden saatavilla, joilla on sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) tarkoituksiin liittyvä tiedonsaantitarve.

11.7 Toimeksisaajat, mahdolliset toimeksisaajat tai alihankkijat, joiden määrättyt turvallisuusviranomaiset katsovat olevan kolmannen osapuolen kansalaisten tai yhteisöjen taloudellisessa, hallinnollisessa, poliittisessa tai johtamiseen liittyvässä valvonnassa, voivat olla osallisia sopimuksessa tai alihankin-

rity measures for the protection of the Classified Information, in accordance with its laws and regulations. Prior to the release to a Contractor, Prospective Contractor, or subcontractor of any Classified Information received under this Agreement and its PAs, the DSAs or their designees shall:

11.6.1. Ensure that such Contractor, Prospective Contractor, or subcontractor (and their facilities) have the capability to protect the Classified Information adequately.

11.6.2. Grant a security clearance to the facilities, if appropriate.

11.6.3. Grant a security clearance for all personnel with duties that require access to Classified Information, if appropriate.

11.6.4. Ensure that all persons having access to the Classified Information are informed of their obligations to protect the Classified Information in accordance with national security laws and regulations and the conditions of this Agreement.

11.6.5. Carry out periodic security inspections of cleared facilities to ensure that the Classified Information is properly protected.

11.6.6. Ensure that access to the Classified Information is limited to those persons who have a need-to-know for purposes of the Agreement and its PAs.

11.7. Contractors, Prospective Contractors, or subcontractors that are determined by DSAs to be under financial, administrative, policy, or management control of nationals or entities of a Third Party, may participate in a Contract or subcontract requiring access to Classified Information provided or generated



tasopimuksessa, joka edellyttää tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutetun tai tuotetun turvallisuusluokitellun tiedon käyttömahdollisuutta, ainoastaan silloin, kun täytäntöönpanokelpoiset toimet ovat olemassa sen varmistamiseksi, ettei turvallisuusluokiteltu tieto ole kolmannen osapuolen kansalaisten tai muiden yhteisöjen saatavilla. Jollei käytössä ole täytäntöönpanokelpoisia toimia, joiden avulla estetään kolmannen osapuolen kansalaisten tai muiden yhteisöjen pääsy turvallisuusluokiteltuun tietoon, toista osapuolta on kuultava hyväksynnän saamiseksi ennen tällaisen saatavuuden sallimista.

11.8 Vastuullinen osapuoli tai toimeksisaaja hyväksyy kaikkien sellaisten toimitilojen osalta, joissa turvallisuusluokiteltua tietoa on määrää käyttää, yhden tai useamman sellaisen henkilön nimittämisen, jonka tehtävänä on suorittaa tehokkaasti tähän sopimukseen ja sen nojalla tehtyihin hankesopimuksiin (PAs) liittyvän tiedon suojaamiseen kyseisissä toimitiloissa liittyvät velvoitteet. Mainitut viranomaiset vastaavat siitä, että tähän sopimukseen ja sen nojalla tehtyihin hankesopimuksiin (PAs) sisältyvä turvallisuusluokiteltu tieto on ainoastaan sellaisten henkilöiden saatavilla, joilla on tiedon saantia koskeva asianmukainen hyväksyntä ja tiedontarve.

11.9 Osapuolet varmistavat, että turvallisuusluokiteltu tieto on ainoastaan sellaisten henkilöiden saatavilla, joilla on tarvittava turvallisuustodistus ja erityinen tarve käyttää turvallisuusluokiteltua tietoa osallistuakseen tähän sopimukseen ja sen nojalla tehtyihin hankesopimuksiin (PAs).

11.10 Tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti luovutettu tai tuotettu tieto voidaan luokitella enintään SALAISEKSI. Tätä sopimusta ja sen sisältöä ei ole turvallisuusluokiteltu. Hankesopimuksen (PA) ja niiden sisällön turvallisuusluokitus todetaan hankesopimuksessa (PA).

pursuant to this Agreement and its PAs only when enforceable measures are in effect to ensure that nationals or other entities of a Third Party shall not have access to Classified Information. If enforceable measures are not in effect to preclude access by nationals or other entities of a Third Party, the other Party shall be consulted for approval prior to permitting such access.

11.8. For any facility in which Classified Information is to be used, the responsible Party or Contractor shall approve the appointment of a person or persons to exercise effectively the obligations for safeguarding at such facility the Information pertaining to this Agreement and its PAs. These officials shall be responsible for limiting access to Classified Information involved in this Agreement and its PAs to those persons who have been properly approved for access and have a need-to-know.

11.9. Each Party shall ensure that access to Classified Information is limited to those persons who possess requisite security clearances and have a specific need for access to the Classified Information in order to participate in this Agreement and its PAs.

11.10. Information provided or generated pursuant to this Agreement and its PAs may be classified as high as SECRET. The existence of this Agreement is unclassified and the contents are unclassified. The classification of the existence of a PA and its contents shall be stated in the PA.

## XII ARTIKLA

## ARTICLE XII

MYYNIT JA SIIRROT KOLMANSILLE  
OSAPUOLILLE

12.1. Tämän artiklan 12.2 kappaleessa sallittua toimintaa lukuun ottamatta osapuolet eivät myy tai luovuta hankkeen tulostietoa tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettua tietoa eivätkä siirrä niihin kohdistuvaa omistusoikeutta tai hallintaa, yhteisesti hankittua tai tuotettua välineistöä ja materiaalia kolmannelle osapuolelle ilman toisen osapuolen hallituksen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Osapuolet eivät myöskään salli tällaista myyntiä, luovuttamista tai siirtoa, myöskään tietöran omistajan suorittamana, ilman toisen osapuolen hallituksen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Tätä suostumusta ei anneta, ellei aiotun vastaanottajan hallitus vahvista osapuolille kirjallisesti, että se:

12.1.1. Ei siirrä luovutettua välineistöä, materiaalia tai tietoa edelleen eikä salli niitä siirrettävän edelleen.

12.1.2. Käyttää tai sallii käytettävän luovutettua välineistöä, materiaalia tai tietoa ainoastaan osapuolten yksilöimiin tarkoituksiin.

12.2 Kullakin osapuolella säilyy oikeus myydä tai luovuttaa hankkeen tulostieto tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettu tietöarä taikka siirtää niihin kohdistuva omistusoikeus tai hallinta, jos

12.2.1. tiedon tai tietöran ovat tuottaneet yksinomaan osapuoli tai sen toimeksisaajat suoritettaessa hankesopimukseen (PA) perustuvaa kyseisen osapuolen työosuutta, ja

12.2.2. tieto tai tietöarä ei sisällä toiselle osapuolelle kuuluvaa hankkeen tulostietoa tai hankkeen taustatietoa eikä sen tuottamisessa, testaamisessa tai arvioinnissa ole käytetty toisen osapuolen välineistöä ja materiaalia.

12.3 Mahdollinen kysymys siitä, kuuluuko sellainen hankkeen tulostieto (tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettu tietöarä), jonka osapuoli aikoo myydä tai luovuttaa tai

## THIRD PARTY SALES AND TRANSFERS

12.1. Except to the extent permitted in paragraph 12.2. of this Article, the Parties shall not sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of Project Foreground Information, any item produced either wholly or in part from Project Foreground Information, or jointly acquired or produced Equipment and Material to any Third Party without the prior written consent of the Government of the other Party. Furthermore, neither Party shall permit any such sale, disclosure, or transfer, including by the owner of the item, without the prior written consent of the Government of the other Party. Such consent shall not be given unless the government of the intended recipient confirms in writing with the Parties that it shall:

12.1.1. Not retransfer, or permit the further retransfer of, any Equipment and Material or Information provided.

12.1.2. Use, or permit the use of, the Equipment and Material or Information provided only for the purposes specified by the Parties.

12.2. Each Party shall retain the right to sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of Project Foreground Information or any item produced wholly, or in part, from Project Foreground Information:

12.2.1. That is generated solely by either that Party or that Party's Contractors in the performance of that Party's work allocation under a PA; and

12.2.2. That does not include any Project Foreground Information or Project Background Information of the other Party and whose generation, test, or evaluation has not relied on the use of Equipment and Material of the other Party.

12.3. In the event questions arise whether the Project Foreground Information (or any item produced either wholly or in part from the Project Foreground Information) that a

johon kohdistuvan omistusoikeuden tai hallinnan se aikoo siirtää kolmannelle osapuolelle, tämän artiklan 12.2 kappaleen soveltamisalaan, saatetaan välittömästi toisen osapuolen hankejohtajan (PO) tietoon. Osapuolet ratkaisevat asian, ennen kuin tällainen hankkeen tulostieto (tai sen perusteella kokonaan tai osittain tuotettu tietoerä) myydään tai muutoin siirretään kolmannelle osapuolelle.

12.4 Osapuoli ei myy tai luovuta toisen osapuolen luovuttamaa välineistöä ja materiaalia tai hankkeen taustatietoa eikä siirrä niihin kohdistuvaa omistusoikeutta tai hallintaa kolmannelle osapuolelle ilman välineistön, materiaalin tai tiedon luovuttaneen toisen osapuolen hallituksen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Luovuttavan osapuolen hallitus vastaa yksin tässä kappaleessa mainittujen siirtojen sallimisesta ja tapauksen mukaan niiden toteuttamista koskevien menettelmien ja ehtojen määrittelystä.

Party intends to sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of to a Third Party is within the scope of paragraph 12.2. of this Article, the matter shall be brought to the immediate attention of the other Party's PO. The Parties shall resolve the matter prior to any sale or other transfer of such Project Foreground Information (or any item produced either wholly or in part from the Project Foreground Information) to a Third Party.

12.4. A Party shall not sell, transfer title to, disclose, or transfer possession of Equipment and Material or Project Background Information provided by the other Party to any Third Party without the prior written consent of the Government of the other Party that provided such Equipment and Material or Information. The providing Party's Government shall be solely responsible for authorizing the transfers described in this paragraph and, as applicable, specifying the method and conditions for implementing such transfers.

### XIII ARTIKLA

#### VASTUUT JA VAATEET

13.1 Jos tämän sopimuksen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) täytäntöönpanoon liittyviä virallisia tehtäviä suoritettaessa syntyy tai siihen liittyy vastuuta, sovelletaan seuraavia määräyksiä:

13.1.1 Osapuoleen tai sen sotilas- tai siviilihenkilöstöön kohdistuvat vaatteet käsitellään noudattaen osapuolten sovellettavien monenvälisten tai kahdenvälisten sopimusten ehtoja.

13.1.2 Monenvälisten tai kahdenvälisten sopimusten soveltamisalan ulkopuolisiin vaateisiin sovelletaan seuraavia määräyksiä:

13.1.2.1 Lukuun ottamatta tämän sopimuksen VII artiklassa (Välineistö ja materiaali) tarkoitettuja vaateita, jotka koskevat välineistön ja materiaalin menettämistä tai vahingoittumista, osapuolet luopuvat kaikista sotilas-

### ARTICLE XIII

#### LIABILITY AND CLAIMS

13.1. For liability arising out of, or in connection with, activities undertaken in the performance of official duty in the execution of a PA under this Agreement, the following conditions shall apply:

13.1.1. Claims against a Party or its military or civilian personnel shall be dealt with in accordance with the terms of applicable multilateral or bilateral treaties and agreements of the Parties.

13.1.2. For those claims for which multilateral or bilateral treaties or agreements do not apply, the following conditions shall apply:

13.1.2.1. With the exception of claims for loss of or damage to Equipment and Material, which are addressed in Article VII (Equipment and Material) of this Agreement, each Party waives all claims against the other

tai siviilihenkilöstönsä henkilövahinkoja tai kuolemaa tai omaisuutensa vahingoittumista tai menettämistä (mukaan lukien osapuolen osuus yhteisesti hankitusta välineistöstä ja materiaalista) koskevista toiseen osapuoleen kohdistuvista vaateista, jotka perustuvat toisen osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön aiheuttamiin vahinkoihin. Jos osapuolet kuitenkin katsovat, että tällainen henkilövahinko, kuolema tai omaisuuden vahingoittuminen tai menettäminen johtuu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön piittaamattomista teoista tai piittaamattomista laiminlyönneistä, tahallises- ta väärinkäytöksestä tai törkeästä huolimattomuudesta, kyseinen osapuoli vastaa vastuukustannuksista yksin.

13.1.2.2 Muiden henkilöiden esittämät vaatteet, jotka koskevat osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstön aiheuttamia henkilövahinkoja tai kuolemaa tai omaisuuden vahingoittumista tai menettämistä, käsittelee tarkoituksenmukaisin osapuoli, siten kuin osapuolet päättävät. Osapuolet vastaavat kuluista, joihin vahingonkäräsineen katsotaan olevan oikeutettu, tämän sopimuksen nojalla tehdyssä hankesopimuksessa (PA) määritettyjen rahallisten ja muiden kuin rahallisten suorituksiensa mukaisessa suhteessa. Jos osapuolet kuitenkin katsovat, että tällainen henkilövahinko, kuolema tai omaisuuden vahingoittuminen tai menettäminen johtuu osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstön piittaamattomista teoista tai piittaamattomista laiminlyönneistä, tahallises- ta väärinkäytöksestä tai törkeästä huolimattomuudesta, kyseinen osapuoli vastaa vastuukustannuksista yksin.

13.2 Jos henkilö tai yhteisö, joka ei kuulu osapuolten sotilas- tai siviilihenkilöstöön, vahingoittaa yhteisesti hankittua välineistöä eikä korvausta tästä vahingosta saada kyseiseltä henkilöltä tai yhteisöltä, osapuolet vastaavat korvauskustannuksista tämän sopimuksen nojalla tehdyssä hankesopimuksessa (PA) määritettyjen rahallisten ja muiden kuin rahallisten suoritustensa mukaisessa suhteessa.

13.3 Tämän sopimuksen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) nojalla tehtyihin sopimuksiin perustuvat vaatteet ratkaistaan ky-

Party in respect to injury to or death of its military or civilian personnel and for damage to or loss of its property (including its interest in jointly acquired Equipment and Material) caused by such personnel of the other Party. However, if the Parties determine that such injury, death, damage, or loss results from reckless acts or reckless omissions, willful misconduct, or gross negligence of a Party's military or civilian personnel, the costs of any liability shall be borne by that Party alone.

13.1.2.2. Claims from any other persons for injury, death, damage, or loss of any kind caused by one of the Parties' military or civilian personnel shall be processed by the most appropriate Party, as determined by the Parties. Any costs determined to be owed the claimant shall be borne by the Parties in the same ratios as their financial and non-financial contributions specified in the PA under this Agreement. However, if the Parties determine that such injury, death, damage, or loss results from reckless acts or reckless omissions, willful misconduct, or gross negligence of a Party's military or civilian personnel, the costs of any liability shall be borne by that Party alone.

13.2. If a person or entity, other than the Parties' military or civilian personnel, damages jointly acquired equipment, and the cost of making good such damage is not recoverable from such person or entity, such cost shall be borne by the Parties in the same ratios as their financial and non-financial contributions specified in the PA under this Agreement.

13.3. Claims arising under any Contract awarded under a PA under this Agreement shall be resolved in accordance with the con-

seisten sopimusten määräyksiä noudattaen.

13.4 Tätä artiklaa sovellettaessa toimeksisaajien työntekijöitä ja edustajia ei katsota osapuolen siviilihenkilöstöksi.

#### XIV ARTIKLA

##### TULLIT, VEROT JA VASTAAVAT MAKSUT

14.1 Tulleja, tuonti- ja vientiveroja ja vastaavia maksuja hallinnoidaan kunkin osapuolen lakien ja määräysten mukaisesti. Jos voimassa olevat kansalliset lait ja määräykset sen sallivat, osapuolet pyrkivät varmistamaan, ettei tämän sopimuksen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) mukaisesti suoritettavan työn yhteydessä määrätä helposti määritettäviä tulleja, tuonti- ja vientiveroja ja vastaavia maksuja tai tuonnin ja viennin määrällisiä tai muita rajoituksia.

14.2 Osapuolet varmistavat parhaansa mukaan, että tulleja, tuonti- ja vientiveroja ja vastaavia maksuja hallinnoidaan edistetään kunkin hankesopimuksen (PA) mukaisen työn suorittamista tehokkaasti ja taloudellisesti. Jos tulleja, veroja tai vastaavia maksuja kannetaan hankkeen yhteydessä, se osapuoli, jonka valtiossa ne kannetaan, vastaa kustannuksista hanketta koskevien omien kustannustensa lisäksi.

14.3 Jos tullien kantaminen on tarpeen Euroopan unionin (EU) säännösten noudattamiseksi, niiden kantamisesta vastaa se EU:n jäsenvaltio, joka on niiden lopullinen saaja. Tätä varten EU:n ulkopuolelta tuodun välineistön osat tai komponentit kuljetetaan lopulliseen määräpaikkaan varustettuna asianmukaisella tulliasiakirjalla, joka mahdollistaa niiden tullauksen. Tullit maksetaan kustannuksina, jotka ylittävät kyseisen osapuolena olevan EU:n jäsenvaltion osuuden hankkeen kustannuksista.

#### XV ARTIKLA

ditions of the Contract.

13.4. Employees and agents of Contractors are not considered civilian personnel of a Party for the purposes of this Article.

#### ARTICLE XIV

##### CUSTOMS DUTIES, TAXES, AND SIMILAR CHARGES

14.1. Customs duties, import and export taxes, and similar charges shall be administered in accordance with each Party's respective laws and regulations. Insofar as existing national laws and regulations permit, the Parties shall endeavor to ensure that such readily identifiable customs duties, import and export taxes, and similar charges, as well as quantitative or other restrictions on imports and exports, are not imposed in connection with work carried out under each PA under this Agreement.

14.2. Each Party shall use its best efforts to ensure that customs duties, import and export taxes, and similar charges are administered in a manner favorable to the efficient and economical conduct of the work carried out under each PA. If any such duties, taxes, or similar charges are levied in connection with a Project, the Party in whose country they are levied shall bear such costs over and above that Party's shared costs of the Project.

14.3. If, in order to apply European Union (EU) regulations, it is necessary to levy duties, then these shall be met by the EU member end recipient. To this end, parts or components of the equipment coming from outside the EU shall proceed to their final destination accompanied by the relevant customs document enabling settlement of duties to take place. The duties shall be paid as a cost over and above the EU Party's shared costs of the Project.

#### ARTICLE XV

## RIITOJEN RATKAISEMINEN

15.1 Tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) perusteella syntyvät tai niihin liittyvät riidat osapuolten välillä ratkaistaan yksinomaan neuvottelemalla osapuolten kesken, eikä niitä saateta kansallisen tai kansainvälisen tuomioistuimen eikä muun henkilön tai yhteisön ratkaistavaksi.

## XVI ARTIKLA

## KIELI

16.1 Sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAS) työkieli on englanti.

16.2 Kaikki tiedot, jotka tuotetaan tämän sopimuksen mukaisesti, tämän sopimuksen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAS) mukaisesti sekä hankesopimusten täytäntöönpanoa koskevien sopimusten mukaisesti ja jotka luovutetaan osapuolelta toiselle, toimitetaan englanninkielisinä.

## XVII ARTIKLA

MUUTTAMINEN, IRTISANOMINEN,  
VOIMAANTULO  
JA VOIMASSAOLO

17.1. Kaikessa osapuolten toiminnassa, joka perustuu tähän sopimukseen ja sen nojalla tehtyihin hankesopimuksiin (PAs), noudatetaan osapuolten kansallisia lakeja ja määräyksiä, mukaan lukien niiden vientivalvontasäännökset ja -määräykset. Tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten sekä välineistön ja materiaalin siirtosopimusten mukaiset osapuolten velvollisuudet edellyttävät, että niihin on käytettävissä tarvittavat varat.

17.2 Jos tämän sopimuksen artiklan ja liitteen välillä on ristiriita, sovelletaan kyseistä artiklaa.

17.3 Jos tämän sopimuksen ehtojen ja sopimuksen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) välillä on ristiriita, sovelletaan tätä so-

## SETTLEMENT OF DISPUTES

15.1. Disputes between the Parties arising under or relating to this Agreement and any of its PAs shall be resolved only by consultation between the Parties and shall not be referred to a national court, an international tribunal, or to any other person or entity for settlement.

## ARTICLE XVI

## LANGUAGE

16.1. The working language for the Agreement and its PAs shall be the English language.

16.2 All Information generated under this Agreement, the PAs under this Agreement, and the implementing Contracts for PAs, provided by one Party to the other Party, shall be furnished in the English language.

## ARTICLE XVII

## AMENDMENT, TERMINATION, ENTRY INTO FORCE, AND DURATION

17.1. All activities of the Parties under this Agreement and the PAs under this Agreement shall be carried out in accordance with their respective national laws and regulations, including their respective export control laws and regulations. The obligations of the Parties under this Agreement and PAs under this Agreement shall be subject to the availability of funds for such purposes.

17.2. In the event of a conflict between an Article of this Agreement and any Annex to this Agreement, the Article shall control.

17.3. In the event of a conflict between the terms of this Agreement and any PA under this Agreement, the Agreement shall govern,

pimusta, elleivät osapuolet päätä poiketa tästä sopimuksesta ja määritä tällaisia poikkeuksia nimenomaisesti hankesopimuksessa (PA).

17.4 Tätä sopimusta ja sen nojalla tehtyjä hankesopimuksia (PAs) voidaan muuttaa osapuolten keskinäisellä kirjallisella suostumuksella. Ohjauskomitea (SC) tai, jos ohjauskomiteaa ei ole, hankejohtajat (POs) voivat muuttaa hankesopimusten liitteitä, lukuun ottamatta liitteen A (Hankesopimusmalli) lisäystä (1) (Yhteistyöhankehenkilöstön toimeksianto), jota ainoastaan osapuolet voivat muuttaa. Ohjauskomitean (tai hankejohtajien, jos ohjauskomiteaa ei ole) hankesopimuksen liitteisiin laatimien muutosten on oltava hankesopimuksen (PA) artikloiden mukaisia.

17.5 Tämä sopimus ja sen nojalla tehdyt hankesopimukset (PAs) voidaan irtisanoa milloin tahansa osapuolten kirjallisella suostumuksella. Jos molemmat osapuolet suostuvat irtisanomaan tämän sopimuksen tai päättävät irtisanoa hankesopimuksen (PA), osapuolet neuvottelevat keskenään ennen irtisanomisen ajankohtaa varmistaakseen, että irtisanominen tehdään mahdollisimman taloudellisella ja tasapuolisella tavalla.

17.6 Osapuoli voi irtisanoa tämän sopimuksen tai sen nojalla tehdyn hankesopimuksen (PA) ilmoittamalla toiselle osapuolelle aikomuksesta kirjallisesti 90 päivää ennen irtisanomista. Sopimusjohtajat (ADs) keskustelevalle ilmoituksesta välittömästi päättääkseen asianmukaisesta menettelystä, jolla tämän sopimuksen mukainen toiminta lopetetaan. Myös ohjauskomitea (tai hallintoedustajat, jos ohjauskomiteaa ei ole perustettu) keskustelevalle ilmoituksesta välittömästi neuvotellakseen siitä, miten tämän sopimuksen nojalla tehdyt irtisanotut hankesopimukset (PAs) lopetetaan. Sopimusta tai hankesopimusta irtisanottaessa tällä tavoin sovelletaan seuraavia määräyksiä:

17.6.1 Sopimuksen tai hankesopimukset (PAs) irtisanova osapuoli jatkaa osallistumistaan sopimukseen tai hankesopimukseen, joita irtisanomisilmoitus koskee, rahallisesti tai muulla tavoin irtisanomisen voimaantuloon saakka.

unless the Parties decide to deviate from this Agreement and identify specifically such deviations in the PA.

17.4. This Agreement and the PAs under this Agreement may be amended by the mutual written consent of the Parties. Annexes to the PAs may be amended by the SC or, if there is no SC, the POs, except for Appendix (1) (Assignment of Cooperative Project Personnel) to Annex A (Model Project Agreement), which may be amended only by the Parties. Amendments to the Annexes of a PA by the SC (or the POs if there is no SC) shall be consistent with the Articles of the PA.

17.5. This Agreement and the PAs under this Agreement may be terminated at any time by the written consent of the Parties. In the event both Parties consent to terminate this Agreement, or decide to terminate any PA, the Parties shall consult prior to the date of termination to ensure termination in the most economical and equitable manner.

17.6. Either Party may terminate this Agreement or any of the PAs under this Agreement upon 90 days written notification to the other Party of its intent to terminate. Such notice shall be the subject of immediate consultation by the ADs to decide upon the appropriate course of action to conclude the activities under this Agreement and the subject of immediate consultation by the SC (or the MAs if no SC is established) to discuss how to conclude any terminated PAs under this Agreement. In the event of such termination, the following rules apply:

17.6.1. The Party terminating the Agreement or PAs shall continue participation, financial or otherwise, in the Agreement or the PAs affected by the notification of termination, up to the effective date of termination.

17.6.2 Molempien osapuolten puolesta tehtyjä sopimuksia lukuun ottamatta kukin osapuoli vastaa omista hankekustannuksistaan, jotka liittyvät hankesopimuksen (PA) mukaisen hankkeen irtisanomiseen. Molempien osapuolten puolesta tehdyissä sopimuksissa hankkeen irtisanomisesta vastaavan osapuolen on maksettava kaikki sopimuksen muuttamisesta tai irtisanomisesta aiheutuvat kulut, joita ei aiheutuisi muutoin kuin irtisanomispäätöksen johdosta. Irtisanovan osapuolen rahallisen kokonaissuorituksen, sopimuksen irtisanomisesta aiheutuvat kulut mukaan lukien, ei tule kuitenkaan missään tapauksessa ylittää kyseisen osapuolen rahallista kokonaissuoritusta irtisanottavasta hankesopimuksesta.

17.6.3 Jollei tämän sopimuksen tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) määräyksistä muuta johdu, osapuolet pitävät itsellään kaiken sellaisen tiedon ja siihen liittyvät oikeudet, jotka on saatu tämän sopimuksen määräysten tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) mukaisesti ennen tämän sopimuksen tai sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) irtisanomista.

17.6.4 Irtisanova osapuoli saa jatkaa toisen osapuolen pyynnöstä korvausta vastaan sellaisten hankesopimusten hallinnointia, jotka kyseinen osapuoli on tehnyt toisen osapuolen puolesta.

17.7 Osapuolten oikeudet ja velvollisuudet, jotka perustuvat tämän sopimuksen VII artiklaan (Välineistö ja materiaali), VIII artiklaan (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö), IX artiklaan (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto), XI artiklaan (Turvallisuus), XII artiklaan (Myynnit ja siirrot kolmansille osapuolille), XIII artiklaan (Vastuut ja vaateet), XV artiklaan (Riitojen ratkaiseminen) ja tähän XVII artiklaan (Muuttaminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo), ovat voimassa tämän sopimuksen ja sen nojalla tehtyjen hankesopimusten (PAs) irtisanomisen tai voimassaolon päättymisestä huolimatta.

17.8. Kun molemmat osapuolet ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen, Suomen halli-

17.6.2. Except as to Contracts awarded on behalf of both Parties, each Party shall be responsible for its own Project-related costs associated with termination of the Project under a PA. For Contracts awarded on behalf of both Parties, the Party responsible for terminating the Project shall pay all Contract modification or termination costs that would not otherwise have been incurred but for the decision to terminate; in no event, however, shall a terminating Party's total financial contribution, including Contract termination costs, exceed that Party's total financial contribution for the PA being terminated.

17.6.3. All Information and rights therein received under the provisions of this Agreement or the PAs under this Agreement prior to termination of the Agreement or the PAs under this Agreement shall be retained by the Parties, subject to the conditions of this Agreement and the PAs under this Agreement.

17.6.4. If requested by the other Party, the terminating Party may continue to administer the Project Contract(s) that it awarded on behalf of the other Party on a reimbursable basis.

17.7. The respective rights and obligations of the Parties regarding Article VII (Equipment and Material), Article VIII (Disclosure and Use of Project Information), Article IX (Controlled Unclassified Information), Article XI (Security), Article XII (Third Party Sales and Transfers), Article XIII (Liability and Claims), Article XV (Settlement of Disputes), and this Article XVII (Amendment, Termination, Entry Into Force, and Duration) of this Agreement shall continue notwithstanding termination or expiration of this Agreement and any of the PAs under this Agreement.

17.8. After signature of this Agreement by both Parties, the Ministry of Defence of Fin-



tuksen puolesta toimiva Suomen puolustusministeriö ilmoittaa Yhdysvaltojen puolustusministeriölle, kun tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteet on toteutettu. Tämä sopimus, jossa on seitsemäntoista (17) artiklaa ja kolme (3) liitettä, tulee voimaan kyseisessä ilmoituksessa määritettynä päivänä ja on voimassa viisitoista (15) vuotta. Sopimuksen voimassaoloa voidaan jatkaa osapuolten kirjallisella sopimuksella. Kaikki hankesopimukset (PAs) irtisanotaan, kun tämä sopimus irtisanotaan tai kun sen voimassaolo päättyy.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, hallitustensa siihen asianmukaisesti valtuutettuina edustajina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

TEHTY kahtena kappaleena englannin kielellä.

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

ASHTON B. CARTER  
Allekirjoitus  
ASHTON B. CARTER  
Nimi

Varapuolustusministeri  
(Hankinnat, teknologia & logistiikka)  
Asema

2 toukokuuta 2011  
Päiväys

Washington DC  
Paikka

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA TOIMIVAN SUOMEN TASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

ARTO RÄTY  
Allekirjoitus

ARTO RÄTY  
Nimi

land acting on behalf of the Government of Finland shall notify the U.S. DoD of the completion of its national measures necessary for entry into force of this Agreement. This Agreement, which consists of seventeen (17) Articles and two (2) Annexes, shall enter into force on the day specified in such notification and shall remain in force for fifteen (15) years. It may be extended by written agreement of the Parties. All PAs shall terminate upon the termination or expiration of this Agreement.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, being duly authorized representatives by their Governments, have signed this Agreement.

DONE, in duplicate, in the English language.

FOR THE DEPARTMENT OF DEFENSE OF THE UNITED STATES OF AMERICA

ASHTON B. CARTER  
Signature  
ASHTON B. CARTER  
Name

Under Secretary of Defense  
(Acquisition, Technology & Logistics)  
Title

May 2, 2011  
Date

Washington DC  
Location

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF FINLAND ACTING ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

ARTO RÄTY  
Signature

ARTO RÄTY  
Name

Kansliapäällikkö  
Asema

Permanent secretary  
Title

26 elokuuta 2011  
Päiväys

August 26, 2011  
Date

Helsinki  
Paikka

Helsinki  
Location

#### ILMOITUS

#### NOTIFICATION

Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimiva Suomen tasavallan puolustusministeriö ilmoittaa Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriölle, että se on suorittanut tämän sopimuksen voimaantulon edellyttämät kansalliset toimenpiteensä ja että tämä sopimus tulee voimaan \_\_\_\_\_ [päivämäärä, joka on 30 päivää myöhäisempi kuin Suomen viiranomaisen alla oleva allekirjoituspäivämäärä].

The Ministry of Defence of Finland, acting on behalf of the Government of the Republic of Finland, hereby notifies the Department of Defense of the United States of America that it has completed its national measures necessary for this Agreement to enter into force, and that this Agreement shall thereby enter into \_\_\_\_\_ force on \_\_\_\_\_ [enter date 30 days after date of signature below by Finnish official].

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA TOIMIVAN SUOMEN TASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF FINLAND ACTING ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND

\_\_\_\_\_ Päiväys: \_\_\_\_\_  
Paikka: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ Date: \_\_\_\_\_  
Place: \_\_\_\_\_

## LIITE A

## HANKESOPIMUSMALLI

HANKESOPIMUS NRO XX-NN-nnnn  
JOKA KOSKEE  
(HANKKEEN TÄYDELLINEN NIMI)

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN  
JA  
SUOMEN TASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN VÄLILLÄ

...

## JOHDANTO

Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön ja Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen tasavallan puolustusministeriön välisen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeita koskevan (päiväys) voimaantulleen sopimuksen (jäljempänä "sopimus") mukaisesti seuraava hankesopimus tehdään Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön ja Suomen tasavallan puolustusministeriön, jäljempänä "osapuolet", välillä.

## I ARTIKLA

## TERMIEN JA LYHENTEIDEN MÄÄRITELMÄT

(Määritellään ainoastaan ne tässä hankesopimuksessa käytettävät termit, joita ei määritellä sopimuksessa.)

## II ARTIKLA

## TAVOITTEET

## ANNEX A

## MODEL PROJECT AGREEMENT

PROJECT AGREEMENT NUMBER XX-NN-nnnn  
CONCERNING  
(FULL DESIGNATION OF THE PROJECT)

BETWEEN  
THE DEPARTMENT OF DEFENSE OF  
THE UNITED STATES OF AMERICA  
AND  
THE MINISTRY OF DEFENCE OF FINLAND

...

## PREAMBLE

Pursuant to the Agreement between the Department of Defense of the United States of America and the Ministry of Defence of Finland acting on behalf of the Government of the Republic of Finland concerning Research, Development, Testing, and Evaluation Projects (hereinafter referred to as the "Agreement"), which entered into force (date), the following Project Agreement is hereby entered into between the Department of Defense of the United States of America (U.S. DoD) and the Ministry of Defence of Finland (FI MoD), hereinafter referred to as the "Parties".

## ARTICLE I

## DEFINITION OF TERMS AND ABBREVIATIONS

(Define only those terms used in this PA that have not been defined in the Agreement.)

## ARTICLE II

## OBJECTIVES

Tämän \_\_\_\_\_ hankesopimuksen  
tavoitteena on  
(Esimerkki:  
a. \_\_\_\_\_ kehittää

b. \_\_\_\_\_ parantaa  
\_\_\_\_\_.)

### III ARTIKLA

#### TOIMINNAN LAAJUUS

Tämän hankesopimuksen nojalla toteute-  
taan seuraavat työtehtävät:  
(Esimerkki:  
a. \_\_\_\_\_ Kehitetään

b. \_\_\_\_\_ Arvioidaan  
\_\_\_\_\_.

c. Suunnitellaan, valmistetaan ja testataan  
\_\_\_\_\_.)

### IV ARTIKLA

#### TEHTÄVÄNJAKO

Tehtävät jaetaan seuraavasti:  
(Esimerkki:  
a. Yhdysvaltojen puolustusministeriö

b. Suomen puolustusministeriö  
\_\_\_\_\_.

c. Yhdysvaltojen puolustusministeriö ja  
Suomen puolustusministeriö yhdessä  
\_\_\_\_\_.)

### V ARTIKLA

#### HALLINTO

(Jos hankesopimuksessa ei edellytetä ohja-  
uskomitean perustamista, hankesopimuksen  
hallinnon tulee olla seuraavassa määritetyn

The objectives of this \_\_\_\_\_ PA  
are:

(For example:  
a. The development of  
\_\_\_\_\_.

b. The improvement of  
\_\_\_\_\_.)

### ARTICLE III

#### SCOPE OF WORK

The following work shall be undertaken  
under this PA.

(For example:  
a. \_\_\_\_\_ Develop  
\_\_\_\_\_.

b. \_\_\_\_\_ Evaluate  
\_\_\_\_\_.

c. Design, fabricate and test  
\_\_\_\_\_.)

### ARTICLE IV

#### SHARING OF TASKS

The sharing of tasks shall be as follows:  
(For example:  
a. The U.S. DoD shall

b. The FI MoD shall  
\_\_\_\_\_.

c. U.S. DoD and FI MoD shall jointly  
\_\_\_\_\_.)

### ARTICLE V

#### MANAGEMENT

(If a PA does not require a Steering Com-  
mittee, use the following format to set forth  
how the PA shall be managed.)

mallin mukainen.)

#### Vaihtoehto 1

1. Tätä hankesopimusta johtaa ja hallinnoi osapuolten puolesta yksi hankejohtaja kulta-kin osapuolelta. Hankejohtajina toimivat:

Hankejohtaja Yhdysvaltojen puolustusministeriöstä:

...

Hankejohtaja Suomen puolustusministeriöstä:

...

2. Hanketoimistot perustetaan \_\_\_\_\_ (Yhdysvalloissa sijaitsevan paikan nimi) ja \_\_\_\_\_ (Suomessa sijaitsevan paikan nimi). Hankejohtajat vastaavat niiden tehtävien hoitamisesta, jotka on määritetty kansalliseksi velvoitteiksi tämän hankesopimuksen IV artiklassa (Tehtävänjako).

3. Erityiset hallinnointimenettelyt:

(Mainitaan ainoastaan ne hallintotehtävät, jotka eivät kuulu sopimuksen IV artiklan soveltamisalaan.)

(Jos hankesopimuksessa edellytetään ohjauskomitean perustamista, hankkeen hallinnon tulee olla seuraavassa määritetyn mallin mukainen.)

#### Vaihtoehto 2

1. Tätä hankesopimusta johtaa ja hallinnoi osapuolten puolesta organisaatio, joka koostuu ohjauskomiteasta ja hankejohtajista, joita on on yksi kultakin osapuolelta. Ohjauskomitean jäsenenä toimivat:

Rinnakkaispuheenjohtaja Yhdysvaltojen puolustusministeriöstä:

...

Rinnakkaispuheenjohtaja Suomen puolus-

#### Alternative 1

1. This PA shall be directed and administered on behalf of the Parties by one Project Officer (PO) from each Party. The POs are:

U.S. DoD PO

...

FI MoD PO Title/Position

...

2. Project Offices shall be established in \_\_\_\_\_ (name of U.S. location) and in \_\_\_\_\_ (name of Finnish location). The POs are responsible for management of those tasks listed as national responsibilities in Article IV (Sharing of Tasks) in this PA.

3. Particular Management Procedures:

(Mention only those additional management responsibilities not covered under Article IV (Management (Organization and Responsibility)) of the Agreement.)

(If a PA requires the establishment of a Steering Committee, use the following format to set forth how the Project shall be managed.)

#### Alternative 2

1. This PA shall be directed and administered on behalf of the Parties by an organization consisting of a Steering Committee (SC) and one Project Officer (PO) from each Party. The SC members are:

U.S. DoD Co Chairman Title/Position

...

FI MoD Co Chairman

tusministeriöstä:

...

2. Hankejohtajina toimivat:

Hankejohtaja Yhdysvaltojen puolustusministeriöstä:

...

Hankejohtaja Suomen puolustusministeriöstä:

...

3. Erityiset hallinnointimenettelyt:

(Mainitaan ainoastaan ne hallintotehtävät, jotka eivät kuulu sopimuksen IV artiklan soveltamisalaan. Esimerkiksi jos yhteistyöhankehenkilöstöä on järjestettävä hankesopimuksen mukaisesti, yhteistyöhankehenkilöstön määrä ja toimeksiantopaikan tai -paikkojen nimet on mainittava tässä artikkelissa. Jos hankesopimusta hallinnoi tällöin yhteinen hanke-toimisto, johon yhteistyöhankehenkilöstö kuuluu, voidaan lisätä seuraava kappale:

4.X. Emo-osapuoli voi määrätä (lisätään lukumäärä) yhteistyöhankehenkilöstön jäsentä yhteiseen hanketoimistoon avustamaan hankesopimuksen hallinnoinnissa. Isäntänä toimiva osapuoli tarjoaa toimistotilat ja hallinnollista tukea mainitulle yhteistyöhankehenkilöstölle isäntänä toimivan osapuolen tavanomaisten käytäntöjen mukaisesti. Yhteistyöhankehenkilöstöä johdetaan tämän hankesopimuksen lisäykseen (1) (Yhteistyöhankehenkilöstön toimeksianto) sisältyvien määräysten mukaisesti.)

## VI ARTIKLA

### TALOUTTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Osapuolet arvioivat, että tähän hankesopimukseen perustuvien tehtävien suorittamisen kustannukset ovat enintään \_\_\_\_ Yhdysvaltain dollaria ja \_\_\_\_ euroa.

...

2. The POs are:

U.S. DoD PO

...

FI MoD PO

...

3. Particular Management Procedures:

(Mention only those additional management responsibilities not covered under Article IV (Management (Organization and Responsibility)) of the Agreement. For instance, if CPP are to be provided under a PA, the number of CPP and the location(s) of assignment for those CPP should be noted in this Article. In this regard, if a PA will be administered by a joint program office that will include CPP, the following paragraph may be added:

4.X. A Parent Party may assign (fill in the number) CPP to the the JPO to assist in administering the PA. The Host Party shall provide office space and administrative support to those CPP in accordance with the Host Party's normal practice. The conduct of the CPP shall be subject to the provisions of Appendix (1) (Assignment of Cooperative Project Personnel) of this PA.)

## ARTICLE VI

### FINANCIAL PROVISIONS

The Parties estimate that the cost of performance of the tasks under this PA shall not exceed \_\_\_\_ U.S. dollars (\$) plus \_\_\_\_ Euros.

Cooperative efforts of the Parties over and

Osapuolten välinen yhteistyö, joka ei kuulu tämän hankesopimuksen III artiklassa (Toiminnan laajuus) ja IV artiklassa (Tehtävänjako) yhteisesti sovittuihin tehtäviin, edellyttää tämän hankesopimuksen muuttamista tai uuden hankesopimuksen voimaantuloa.

(Jos hankesopimukseen liittyy yhteistyöhankehenkilöstön toimeksianto, hankesopimuksessa tulee olla määräys, jossa viitataan sopimuksen V artiklan (Taloutta koskevat määräykset) 5.5.–5.7 kappaleisiin soveltuvin osin, määritetään yhteistyöhankehenkilöstöä lähettävä osapuoli ja yhteistyöhankehenkilöstön isäntänä toimiva osapuoli sekä täsmennetään toimeksiantoon kuuluvan yhteistyöhankehenkilöstön lukumäärä. Hankesopimuksessa mainitaan myös yhteistyöhankehenkilöstöön liittyvien rahallisten ja muiden kuin rahallisten suoritusten määrät jommankumman jäljempänä tässä artiklassa mainitun vaihtoehdon mukaisesti.)

(Jos toinen osapuoli ei tee sopimuksia toisen tai molempien osapuolten puolesta hankesopimuksessa eikä varoja siirretä osapuolten välillä, talousjärjestelyt on hoidettava seuraavalla tavalla. Sekä rahallisten että muiden kuin rahallisten suoritusten tulisi sisältyä Yhdysvaltojen puolustusministeriön ja Suomen puolustusministeriön kokonaiskustannuksiin.)

#### Vaihtoehto 1

Yhdysvaltojen puolustusministeriön tehtävien kustannukset ovat enintään \_\_\_\_\_ Yhdysvaltain dollaria.

Suomen puolustusministeriön tehtävien kustannukset ovat enintään \_\_\_\_\_ euroa.

#### TAI:

(Jos toinen osapuoli tekee sopimuksia toisen tai molempien osapuolten puolesta hankesopimuksessa tai varoja siirretään tai vaihdetaan osapuolten välillä, talousjärjestelyt on hoidettava seuraavalla tavalla.

#### Vaihtoehto 2

(Rahalliset kustannukset ja muut kuin rahalliset kustannukset sisältyvät suorituskustan-

above the jointly agreed tasks set forth in Article III (Scope of Work) and Article IV (Sharing of Tasks) of this PA shall be subject to amendment to this PA or entry into force of a new PA.

(If a PA will involve the assignment of CPP, the PA shall include a provision that refers to paragraphs 5.5. - 5.7. of Article V (Financial Provisions) of the Agreement, as applicable, identifies which Party is sending or hosting CPP, and specifies the number of CPP to be assigned. In addition, the PA shall include the amount of financial and non-financial contributions related to CPP in one of the two alternatives below in this Article.)

(If a PA will not involve one Party contracting for the other or both Parties, and no funds shall be exchanged between the Parties, use the following format for the Financial Arrangements. Both financial and non-financial contributions should be included in the total U.S. DoD and FI MoD costs.)

#### Alternative 1

The U.S. DoD tasks shall not cost more than: \_\_\_\_\_ U.S. \$.

The FI MoD tasks shall not cost more than: \_\_\_\_\_ Euros.

#### Or:

(If a PA will involve one Party Contracting for the other Party or both Parties, or the Parties will transfer or exchange funds between them, use the following format for the Financial Arrangements.)

#### Alternative 2

(Cost of performance includes Financial Costs and Non-Financial Costs.)

nuksiin.)

Rahalliset kustannukset  
Muut kuin rahalliset kustannukset  
Yhteensä  
Suomen puolustusministeriö  
Yhdysvaltojen puolustusministeriö  
Yhteensä

Financial Costs  
Non-Financial Costs  
Total  
FI MoD  
U.S. DoD  
Total

(Hankesopimuksen rahoitus on välttämättömyyttä selittää ja osoittaa yllä olevaa taulukkoa ja muita selvityksiä käyttämällä. Sekä rahalliset että muut kuin rahalliset suoritukset (muun muassa käytettävä aika sekä välineistön ja materiaalin käyttö) ja osapuolten välillä siirrettävien varojen määrät on eriteltävä.)

(Using the above table and whatever description is necessary, explain and demonstrate how the PA shall be funded. Identify both financial (monetary) and non-financial (range time, use of Equipment and Material, etc.) contributions and identify the amount of funds to be transferred between the Parties.)

(Hankejohtajien tulee laatia taloushallinnon menettelyasiakirja (Financial Management Procedures Document, FMPD) ja toimittaa se ohjauskomitean (jos ohjauskomitea on perustettu) hyväksyttäväksi. Taloushallinnon menettelyasiakirjassa tulisi olla ainakin suoritusten aikataulu, varojen käsittelyä koskevat menettelyt, rahoituksen määrä vuosittain sekä tässä hankesopimuksessa arvioitujen rahallisten suoritusten tarkastusmenettelyt.

(The Financial Management Procedures Document (FMPD) should be developed by the POs and submitted to the SC (if an SC will be established) for approval. The FMPD should include, as a minimum, a schedule of contributions, procedures for handling of funds, funding levels by year, and auditing procedures for monetary contributions anticipated for this PA.)

## VII ARTIKLA

## ARTICLE VII

### LUOKITUS

### CLASSIFICATION

Hankesopimusta ja sen sisältöä ei ole turvallisuusluokiteltu.

The existence of the PA and its contents are unclassified.

Seuraavasta kolmesta vaihtoehdosta voidaan valita vain yksi:

Only one of the three following possibilities shall be selected:

a. Tämän hankesopimuksen nojalla ei saa vaihtaa turvallisuusluokiteltua tietoa.

a. No Classified Information shall be exchanged under this PA;

b. Tämän hankesopimuksen nojalla vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon korkein taso on luottamuksellinen.

b. The highest level of Classified Information exchanged under this PA is: Confidential; or

c. Tämän hankesopimuksen nojalla vaihdettavan turvallisuusluokitellun tiedon korkein taso on salainen.

c. The highest level of Classified Information exchanged under this PA is: Secret.



## VIII ARTIKLA

## ARTICLE VIII

## VÄLINEISTÖ JA MATERIAALI

## EQUIPMENT AND MATERIAL

Mikäli tämän hankesopimuksen mukaiset yhteistyötoimet edellyttävät välineistön ja materiaalin hankintaa jommallekummalle osapuolelle, hankejohtajat laativat sopimuksen VII artiklan (Välineistö ja materiaali) 7.1 kappaleen mukaisesti luettelon kyseisestä välineistöstä ja materiaalista seuraavan taulukon mukaan.

In accordance with paragraph 7.1. of Article VII (Equipment and Material) of the Agreement, in the event that the collaborative efforts under this PA require the provision of Equipment and Material to either Party, the POs shall develop a list of such Equipment and Material in accordance with the following table.

Luovuttava osapuoli  
Vastaanottava osapuoli  
Määrä  
Kuvaus  
Osa/  
NSN-koodi  
Kulutustavarat\  
Muut kuin kulutustavarat  
Jälleenhankintahinta

Providing Party  
Receiving Party  
QTY  
Description  
Part/  
Stock #  
Consumables\  
Non-Consumables  
Replacement Value

IX ARTIKLA  
ERITYISMÄÄRÄYKSETARTICLE IX  
SPECIAL PROVISION

(valinnainen)

(optional)

(Täsmennetään hankkeen toteuttamisen edellyttämät määräykset, jotka koskevat erityisesti kyseisen hankesopimuksen olosuhteita, joita ei ole käsitelty muutoin hankesopimuksen muissa artikloissa.)

(Identify any provisions necessary for the implementation for the Project that are particular to the circumstances of the specific PA and are not otherwise addressed in other PA Articles.).

## X ARTIKLA

## ARTICLE X

## VOIMAANTULO, VOIMASSAOLO JA IRTISANOMINEN

## ENTRY INTO FORCE, DURATION, AND TERMINATION

Tämä

This

hankesopimus, joka liittyy Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön ja Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen tasavallan puolustusministeriön välisen tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeista (päiväys) tehdyn sopimuksen mukaiseen hankkeeseen, tulee voimaan molempien osapuolten allekirjoitettua sen ja on voimassa

PA, a Project under the Agreement between the Department of Defense of the United States of America and the Ministry of Defence of Finland acting on behalf of the Government of the Republic of Finland for Research, Development, Testing, and Evaluation Projects, which entered into force (date), shall enter into force upon signature by both

\_\_\_\_\_ vuotta, ellei jompikumpi osapuolista irtisano sitä. Sopimuksen voimassaoloa voidaan jatkaa osapuolten kirjallisella sopimuksella.

TEHTY kahtena kappaleena englannin kielellä.

AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

SUOMEN TASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN PUOLESTA

...

Parties, and shall remain in force for \_\_\_\_\_ years unless terminated by either Party. It may be extended by written agreement of the Parties.

DONE, in duplicate, in the English language.

FOR THE DEPARTMENT OF DEFENSE  
OF THE UNITED STATES OF AMERICA

FOR THE MINISTRY OF DEFENCE OF  
FINLAND

...

## LISÄYS 1

YHTEISTYÖHANKEHENKILÖSTÖN  
TOIMEKSIANTO

## 1.0 Tarkoitus ja soveltamisala

1.1. Tässä hankesopimuksen lisäyksessä määritetään ehdot, joita sovelletaan tämän hankesopimuksen V artiklan (Hallinto) mukaisesti työskentelemään määrätyn yhteistyöhankehenkilöstön toimintaan. Yhteistyöhankehenkilöstön on pystyttävä suorittamaan kaikki tämän hankesopimuksen mukaisesti heidän toimiinsa kuuluvat työtehtävät. Toimeksiantojen aloittaminen edellyttää yhteistyöhankehenkilöstön hyväksymiseen liittyvien, isäntänä toimivan osapuolen tai sen hallituksen asettamien vaatimusten täyttämistä, joita voivat olla muun muassa viisumit ja vierailupyyntöä koskevat asiakirjat. Ohjauskomitea tai, jos ohjauskomiteaa ei ole perustettu, hankejohtajat määrittävät kuhunkin toimeen liittyvän toimikauden keston ensimmäisen toimeksiannon yhteydessä.

1.2. Yhteistyöhankehenkilöstö määrätään työskentelemään yhteisessä hanketoimistossa tai Yhdysvaltojen puolustusministeriön tai Suomen puolustusministeriön kenttätoimintaa koskevassa hanketyössä, ja yhteistyöhankehenkilöstö raportoi tästä työstä nimetyille johtajalleen, joka työskentelee näissä organisaatioissa. Isäntänä toimivan osapuolen hankejohtaja laatii asiakirjan, jossa luetellaan jokaiseen yhteistyöhankehenkilöstön toimeen liittyvät työtehtävät ja jonka ohjauskomitea hyväksyy, mikäli ohjauskomitea on perustettu. Yhteistyöhankehenkilöstön jäsenet eivät toimi emo-osapuolen yhteysvirkamiehinä. Yhteistyöhankehenkilöstö voi kuitenkin toimia ajoittain ohjauskomiteassa toimivan edustajansa (tai tarvittaessa hankejohtajan) puolesta viimeksi mainitun kirjallisella luvalla.

1.3 Yhteistyöhankehenkilöstöä ei saa määrätä komentotehtäviin tai muihin toimiin, joissa henkilöstön tulisi suorittaa lain tai määräyksen mukaisesti isäntänä toimivan osapuolen hallituksen virkamiehelle tai toimihenkilölle kuuluvia työtehtäviä.

## APPENDIX 1

ASSIGNMENT OF COOPERATIVE  
PROJECT PERSONNEL

## 1.0. Purpose and Scope.

1.1. This Appendix to the Project Agreement (PA) establishes the conditions that shall govern the conduct of Cooperative Project Personnel (CPP) assigned for work in accordance with Article V (Management) of this PA. CPP must be able to perform all the responsibilities for the positions assigned to them under this PA. Commencement of assignments shall be subject to any requirements that may be imposed by the Host Party or its Government regarding acceptance of CPP, such as, but not limited to, visas and visit request documentation. The SC, or in the event no SC is established, the POs, shall determine the length of tour for the positions at the time of initial assignment.

1.2. CPP shall be assigned to the JPO or to U.S. DoD or FI MOD field activities for Project work and shall report to their designated supervisor within those organizations regarding that work. The Host Party PO shall be responsible for the creation of a document describing the duties of each CPP position, which shall be subject to approval by the SC in the event an SC is established. CPP shall not act as liaison officers for the Parent Party. CPP may act from time to time on behalf of their respective SC representative (or PO as applicable), if the latter so authorizes in writing.

1.3. CPP shall not be assigned to command or other positions that would require them to exercise responsibilities that are reserved by law or regulation to an officer or employee of the Host Party's Government.

## 2.0 Turvallisuus

2.1 Ohjauskomitea (tai tarvittaessa hankejohtajat) määrittää, mikä on korkein vaadittu turvallisuustodistuksen taso, mikäli sellainen vaaditaan, jotta yhteistyöhankehenkilöstö voi käyttää turvallisuusluokiteltua tietoa ja tiloja, joissa turvallisuusluokiteltua tietoa käytetään hankkeen turvallisuusohjeiden ja turvallisuusluokitusoppaan mukaisesti. Turvallisuusluokiteltua tietoa ja tiloja, joissa turvallisuusluokiteltua tietoa käytetään, tulee käyttää tämän hankesopimuksen II artiklan (Tavoitteet) ja III artiklan (Toiminnan laajuus) mukaisesti ja niissä asetetuissa rajoissa, ja niitä voidaan käyttää vain siinä määrin, kuin toimeksiantojen suorittaminen edellyttää.

2.2 Emo-osapuoli toimittaa yhteistyöhankehenkilöstön vierailupyynnöt määrättyjen kanavien kautta isäntänä toimivan osapuolen menettelyjen mukaisesti. Osana vierailupyynnöjä koskevia menettelyjä emo-osapuoli myöntää turvatakuut suurlähetystönsä kautta (ilmoitetaan suurlähetystön sijainti isäntänä toimivan osapuolen valtiossa) ja täsmentää toimeksiannon saaneen yhteistyöhankehenkilöstön turvallisuustodistukset.

2.3 Isäntänä toimiva osapuoli ja emo-osapuoli varmistavat parhaansa mukaan, että isäntänä toimivan osapuolen tiloihin työskentelemään määrätty yhteistyöhankehenkilöstö on tietoinen sovellettavista laeista ja määräyksistä sekä sopimuksen IX artiklan (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto), X artiklan (Vierailut laitoksissa), XI artiklan (Turvallisuus) ja XVII artiklan (Muuttaminen, irtisanominen, voimaantulo ja voimassaolo) 17.7 kappaleen vaatimuksista, tämän hankesopimuksen vastaavista määräyksistä ja hankkeen turvallisuusohjeiden ja turvallisuusluokitusoppaan määräyksistä ja että yhteistyöhankehenkilöstöä vaaditaan noudattamaan mainittuja lakeja ja määräyksiä. Ennen työtehtävien aloittamista yhteistyöhankehenkilöstön on allekirjoitettava yhteistyöhankehenkilöstöön liittyviä ehtoja ja heidän työtehtäviään koskeva vahvistus, mikäli isäntänä toimivan osapuolen valtion lait, määräykset, politiikka tai menettelyt sitä edellyttävät.

## 2.0. Security.

2.1. The SC (or POs as applicable) shall establish the maximum level of security clearance required, if any, to permit CPP to have access to Classified Information and facilities in which Classified Information is used in accordance with the Project Security Instruction (PSI) and Classification Guide (CG). Access to Classified Information and facilities in which Classified Information is used shall be consistent with, and limited by, Article II (Objectives) and Article III (Scope of Work) of this PA, and shall be kept to the minimum required to accomplish the work assignments.

2.2. The Parent Party shall file visit requests for the CPP through prescribed channels in compliance with the Host Party's procedures. As part of the visit request procedures, the Parent Party shall provide security assurances, through its embassy (identify location of embassy in Host Party's country), and specify the security clearances for the CPP being assigned.

2.3. The Host Party and Parent Party shall use their best efforts to ensure that CPP assigned to a Host Party's facilities are aware of, and required to comply with, applicable laws and regulations as well as the requirements of Article IX (Controlled Unclassified Information), Article X (Visits to Establishments), Article XI (Security), and paragraph 17.7. of Article XVII (Amendment, Termination, Entry Into Force, and Duration) of the Agreement, and the corresponding provisions of this PA, and the conditions of the PSI and CG. Prior to commencing assigned duties, CPP shall, if required by the Host Party Government's laws, regulations, policies, or procedures, sign a certification concerning the conditions and responsibilities of CPP.

2.4 Yhteistyöhankehenkilöstön on noudatettava aina isäntänä toimivan osapuolen valtion turvallisuus- ja vientivalvontalakeja, määräyksiä ja menettelyjä. Mikäli yhteistyöhankehenkilöstö rikkoo turvallisuusmenettelyjä toimeksiannon aikana, rikkomuksesta ilmoitetaan emo-osapuolelle, joka toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet. Mikäli yhteistyöhankehenkilöstö rikkoo vakavasti turvallisuus- ja vientilakeja, määräyksiä tai menettelyjä toimeksiannon aikana, yhteistyöhankehenkilöstö siirretään pois hankkeesta, jotta henkilöstön emo-osapuoli voi toteuttaa asianmukaiset hallinnolliset tai kurinpidolliset toimenpiteet.

2.5 Kaikki yhteistyöhankehenkilöstön saataville saatettu turvallisuusluokiteltu tieto katsotaan emo-osapuolelle toimitetuksi turvallisuusluokitelluksi tiedoksi, jota koskevat kaikki sopimuksen XI artiklan (Turvallisuus) mukaiset ehdot ja suojaaminen.

2.6 Yhteistyöhankehenkilöstö ei saa turvallisuusluokiteltua tietoa tai valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa henkilökohtaisesti haltuunsa muutoin kuin isäntänä toimivan osapuolen suostumuksella ja emo-osapuolen luvalla. Yhteistyöhankehenkilöstölle myönnetään lupa käyttää mainittuja tietoja tämän sopimuksen IX artiklan (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto) ja XI artiklan (Turvallisuus) mukaisesti normaalina työaikana ja kun hanketyön suorittaminen edellyttää tietojen käyttöä.

2.7 Yhteistyöhankehenkilöstö, joka on määrätty tekemään hanketyötä isäntänä toimivan osapuolen tiloissa, ei toimi välittäjänä isäntänä toimivan osapuolen ja emo-osapuolen välillä pyynnöissä, jotka koskevat turvallisuusluokitellun tiedon tai valvotun turvallisuusluokittelemattoman tiedon siirtämistä toimeksiantoon kuulumattomissa asioissa, ellei siihen ole osapuolten nimenomaista lupaa.

### 3.0 Hallinnolliset asiat

3.1 Yhteistyöhankehenkilöstön emo-osapuolelta saamien tulojen verotuskohtelu määritetään isäntänä toimivan osapuolen valtion ja emo-osapuolen valtion verolainsäätö-

2.4. CPP shall at all times be required to comply with the security and export control laws, regulations, and procedures of the Host Party's Government. Any violation of security procedures by CPP during their assignment shall be reported to the Parent Party for appropriate action. CPP committing significant violations of security and export laws, regulations, or procedures during their assignments shall be withdrawn from the Project with a view toward appropriate administrative or disciplinary action by their Parent Party.

2.5. All Classified Information made available to CPP shall be considered as Classified Information furnished to the Parent Party, and shall be subject to all of the conditions and safeguards provided for in Article XI (Security) of the Agreement.

2.6. CPP shall not have personal custody of Classified Information or Controlled Unclassified Information, unless approved by the Host Party and as authorized by the Parent Party. They shall be granted access to such Information in accordance with Article IX (Controlled Unclassified Information) and Article XI (Security) of this Agreement during normal duty hours and when access is necessary to perform Project work.

2.7. CPP assigned to a Host Party's facility to conduct Project work shall not serve as a conduit between the Host Party and Parent Party for requests for and/or transmission of Classified Information or Controlled Unclassified Information outside the scope of their assignment, unless specifically authorized by the Parties.

### 3.0. Administrative Matters.

3.1. The tax treatment of income received by CPP from the Parent Party shall be determined by reference to the tax legislation of the Government of the Host Party and the

dännön mukaisesti sekä isäntänä toimivan osapuolen hallituksen ja emo-osapuolen hallituksen välisen voimassaolevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn sopimuksen ehtojen mukaisesti.

3.2 Yhteistyöhankehenkilöstön saapuessa tai pian sen saapumisen jälkeen isäntänä toimivan osapuolen edustaja kertoo yhteistyöhankehenkilöstölle sovellettavista laeista, asetuksista, määräyksistä ja käytännöistä sekä niiden noudattamisen välttämättömyydestä. Isäntänä toimivan osapuolen edustajat järjestävät yhteistyöhankehenkilöstölle myös tiedotustilaisuuksia, joissa käsitellään sovellettavia oikeuksia, etuoikeuksia ja velvoitteita, joita ovat esimerkiksi

3.2.1 isäntänä toimivan osapuolen sairaanhoidon ja hammashoidon palvelut, joita saatetaan tarjota yhteistyöhankehenkilöstölle ja heidän huollettavilleen sovellettavien lakien ja määräysten vaatimusten sekä korvausvaatimusten mukaisesti

3.2.2 yhteistyöhankehenkilöstön ja heidän huollettaviensa ostoedut ja kanta-asiakkaan edut armeijan myymälöissä, tavarapörseissä, teattereissa sekä kerhoissa sovellettaviin lakeihin ja määräyksiin liittyvien vaatimusten mukaisesti

3.2.3 yhteistyöhankehenkilöstön ja mukana tulevien huollettavien velvollisuus hankkia moottoriajoneuvon vastuuvakuutus oleskelualueellaan sovellettavien lakien ja määräysten mukaisesti. Mikäli esitetään yhteistyöhankehenkilöstön ja heidän huollettaviensa yksityisten moottoriajoneuvojen käyttöä koskevia vaateita, korvauksia haetaan mainitusta vakuutuksesta.

3.3 Hankejohtajat laativat yhdessä yhteistyöhankehenkilöstön kanssa yhteisen hanke-toimiston toiminnan ja isäntänä toimivan osapuolen kenttätoiminnan välityksellä yhteistyöhankehenkilöstölle vakiotoimintaohjeet, jotka koskevat seuraavia osa-alueita:

3.3.1 työaika sekä loma-ajat

Government of the Parent Party, subject to the terms of any double taxation agreement in force between the Government of the Host Party and the Government of the Parent Party.

3.2. Upon or shortly after arrival, CPP shall be informed by the Host Party's representative about applicable laws, orders, regulations, and customs and the need to comply with them. CPP shall also be provided briefings arranged by the Host Party's representatives regarding applicable entitlements, privileges, and obligations such as:

3.2.1. Any medical and dental care that may be provided to CPP and their dependents at the Host Party's medical facilities, subject to the requirements of applicable laws and regulations, including reimbursement requirements.

3.2.2. Purchasing and patronage privileges at military commissaries, exchanges, theaters, and clubs for CPP and their dependents, subject to the requirements of applicable laws and regulations.

3.2.3. Responsibility of CPP and those accompanying dependents to obtain motor vehicle liability insurance coverage in accordance with the laws and regulations applicable in the area where they are residing. In case of claims involving the use of private motor vehicles by CPP and their dependents, the recourse shall be against such insurance.

3.3. The POs, through the JPO and Host Party field activities, shall, in consultation with the CPP, establish standard operating procedures for CPP in the following areas:

3.3.1. Working hours, including holiday schedules.

3.3.2 lomien myöntäminen mahdollisimman tarkasti isäntänä toimivan osapuolen ja emo-osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstöä koskevien määräysten ja käytäntöjen mukaisesti

3.3.3 pukeutumissäännöt mahdollisimman tarkasti isäntänä toimivan osapuolen ja emo-osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstöä koskevien määräysten ja käytäntöjen mukaisesti

3.3.4 suoritusten arvioinnit ottaen huomioon, että kyseiset arvioinnit on tehtävä isäntänä toimivan osapuolen sotilas- tai siviilihenkilöstöä koskevien määräysten ja käytäntöjen mukaisesti.

3.4 Yhteistyöhankehenkilöstö, joka syyllistyy rikokseen emo-osapuolen tai isäntänä toimivan osapuolen valtion lakien mukaisesti, voidaan siirtää pois tästä hankkeesta, jotta emo-osapuoli voi ryhtyä asianmukaisiin hallinnollisiin tai kurinpidollisiin toimenpiteisiin. Isäntänä toimiva osapuoli ei saa kuitenkaan ryhtyä kurinpidollisiin toimenpiteisiin yhteistyöhankehenkilöstöä vastaan, eikä yhteistyöhankehenkilöstö saa käyttää kurinpitovaltaa isäntänä toimivan osapuolen henkilöstöä kohtaan. Isäntänä toimiva osapuoli avustaa emo-osapuolta tutkimaan rikoksia, joissa yhteistyöhankehenkilöstö on osallisena, isäntänä toimivan osapuolen valtion lakien ja määräysten mukaisesti.

3.3.2. Leave authorization, consistent to the extent possible with the military or civilian personnel regulations and practices of the Host Party and the Parent Party.

3.3.3. Dress regulations, consistent to the extent possible with the military or civilian personnel regulations and practices of the Host Party and the Parent Party.

3.3.4. Performance evaluations, recognizing that such evaluations must be rendered in accordance with the Parent Party's military or civilian personnel regulations and practices.

3.4. CPP committing an offense under the laws of the Government of the Parent Party or the Host Party may be withdrawn from this Project with a view toward further administrative or disciplinary action by the Parent Party. Disciplinary action, however, shall not be taken by the Host Party against CPP, nor shall CPP exercise disciplinary authority over the Host Party's personnel. In accordance with the laws and regulations of the Host Party's Government, the Host Party shall assist the Parent Party in carrying out investigations of offenses involving CPP.

## LIITE B

## TYÖRYHMÄN TYÖJÄRJESTYSMALLI

(Lisätään työryhmän nimi) TYÖRYHMÄ,

PERUSTETTU  
AMERIKAN YHDYSVALTOJEN PUOLUSTUSMINISTERIÖN JA SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN PUOLESTA TOIMIVAN SUOMEN TASAVALLAN PUOLUSTUSMINISTERIÖN VÄLISEN TUTKIMUS-, KEHITYS-, TESTAUS- JA ARVIOINTI-HANKKEITA KOSKEVAN SOPIMUKSEN NOJALLA

(PÄIVÄYS)

1. Valtuutus Pakollinen: Amerikan yhdysvaltojen puolustusministeriön ja Suomen tasavallan hallituksen puolesta toimivan Suomen tasavallan puolustusministeriön välisessä tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointihankkeita koskevassa sopimuksessa (jäljempänä "sopimus") edistetään tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointiyhteistyötä, jonka avulla voidaan mahdollisesti saavuttaa uusia tai entistä parempia sotilaallisia valmiuksia. Sopimuksessa määrätään työryhmien perustamisesta. Tässä työjärjestyksessä perustetaan (lisätään työryhmän nimi) työryhmä.

## 2. Määritelmät ja lyhenteet

Määritelmät Lisää tarvittavat määritelmät.  
Lyhenteet Selitä käytetyt lyhenteet.

3. Tarkoitus Laadi lyhyt kappale, jossa määritetään työryhmän tarkoitus. Työryhmän tehtävänä on tutkia ja tarkastella tutkimusta, kehitystä, testausta ja arviointia koskevaa yhtä tai useampaa asiaa sekä raportoida siitä. Työryhmän toiminnan laajuuden tulee rajoittua yhteen, tarkasti määritettyyn tutkimuksen tai hankkeen alaan, ja sen on pyrittävä arvioimaan tutkimusta, kehitystä, testausta tai ar-

## ANNEX B

MODEL WORKING GROUP (WG)  
TERMS OF REFERENCE (TOR)

(Insert name of WG) WORKING GROUP  
(WG)

UNDER THE  
AGREEMENT BETWEEN THE DEPARTMENT OF DEFENSE OF THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE MINISTRY OF DEFENCE OF FINLAND ACTING ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND FOR RESEARCH, DEVELOPMENT, TESTING, AND EVALUATION PROJECTS

(DATE)

1. Authority. Mandatory: The Agreement Between the Department of Defense of the United States of America and the Ministry of Defence of Finland acting on behalf of the Government of the Republic of Finland for Research, Development, Testing, and Evaluation Projects (hereinafter referred to as the "Agreement") fosters collaboration in research, development, testing, and evaluation potentially leading to new or improved military capability. The Agreement provides for the establishment of Working Groups (WGs). This TOR establishes the (insert name of WG) Working Group.

## 2. Definitions and Acronyms.

Definitions. Provide any required definitions.  
Acronyms. Spell out any acronyms used.

3. Purpose. Provide a short paragraph identifying the purpose of the Working Group (WG). A WG will be established to explore, study, and report on specific research, development, testing, or evaluation issue(s). The WG will be limited in scope to a single, well-defined study or project area and will endeavor to assess the research, development, testing, or evaluation issue based on



viointia molempien osapuolten luovuttamien tietojen perusteella siten, että saavutetaan yhteinen kanta. Esimerkkejä:

(Lisätään työryhmän nimi) työryhmän toiminta kattaa seuraavat alat:

(Lisätään työryhmän nimi) työryhmä arvioi..., seuraa..., määrittää..., aloittaa..., tutkii..., edistää..., osapuolille hyödyllistä toimintaa.

... ja etsii teknologisia ratkaisuja ...

Perustamalla (lisätään työryhmän nimi) työryhmä luodaan foorumi tietojen vaihtoa, mahdollisten hankesopimusten (nimetään asejärjestelmä tai muu vastaava) määrittämistä ja osapuolten vaatimusten yhtenäistämistä varten ennen virallista henkilöstön järjestämistä mahdollisia hankesopimuksia varten.

(Lisätään työryhmän nimi) työryhmän tarkoituksena on tarkastaa (nimetään asejärjestelmä tai muu vastaava) ohjelmat, jotta osapuolten välinen molempia osapuolia hyödyttävä tutkimus-, kehitys-, testaus- tai arviointityhteistyö voidaan määrittää.

Pakollinen: Erityinen yhteistyötoiminta, jonka (lisätään työryhmän nimi) työryhmä on määrittänyt, voidaan toteuttaa ainoastaan tämän sopimuksen nojalla tehtävien tulevien hankesopimusten tai osapuolten tekemien muiden sopimusten mukaisesti.

Pakollinen: (Lisätään työryhmän nimi) työryhmän tarkoituksena ei ole korvata tai estää olemassa oleviin kansainvälisiin sopimuksiin perustuvia toimintoja tai toteuttaa niiden kanssa päällekkäisiä toimintoja.

4. Tavoitteet Täsmennetään, millaista työtä tämän työjärjestyksen mukaisesti suoritetaan. Esimerkkejä:

Vaihdetaan tietoja kunkin osapuolen tekemästä tutkimuksesta, joka koskee (nimetään kyseessä oleva teknologian ala) teknologiaa, ja tutkimuksen mahdollisuuksista (eritellään mahdolliset hyödyt) sekä keskustellaan mahdollisista hankesopimuksista teknologiasovel-

Information provided by both Parties in such a way as to arrive at a jointly determined position. Examples follow:

The (insert name of WG) will include activities covering the following areas:

The (insert name of WG) will evaluate..., monitor..., identify..., initiate..., investigate..., facilitate..., activity beneficial to the Parties.

... and seek technological solutions to those ...

The establishment of (insert name of WG) will provide a forum for the exchange of Information, the identification of potential PAs for (name of specific weapon system, etc.), and the harmonization of the Parties' requirements prior to the formal staffing of a potential PA.

The purpose of the (insert name of WG) is to review respective (name specific weapon system, etc.) programs in order to identify mutually beneficial research, development, testing, or evaluation cooperative activities between the Parties.

Mandatory: Specific collaborative activities identified by the (insert name of WG) may only be carried out under future PAs under this Agreement or under other agreements entered into by the Parties.

Mandatory: The (insert name of WG) is not intended to replace, duplicate, or inhibit activities under existing international agreements.

4. Objectives. Provide details of the type of work to be accomplished under this TOR. Example follows.

Information on research conducted by each Party in the area of (name specific technology) technology and its potential for (identify potential benefit) will be exchanged and the potential for a PA leading to application of the technology will be discussed.

lusten luomiseksi.

5. Hallintorakenne Esimerkkejä:

(Lisätään työryhmän nimi) työryhmään kuuluu (nimetään organisaatiot) edustajia pääedustajina, muita edustajia sekä tarvittaessa työryhmää tukevia asiantuntijoita (nimetään organisaatiot). (Mainitaan ainoastaan organisaation nimi. Edustajien nimiä ei mainita.)

(Lisätään työryhmän nimi) työryhmän jäsenten vaihtuvuus tulisi olla mahdollisimman vähäistä.

Neuvotteluja osapuolten hallitusten muiden virastojen ja organisaatioiden kanssa pidetään tärkeinä. Yksittäisten teknologian alojen edustajia voidaan pyytää osallistumaan tekniikkaa koskeviin keskusteluihin, mutta he eivät kuitenkaan pääse (lisätään työryhmän nimi) työryhmän jäseniksi. Mainitut edustajat voivat kuitenkin päästä jäseniksi tämän työryhmän alaryhmään, joka käsittelee yksittäistä teknologian alaa tai hanketta.

Pakollinen: Täsmennetään, kuinka usein työryhmä kokoontuu, kuka toimii isäntänä ja puheenjohtajana.

Esimerkki: Työryhmä kokoontuu määräajoin jäsenten keskinäisesti sopimalla tavalla ja vähintään vuosittain. Osapuolet toimivat kokousten isäntinä ja puheenjohtajina vuorotellen. (Lisätään työryhmän nimi) työryhmän jäsenille sekä sopimuksen hallintoedustajille, joita asia koskee, laaditaan ja toimitetaan pöytäkirja (täsmennetään aika) kuluessa kokouksesta. Isäntänä toimiva osapuoli järjestää hallinnollista tukea kokouksia varten.

Pakollinen: Täsmennetään, miten päätökset tehdään.

Esimerkki: (Lisätään työryhmän nimi) työryhmän kaikki päätökset tehdään yksimielisesti.

Pakollinen: Ilmoitetaan yksi hankejohtaja Yhdysvalloille ja yksi Suomelle. Mainitaan nimi, postiosoite, sähköpostiosoite ja puhe-

5. Management Structure. Examples follow.

The (insert name of WG) consists of representatives from (name organizations) as principals and other representatives and supporting subject matter experts from (name organizations) as appropriate. (Provide name of organization only. Do not name representatives.)

Membership in the (insert name of WG) should be consistent with minimal turnover of personnel.

The importance of consultation with other agencies and organizations of the Parties' Governments is recognized. Representatives from specific technology areas may be invited to participate in technical discussions, but will not become members of the (insert name of WG). They may, however, become members of a sub-group established under this WG for a specific technology area or project.

Mandatory: Identify how often the WG will meet, who will host and chair.

Example: WG meetings will be held at intervals as mutually agreed by the members, but at least annually. The Parties will host and chair the meetings on a rotational basis. Minutes will be prepared and provided to (insert name of WG) members and to the applicable Management Agents (MAs) for the Agreement within (specify time) following the meetings. Administrative support for these meetings will be the responsibility of the host Party.

Mandatory: Identify how decisions will be reached.

Example: All decisions of the (insert name of WG) will be unanimous.

Mandatory: Identify one U.S. and one Finnish Project Officer (PO). Include name, mailing address, email address, and phone number.

linnumero.

Pakollinen: Molempien osapuolten hallintoedustajien on hyväksyttävä ja allekirjoitettava tämä työjärjestys sopimuksen IV artiklan (Organisaatio ja tehtävät) 4.2.6 kappaleen mukaisesti. Sopimusjohtajat voivat neuvoa asioissa, jotka liittyvät sopimuksen tavoitteisiin.

6. Tietojen vaihto Pakollinen: (Lisätään työryhmän nimi) työryhmä voi yhdessä työryhmää tarvittaessa tukevien asiantuntijoiden kanssa vaihtaa tietoja, jotka koskevat (nimitään työryhmän keskustelun aihe) toimintoja sopimuksen III artiklan (Toiminnan laajuus) 3.2 ja 3.3 kappaleiden sekä VIII artiklan (Hanketiedon luovuttaminen ja käyttö) 8.1.3 kappaleen mukaisesti. Tiedot toimitetaan maksutta, ja niitä käytetään ainoastaan tiedotus- ja arviointitarkoituksiin.

Pakollinen vaihdettaessa turvallisuusluokiteltua tai valvottua turvallisuusluokittelematonta tietoa: Turvallisuusluokiteltua tietoa siirretään ainoastaan valtioiden välisten virallisten kanavien välityksellä tai osapuolten määrättyjen turvallisuusviranomaisten hyväksymien kanavien välityksellä sopimuksen XI artiklan (Turvallisuus) 11.2 kappaleen mukaisesti. Asiassa sovelletaan sopimuksen IX artiklan (Valvottu turvallisuusluokittelematon tieto) ja XI artiklan (Turvallisuus) määräyksiä. Välineistöä ja materiaalia ei saa siirtää (lisätään työryhmän nimi) työryhmän toiminnan yhteydessä.

Pakollinen: (Lisätään työryhmän nimi) työryhmä (tai sen korkein johtotaso) varmistaa, että tämän työjärjestyksen mukaisesti luovutettuja tietoja käyttävät ainoastaan osapuolet ja että tietoja käytetään ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten tiedot on luovutettu. Tietoja ei julkisteta tai luovuteta kolmannelle osapuolelle, puolustustoimeksisaajille tai heidän henkilöstölleen (toimeksisaajan tukihenkilöstöä lukuun ottamatta). Tietoja ei myöskään käytetä muihin tarkoituksiin ilman luovuttavan osapuolen etukäteen antamaa kirjallista suostumusta.

Mandatory: In accordance with subparagraph 4.2.6. of Article IV (Management (Organization and Responsibility)) of the Agreement, the MAs of both Parties must approve and sign this TOR. The Agreement Directors (ADs) may provide guidance on issues that relate to the Agreement objectives.

6. Exchange of Information. Mandatory: The (insert name of WG), along with its appropriate supporting subject matter experts, may exchange Information pertaining to (name area of discussion of the WG) activities in accordance with paragraphs 3.2. and 3.3. of Article III (Scope of Work) and subparagraph 8.1.3. of Article VIII (Disclosure and Use of Project Information) of the Agreement. Information will be furnished without charge and shall be used for information and evaluation purposes only.

Mandatory if exchanging Classified or Controlled Unclassified Information: Pursuant to paragraph 11.2. of Article XI (Security) of the Agreement, Classified Information will be transferred only through official government-to-government channels or through channels approved by the Designated Security Authorities of both Parties. The provisions of Article IX (Controlled Unclassified Information) and Article XI (Security) of the Agreement apply. No Equipment and Material may be transferred under the auspices of the (insert name of WG).

Mandatory: The (insert name of WG) (or its highest management level) will ensure that any Information provided in accordance with this TOR is used only by the Parties and then only for the purpose for which it has been provided. Information shall not be disclosed or released to any Third Party, defense Contractors, or their personnel (with the exception of Contractor Support Personnel), and will not be used for any other purpose without the prior written consent of the furnishing Party.

Pakollinen: Osapuolet laativat luettelon tämän työjärjestyksen mukaisesti vaihdettavista tiedoista ja ylläpitävät sitä. Luettelossa mainitaan asiakirjan nimi, asiakirjan päiväys, asiakirjan laatineen yhteisön nimi, turvallisuusluokitus tai luovuttamista koskevat rajoitukset, asiakirjan alkuperämaa, asiakirjan luovutettava yhteyspiste, asiakirjan vastaanottava yhteyspiste, asiakirjan toimituspäivä ja asiakirjan palauttamista luovuttajalle koskevat vaatimukset. Ajan tasalla oleva luettelo esitetään vuosittain molempien osapuolten hallintoedustajille.

7. Yleistä Pakollinen: Osapuolten välillä ei siirretä varoja tämän työjärjestyksen nojalla. Mikäli hankesopimusta tai välineistön ja materiaalin siirtosopimusta edellytetään, hankejohtajat valmistelevat parhaansa mukaantartittavat asiakirjat ja varmistavat, että vaadittavat hyväksynnit saadaan mahdollisimman nopeasti.

Työjärjestys laaditaan ja hyväksytään englannin kielellä ja mukaan liitetään molempien osapuolten hallintoedustajien (tai heidän nimettyjen edustajiensa) allekirjoittamat kappaleet.

8. Oikeudellinen asema Pakollinen: Tämä työjärjestys sisältää hallinnollisen menettelyn, jonka avulla osapuolten välisiä tutkimus-, kehitys-, testaus- ja arviointitoimintoja sovitaan yhteen. Osapuolten tarkoituksena on, ettei tätä työjärjestystä katsota oikeudellisesti velvoittavaksi kansainvälisessä lainsäädännössä. Tässä työjärjestyksessä ei myönnetä valtuuksia tehdä mitään työtä tai sopimusta, vaihtaa tietoja tai siirtää varoja eikä veloiteta muutoinakaan kumpaakaan osapuolta millään tavoin rahallisiin tai muihin kuin rahallisiin suorituksiin toiselle osapuolelle mitään tarkoitusta varten. (Lisätään työryhmän nimi) työryhmän määrittämä yhteistyötoiminta voidaan toteuttaa ainoastaan sopimuksen nojalla tehtävien tulevien hankesopimusten tai osapuolten tekemien muiden sopimusten mukaisesti.

9. Voimaantulopäivä Pakollinen: (Lisätään työryhmän nimi) työryhmän työjärjestys tulee voimaan sinä päivänä, jona jäljempänä maini-

Mandatory: The Parties will produce and maintain a list of Information exchanged under this TOR. This list will include name of document, date of document, identity of the entity that created the document, security classification/release restrictions, country of origin, originating point of contact, receiving point of contact, date provided, and any requirement to return the document to the originator. A current list will be submitted annually to the MAs of both Parties.

7. General. Mandatory: There will not be any transfer of funds between the Parties pursuant to this TOR. In those cases where a PA is determined to be required, the Project Officers will make every effort to prepare the necessary documentation and secure the required approvals as expeditiously as possible.

The TOR will be drafted and approved in English, with copies signed by the MAs (or their designated representatives) of both Parties.

8. Legal Status. Mandatory: This TOR constitutes an administrative procedure to coordinate research, development, testing, and evaluation activities between the Parties. It is not the intent of the Parties that this TOR be considered legally binding under international law. This TOR does not create any authority to perform any work, award any contract, exchange Information, transfer funds, or otherwise obligate in any way either Party to make or provide any financial or non-financial contribution to the other Party for any purpose. Any collaborative activities identified by the (insert name of WG) may only be carried out under future PAs under the Agreement or under other agreements entered into by the Parties.

9. Effective Date. Mandatory: The TOR for the (insert name of WG) becomes effective on the date of the last signature below

tuista osapuolista viimeinen on allekirjoittanut sen, ja se on voimassa (päivä, kuukausi ja vuosi) [täytetään ennen allekirjoittamista] asti, ellei työjärjestystä irtisanota tai sen voimassaoloa jatketa. Tätä työjärjestystä voidaan muuttaa tai laajentaa hallintoedustajien keskinäisellä kirjallisella suostumuksella. Osapuoli voi päättää (lisätään työryhmän nimi) työryhmän toiminnan ilmoittamalla asiasta toiselle osapuolelle kirjallisesti 45 päivää etukäteen. Hallintoedustajat keskustelevat ilmoituksesta välittömästi päättääkseen asianmu-  
kaisen menettelyn.

and remains in effect until (month, day, year) [fill in before signature], unless terminated or extended. This TOR may be amended or extended by mutual written consent of the MAs. Either Party may terminate the (insert name of WG) upon 45 days written notification to the other Party. Such notice will be the subject of immediate consultation by the MAs to decide upon the appropriate course of action.

YHDYSVALTOJEN HALLINTOEDUSTAJA

U.S. DoD MANAGEMENT AGENT

SUOMEN HALLINTOEDUSTAJA

FI MoD MANAGEMENT AGENT

...

...